

Дъглас Адамс

СБОГОМ, И БЛАГОДАРИМ ЗА РИБКИТЕ

*на Джейн с благодарности,
на Рик и Хайди за това, че ми заеха няколко стабилни случки,
на Могънс и Анди и всички от Хънтшам Корт за многото нестабилни случки,
и специално на Сони Мета за това, че беше стабилен през всичките тези събития.*

Някъде далече в неотбелязания на картата затътен и рядко посещаван западен клон на Галактиката се намира едно дребно, с нищо незабележимо слънце.

Около това слънце на разстояние приблизително около деветдесет и два милиона мили обикаля една съвсем незначителна малка синьозелена планета, чиито обитатели — произлезли от маймуната форми на живот — са така изумително изостанали, че все още смятат електронните часовници за доста хитроумно изобретение.

Тази планета има — или по-точно имаше — един проблем: почти всички хора, живеещи на нея, през по-голямата част от живота си се чувствуваха нещастни. Много бяха предложенията за решаването на този проблем, но повечето се отнасяха за движението на едни малки зелени късчета хартия. И това е много странно, защото общо взето, тези малки зелени късчета хартия съвсем не бяха нещастни.

И така, проблемът си оставаше нерешен — много хора се чувствуваха зле, а повечето от тях — отвратително, включително и онези с електронните часовници.

Мнозина изказваха мнението, че поначало човечеството е допуснало голяма грешка, като е слязло от дърветата. А някои твърдяха, че дори и крачката към дърветата е била погрешна и че изобщо не е трябвало да напускат океаните.

Но ето че един ден — беше четвъртък — близо две хиляди години след като един човек бил прикован към някакво дърво заради това, че разправял колко хубаво би било, ако започнем ей тъй, за разнообразие, да бъдем добри един към друг — едно момиче, седящо само в един малък ресторант в Рикмънзаурт, се сети каква е причината за всички досегашни нещастия на човечеството и прозря как светът може да стане по-добър и по-щастлив. Този път не можеше да има грешка, нещата непременно щяха да се оправят и повече никой за нищо нямаше да бъде прикован.

За жалост обаче, преди момичето да успее да се добере до телефон, за да сподели с някого идеята си, се случи едно ужасно и глупаво нещастие и тя безвъзвратно пропадна.

Това тук е разказ за нея.

ГЛАВА I

Тази вечер се мръкна рано, което беше нормално за това годишно време. Беше студено и ветровито, което също беше нормално.

Започна да вали, което беше особено нормално.

Приземи се един космически кораб, което вече не беше нормално.

Наоколо нямаше никой, който да го види, освен няколко изключително глупави четириноги, които нямаха ни най-малка представа какво да правят или дали са определени да направят нещо с него, или да го изядат или нещо друго. Така че те направиха това, което правеха с всички неща, и избягаха от него, като се опитаха да се скрият едно под друго, което никога не се получаваше.

Той се плъзна през облаците, като видимо балансираше на един самотен светлинен лъч.

Отдалече никой не би го забелязал през светкавиците и гръмоносните облаци, но погледнат отблизо, беше странно красив сив кораб с елегантна форма, сякаш изваян от скулптор — и доста малък.

Разбира се, никой никога нямаше да има и най-малка представа за размерите и вида на извънземните същества, за които той беше предназначен, но ако някой можеше да си намери последния Средногалактически доклад за броя на населението (който е акуратен справочник за някои статистически данни), вероятно може би щеше да предположи, че корабът е за шест човека и щеше да бъде прав.

Във всеки случай вероятно щеше да се е досетил за това. Докладът за броя на населението, като всички подобни на него проучвания, беше струвал много пари и не казваше на никого нещо, което вече да не е станало известно — освен че всеки човек във Вселената има средно по 2,4 крака и притежава една хиена. Тъй като това явно не е вярно, цялото това нещо трябва евентуално да бъде бракувано.

Корабът спокойно се плъзна надолу през дъжда; мътните опознавателни светлини го обгърнаха със стилни дъги. Той започна да бучи тихичко, като бученето постепенно се усилваше, докато той не достигна земята, и което на височина шест инча се превърна в тежко туптене.

Накрая кацна и утихна.

Един люк се отвори. Разгъна се къса стълбичка.

От отвора бликна светлина — ярка светлина, която проряза влажната нощ, а вътре се раздвижиха някакви сенки.

Една висока фигура се появи в потока светлина, огледа се, дръпна се и се забърза надолу по стълбичката с голяма пазарска чанта в ръка. Беше фигура на мъж.

Той се обърна и махна рязко към кораба. Дъждът вече се лееше от косата му.

— Благодаря ви — извика той, — благодаря ви мно...

Прекъсна го внезапен гръм. Той разбиращо погледна нагоре и в отговор на някаква внезапна мисъл бързо започна да тършува в голямата си пластмасова пазарска чанта, като тогава забеляза, че на дъното и има дупка.

От едната и страна с големи печатни букви беше изписано (за всеки, който може да разбира Кентавърската азбука) Безмитен Мегамаркет, Порт Браста, Алфа Кентавър. Бъди като Двадесетсекунден Слон с Гневна Стойност — ДЖАВ!!!

— Почакай! — извика мъжът, махайки към кораба.

Стълбичката, която беше започнала да се прибира през люка спря, преразгъна се и го пусна обратно вътре.

Той се появи след няколко секунди, носейки една омачкана и протъркана хавлия, която набута в чантата.

Той отново махна, вдигна чантата си и започна да бяга към подслона, който му предлагаша няколко дървета, тъй като зад него космическият кораб вече беше започнал да се издига.

Една светкавица разцепи небето и накара мъжа да спре за момент и после да се забърза напред, като коригира пътя си така, че доста да се отклони от дърветата. Той се движеше бързо по земята, подхлъзвайки се тук-таме, изкривявайки се под дъжда, който сега падаше с все по-нарастваща интензивност, като че ли някой го дърпаше от небето.

Краката му жвакаха в калта. Гръмотевници падаха над хълмовете. Той безсмислено изтриваше дъжда от лицето си и продължаваше да залита.

Повече светлини.

Този път не от светкавици, а по-разпръснати и неясни светлилки, които бавно се появяваха на хоризонта и се скриваха зад него.

Човекът още веднъж спря да ги види и после с удвоена бързина се запъти право към точката от хоризонта, от която те се появяваха.

Сега земята ставаше все по-стръмна и наклонена надолу, и след още двеста-триста ярда накрая стигаше до препятствие. Човекът спря да огледа бариерата и после прехвърли през нея чантата, която носеше, преди да се прехвърли той.

Едва беше докоснал земята от другата страна, когато когато от дъжда се показва една машина, носеща се срещу него; светлини се плъзнаха през водната стена. Човекът се притисна обратно, тъй като тя се носеше право срещу него. Имаше нисък тумбест силует, също като кит, който кара сърф — лъскав, сив, закръглен и движещ се с ужасна скорост.

Човекът инстинктивно вдигна ръце, за да се предпази, но беше ударен само от водна сена, тъй като машината профуча покрай него и се изгуби в нощта.

Тя беше осветена за кратко от друга светкавица, разцепила небето, което позволи на прогизналия човек на банкета да прочете за част от секундата мъничката табелка на задната част на машината, преди тя да изчезне.

За напълно неправдоподобно учудване на човека тя гласеше: „Другата ми кола също е Порше“.

ГЛАВА II

Роб МакКийна беше жалко копеле и той си го знаеше, защото много хора му го казваха през целия му живот и той не виждаше причина да не се съгласява с тях, освен с едно очевидно нещо, което беше, че той обичаше да не се съгласява с хората, които не харесваше, което включваше, според последните му сметки, всички.

Той тежко въздъхна и смени скоростите.

Хълмът започваше да става все по-стръмен, а камионът му беше претоварен с датски термостатни релета за радиатори.

Но не това всъщност го предразполагаше да се чумери, поне той се надяваше, че не е това. Просто дъждът го потискаше, винаги дъждът.

Сега валеше, просто за разнообразие.

Беше точно този тип дъжд, който точно той мразеше точно когато караше. Той си имаше номер за него. Беше дъжд Nr.17.

Той беше прочел някъде, че ескимосите имат над двеста различни думи за сняг, без които разговорите им вероятно биха станали много монотонни. Така че те правели разлика между дебел и тънък сняг, лек и тежък сняг, кишав сняг, чуплив сняг, сняг, който идва с вихрушките, сняг, който вали на парцали, сняг, който идва от подметките на ботушите на съседа ти по целия изчистен под на иглуто ти; зимни снегове, пролетни снегове; сняг, който помниш от детството си и който е много по-хубав от всеки съвременен сняг, фин сняг, сняг на пера, хълмов сняг, долинен сняг; сняг, който вали сутрин, сняг, който вали нощем, сняг, който завалива неочаквано точно когато отиваш за риба, и сняг, на който кучетата ти пикаят въпреки усилията ти да ги научиш да не го правят.

Роб МакКийна имаше в малката си книжка двеста тридесет и един различни вида дъжд и не харесваше нито един от тях.

Той пак превключи на по-ниска скорост и камионът се задуха от форсирането на двигателя. Той изпсува по елегантен начин всичките датски термостатни релета за радиатори, които взеше.

Откакто беше напуснал Дания преди един ден по обяд, той беше минал през номер 33 (лек бодяш заслепяващ, който прави пътищата хлъзгави), 39 (тежко петнист), 47 до 51 (вертикално леко заслепяване от остро наклонена светлина до средно заслепяващо опресняване), 87 и 88 (две леко

отвращаващи разновидности на вертикален проливен порой), 100 (следпоройна вихрушка, студена), всички видове при морска буря — от 192 до 213, 123, 124, 125, 126, 127 (леки и среднолеки вихърчета с правилно и синкопирано барабанене по кабината), 11 (капки, носени от вятъра), и сега най-противнолюбимият му от всички — номер 17.

Дъжд номер 17 беше мръсно досадно чукане по предното му стъкло, толкова силно, че той трябваше да се чуди дали чистачките му работят или не.

Той провери тази теория, като бързо прещрака ключа за чистачките, но тъй като от това видимостта рязко спадна и не се подобри отново, той пак щракна ключа.

Всъщност една от чистачките му беше започнала да се разваля.

Сссш сссш сссш пляс сссш пляс сссш сссш пляс сссш пляс сссш пляс драс.

Той блъсна волана, ритна пода, блъска касетофона си, докато не започна да свири Бари Манилов, удря го отново, докато не спря, и кълнеше, и кълнеше, и кълнеше, и кълнеше.

Точно в момента, когато яростта му започна да отслабва, в светлините на фаровете му неясно започна да се мерзелее някаква фигура, стояща на банкета.

Една нещастна опърпана фигура със странно облекло, по-мокра от видра в пералня, която стопираше.

— Бедното нещастно момче — си помисли Роб МакКийна, разбирайки, че има някой, който с по-голямо право от него можеше да се чувства ужасно, — трябва да е премръзнал до костите. Глупаво е да бъдеш навън и да гониш стоп в мръсна нощ като тази. Всичко, което получаваш, е студ, влага, и камиони, които минават през локвите до теб.

Той мрачно поклати глава, отново въздъхна дълбоко, завъртя волана и зави към едно голяма локва.

— Видя ли какво исках да кажа? — си помисли той, докато бързо минаваше през нея. — Срещаш някои хубави копелета по пътя.

Пръсната в огледалото му, след няколко секунди се появи реакцията на измокрения стопадгия на банкета.

За момент той се почувствува по-добре от това. След секунда-две се почувствува зле от това, че се чувствува добре от такава постъпка. После се почувствува добре от това, че се чувствува зле от това, че се е почувствувал добре от постъпката си и удовлетворено потъна в нощта.

Поне беше доказано, когато накрая беше изпреварен от това Порше, че го беше блокирал прилежно през последните двадесет мили.

Докато той продължаваше, дъждовните облаци се отдръпнаха от небето зад него, защото въпреки че не го знаеше, Роб МакКийна беше Дъждовен бог. Всичко, което той знаеше беше, че работните му дни са окаяни и имат приемственост от въшливи почивни дни. Всичко, което облаците знаеха, беше че го обичат и искат да бъдат около него, да го обожават и да го поливат.

ГЛАВА III

Следващите два камиона не бяха управлявани от Дъждовни богове, но направиха абсолютно същото.

Фигурата се влачеше, или по-скоро шляпаше напред, докато хълма свърши и коварната локва с вода остана зад гърба му.

След това дъждът започна да намалява и луната се показа за малко през облаците.

Мина едно Рено и шофьорът му направи отчаяни и сложни знаци на влачещата се фигура, за да покаже, че щял да бъде очарован да го качи, само че този път нямало да може, защото не отивал в посоката, за която е тръгнал стопадгията, каквато и да беше тя, и беше сигурен, че фигурата ще го разбере. Той завърши диалога с ободрително вдигане на палец, като че ли искаше да каже, че се надява

фигурата наистина да е доволна от това, че е измръзнала и е почти цялата подгизнала, и че ще го качи следващия път.

Фигурата продължи да се влачи. Един Фиат направи същото като Реното.

Едно Макси мина в другата лента и присветна с фарове на бавно мъкнештата се фигура, въпреки че беше напълно неразбираемо дали това означава „Здрасти“ или „Съжаляваме, че сме в другата посока“ или „Хей, вижте, има някой там в дъжда — ама че глупак“. Бяла ивица в горния край на предното стъкло показваше, че каквото и да беше това съобщение, то идваше от Стив и Карола.

Бурята вече беше напълно стихнала и само някакви гръмотевици се обаждаха иззад подалечните хълмове, като човек, казващ „И друго нещо...“ двадесет минути след като е забравил основното.

Въздухът сега беше по-чист, а нощта студена. Звучите се чуваха доста добре. Изгубеният човек, треперейки отчаяно, беше стигнал до едно разклонение, където един страничен път завиваше вляво. Срещу отклонението имаше една табела, към която фигурата внезапно се забърза и я изучи с трескаво любопитство, обръщайки се само когато внезапно мина една кола.

И друга кола.

Първата го удостои с пълно незабелязване, втората мина многозначително. Един Форд Кортина мина и шофьорът му настъпи спирачките.

Навеждайки се с изненада, фигурата притисна чантата към гръдния си кош и се затича към колата, но в последния момент Кортината изсвири с гуми и препусна по пътя си доста игриво.

Човекът бавно стигна до табелата и застана там изгубен и отритнат.

Случи се така, че на следващия ден шофьорът на Кортината отиде в болницата, за да му оперират апендисита, но само вследствие на една забавна размяна хирургът му ампутира крака по погрешка и преди да може да бъде опериран, апендиситът му причини развлекателно сериозен случай на перитонит, и справедливостта беше спазена по свой начин.

Той продължи да се влачи.

Един Сааб спря до него.

Прозорецът му се смъкна и един дружелюбен глас попита: — Идваш ли?

Фигурата се обърна към него, спря и сграбчи дръжката на вратата.

Фигурата, колата и дръжката на вратата и се намираха на една планета, наречена Земя — един свят, цялата статия за който в ПЪТЕВОДИТЕЛЯ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ съдържаше двете думи „Почти безобидна“.

Човекът, който написа тази статия, се казваше Форд Префект, и точно в този момент беше далеч от безобидната планета, седейки в един далеч не безобиден бар и безгрижно си причиняваше неприятности.

ГЛАВА IV

Дали беше защото беше пиян, болен, или самоубийствено луд — това нямаше значение за страничния наблюдател, но нямаше случайни наблюдатели в бар „Старото розово куче“ в долната Южна страна в Хан Долд Сити, защото това не беше място, на което можеш да си позволиш да правиш случайни неща, ако искаш да останеш жив. Всякакви наблюдатели на това място биха били хречеши наблюдатели, тежко въоръжени, с болезнено пулсиране в главите им, което ги караше да правят луди неща, когато наблюдават неща, които не им харесват.

Един от тези гадни мълчаливци се беше изсипал на мястото, някакъв ракетно-изпаднал мълчаливец.

Дори злонравната птица, кацнала на една пръчка на бара, спря да крещи имената и адресите на местните наемни убийци, което беше безплатна услуга.

Всички погледи се насочиха към Форд Префект. Някои от тях бяха на стъбла.

Особеният начин, по който той обмислено беше избрал да хвърля зарчета срещу смъртта днес, беше като се опитваше да си плати сметката за пиенето (с размер на малък бюджет на отбранително министерство) с кредитна карта „Америкън Експрес“, която не се приемаше никъде в познатата Вселена.

— За какво се тревожите? — попита той с насърчителна нотка в гласа си. — Датата на изтичане на валидността? Приятели, чували ли сте някога за Неотносителността? Има цели нови области от физиката, които могат да се погрижат за това нещо. Времеразпространителни ефекти, темпорални отношения...

— Не се тревожим за датата на изтичане на валидността — каза мъжът, към когото бяха адресирани тези забележки, който беше опасен барман в опасен град. Гласът му беше мек, нисък и мъркащ, произведен като от отваряне на силоз на междуконтинентална балистична ракета. Една ръка, приличаща на парче месо, леко почука по бара, като направи малка вдлъбнатина.

— Добре де, добре тогава — каза Форд, събирайки чантата си, като се приготви да си отиде.

Почукващият пръст се протегна и леко се стовари върху рамото на Форд. Това му попречи да си отиде.

Въпреки че пръстът беше прикрепен към китка, подобна на плоча, а китката беше прикрепена към ръка, подобна на боздуган, ръката не беше прикрепена към нищо, освен към метафоричното чувство, че е прикрепена чрез свирепа кучешка вяръност към бара, който беше дом за нея. Преди това тя си принадлежеше на първоначалния собственик на бара, който на смъртното си легло внезапно я завеща на медицинската наука. Медицинската наука реши, че ръката не и харесва, и я завеща направо на бар „Старото розово куче“.

Новият барман не вярваше в свръхестествени сили и полтъргаисти, или в нещо подобно, той просто знаеше, че може да има полезен съюзник. Ръката беше инсталирана на бара. Приемаше поръчки, сервираше питиета, убийствено се разправяше с хората, които се държаха така, като че ли искат да бъдат убити. Форд Префект седеше неподвижно.

— Не се тревожи за датата — повтори бармана, доволен от това, че сега цялото внимание на Форд Префект беше насочено към него. — Тревожим се за цялото това парче пластмаса.

— Какво? — попита Форд. Изглеждаше малко изненадан.

— Това — каза барманът, държейки картата като че ли беше златна рибка, чиято душа преди три седмици е отлетяла в Земите-Където-Рибките-Са-Вечно-Благословени, — не приемаме такива неща.

Форд бързо се почуди дали да даде гласност на факта, че няма други средства за заплащане в себе си, но реши да воюва за момента. Безтелната ръка сега го беше сграбчила за рамото леко, но здраво, с палеца и показалеца си.

— Но вие не разбирате — каза Форд, изражението му бавно премина от малко изненадано към доста невярващо. — Това е карта „Америкън Експрес“. Това е най-прекрасният начин за уреждане на сметки, познат на хората. Не сте ли чели тяхната боклучена преса?

Насърчителният тон в гласа на Форд започна да стърже ушите на бармана. Звучеше като че ли някой безмилостно свири на казуу един от най-мрачните пасажи от „Военен реквием“.

Една от костите от рамото на Форд започна бавно да стърже по друга от костите на рамото му по начин, който предполагаше, че ръката е изучила принципите на болката от някой много умел чакръкчия [1]. Той се надяваше, че ще може да уреди тази работа, преди ръката да започне да стърже една от костите на рамото му в някоя от костите в друга част на тялото му. За щастие рамото, което тя държеше, не беше това, на което висеше чантата.

Барманът плъзна картата обратно по бара към Форд.

— Ние никога — каза той със скрита жестокост, — не сме чували за такова нещо.

Това беше доста изненадващо.

Форд я беше придобил вследствие на една сериозна компютърна грешка в края на петнадесетгодишния си престой на планетата Земя. Точно колко сериозна, компанията „Америкън

Експрес“ трябва да беше узнала много бързо и нарастващо рязките и панически търсения по образуването на дълга му бяха преустановени само от неочакваното унищожение на цялата планета от Вогоните с цел освобождаване на място за строеж на нова хиперкосмическа магистрала.

Той си я пазеше оттогава, защото намираше за полезно да носи валута, която никой не приема.

— Кредит? — попита барманът. — Аааарггх...

Тези две думи обикновено вървяха заедно в бар „Старото розово куче“.

— Аз мисля — въздъхна Форд, — че това определено е трябвало да бъде заведение от класа.

Той огледа разнородната сбирщина от главорези, сводници и ръководители на звукозаписни компании, които се таяха по границите на мръсните локви светлина, които се редуваха с тъмните сенки на вътрешните сепарета, които обмислено бяха насочени във всички посоки, освен неговата сега, като внимателно се връщаха към темите на предишните си разговори за убийства, наркотици и сделки за авторски права. Те знаеха какво ще се случи сега и не искаха да гледат — това щеше да отвлече вниманието им.

— Ще умреш, момче — измърмори спокойно бармаът на Форд Префект и истината беше на негова страна. В бара беше окачен един от тези надписи, които гласят „Моля, не искайте кредит, защото в повечето случаи ще ви бъде предложен пестник в устата“, но в интерес на стриктната точност, този беше променен на „Моля, не искайте кредит, защото в повечето случаи ще ви бъде предложено разкъсване на гърлото от свирепа птица едновременно с разбиване на главата в бара от безтелесна ръка“. Както и да е, това придаваше нечетлива бъркотия на забележката, и понякога нямаше същия ефект като предишната, и затова отново беше свалена. Чувствуваше се, че историята ще се разчуе от само себе си, и така стана.

— Нек' да погледна сметката отново — каза Форд. Той я вдига и я изучи замислено под недоброжелателния поглед на бармана и същия недоброжелателен поглед на птицата, който в момента дълбаеше дълбоки бразди в бара.

Това беше едно доста дълго листче хартия.

В края му имаше някакво число, което приличаше на някой от серийните номера, които се намират отстраня на стереосистемите и които винаги ви отнемат време, докато бъдат преписани в документите. Той в края на краищата беше по цял ден в бара, пиеше много помии с боклученца вътре и много пъти беше поръчвал питиета за сводниците, главорезите и музикалните шефове, които сега не можеха да си припомнят кой е той.

Той доста спокойно прочисти гърлото си и обърна джобовете си. В тях, както той знаеше, нямаше нищо. Той остави лявата си ръка да лежи леко, но здраво върху полуотворения капак на чантата си. Безтелесната ръка поднови натиска върху дясното му рамо.

— Виждаш ли — каза барманът и лицето му като че ли злорадо се поклащаше пред лицето на Форд, — известен съм като човек, който размисля. Виждаш това, нали?

„Това е“ помисли си Форд. Нямаше нищо друго за това. Той беше спазил правилата, беше направил откровен опит да си плати сметката, това беше отхвърлено. Сега съществуваше опасност за живота му.

— Добре — каза спокойно той, — щом така си известен...

С внезапна, светкавична бързина той отвори чантата си и шляпна на масата своя екземпляр от ПЪТЕВОДИТЕЛЯ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ и официална карта, че той е регионален сътрудник на ПЪТЕВОДИТЕЛЯ и му е абсолютно забранено да върши това, което прави в момента.

— Искаш ли подробности?

Лицето на бармана се вкамени на половин потреперване. Ноктите на птицата спряха на половината бразда. Ръката бавно отпусна хватката си.

— Това — каза барманът с едва дочут шепот, който излезе от пресъхналите му устни, — ще уреди всичко, сър.

ГЛАВА V

ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ е мощна организация. Влиянието и, обаче, беше толкова изумително, че редакторският му колектив трябваше да състави стриктни правила за предотвратяване на неправилното отношение към него. Така че на никой от регионалните и сътрудници не беше разрешено да приема каквито и да е услуги, намаления или преференциални отношения от всякакъв вид в замяна на редакторски услуги, освен ако:

(а) са направили откровен опит да си платят за услугата по нормален начин;

(б) в противен случай животът им е изложен на опасност:

(в) наистина го искат.

Откакто позоваването на третата точка предизвика уволнението на сътрудника, Форд винаги предпочиташе първите две.

Той излезе на улицата с бърз ход.

Въздухът беше задушаваш, но му харесваше, защото беше задушаваш градски въздух, пълен с вълнуващо неприятни миризми, опасна музика и звуци от войнствена полицейска пасмина.

Той носеше чантата с леко полюляващо движение, така че да може бързо да отвърне на някого, който би се опитал да я вземе, без да го попита. Тя съдържаше всичко, което той притежаваше, а то в момента не беше много.

Една лимузина препусна по улицата, носейки се между купчинките горящи боклуци, като подплаши едно старо товарно животно, което се притаи, изпищя, препъна се точно до прозореца на един магазин за билкови лекарства — от това се включи виещата му алармена система, после се разкара надолу по улицата и после припадна на стъпалата на един малък ресторант за спагети, за където знаеше, че ще го фотографират и ще го нахранят.

Форд вървеше на север. Той си мислеше, че вероятно е тръгнал към космодрума, но си го мислеше преди малко. Сега знаеше, че върви през част от града, където намеренията на хората често се променят доста рязко.

— Искаш ли да прекараш добре? — попита го един глас от един вход.

— Откакто се помня — каза Форд, — правя това. Мерси.

— Богат ли си? — попита друг глас.

Той се обърна и разтвори ръце със широко движение.

— Изглеждам ли бигат? — попита той.

— Не знам — каза момичето. — Може би да, може би не. Може би ще забогатееш. Предлагам много специални услуги за богати хора.

— О, така ли? — попита Форд заинтригувано, но внимателно. — И какви са те?

— Казвам им, че е чудесно да си богат.

От един прозорец високо над тях изригна картечен огън, но това беше само заради някакъв баскитарист, застрелян защото е изсвирил погрешна нота три пъти поред, а баскитаристи в Хан Долд Сити се срещат под път и над път.

Форд спря и се втренчи в тъмния вход.

— Ти какво? — попита той.

Момичето се засмя и пристъпи малко извън сянката. Беше висока и имаше този израз на самоовладяна срамежливост, с който всеки би се гордял, ако можеше да го повтори.

— Това е коронният ми номер — каза тя. — Имам Майсторска степен по социална икономика и това може да бъде много убеждаващо. Хората много го обичат. Особено в този град.

— Гууснарх — каза Форд Префект. Това беше специална Бетелгиуска дума, която той употребяваше в случаи, когато знаеше, че трябва да каже нещо, но не знаеше какво точно да бъде то.

Той седна на едно стъпало, извади от чантата си една бутилка от тази стара Джанксова ракия и

една хавлия. Той отвори бутилката и избърса гърлото и с хавлията, което имаше точно противоположния ефект на това, което се очакваше, защото старата Джанксова ракия веднага изтреби милионите микроби, които бавно си строяха доста сложна и развита цивилизация по вонящите лекета върху хавлията.

— Искаш ли? — попита той, след като цапна порядъчно количество.

Тя сви рамене и взе предложената и бутилка.

Те поседнаха за малко, като миролюбиво слушаха глъчката от охранителните системи в блока до тях.

— Тъй като се случва, съм притежавал много пари — каза Форд, — така че ако някога успея да посъбера малко, може и да дойда да те видя.

— Може, ще съм тук — каза момичето. — Но колко е това много?

— Заплата за петнадесет години.

— За?

— Написването на две думи.

— О, Заркуон — каза момичето. Коя от двете то отне толкова време?

— Първата. Веднъж проумях, че втората ми дойде наум през един следобед.

Някакви голями части от електронен барабан излетяха от един прозорец високо над тях и се разбиха на улицата пред тях.

Скоро стана ясно, че някои от охранителните системи в блока зад тях са пуснати преднамерено от някакво полицейско племе с цел привличането в засада на друго. Някакви коли с виещи сирени се появиха на това място, само за да се окажат обстреляни от хеликоптери, които се появиха, раздирайки въздуха между високите като планински кули блокове.

— Всъщност — каза Форд, който сега трябваше да надвиква врявата, — не беше точно така. Аз написах ужасно много, но те просто го съкратиха.

Той извади своя екземпляр от ПЪТЕВОДИТЕЛЯ от чантата.

— После планетата беше унищожена — изкрещя той. — Наистина смислена работа, нали? Въпреки това те трябва да ми платят.

— Ти работиш за това нещо? — изкрещя момичето.

— Да.

— Велик номер.

— Искаш ли да видиш това, което написах? — извика той. — Преди да бъде изтрито? Новите поправки ще бъдат осъществени по мрежата тази вечер. Все някой трябва да е открил, че планетата, на която прекарах петнадесет години от живота си, сега е разрушена. Досега все пропускаха това, но не може вечно да убягва от вниманието им.

— Става невъзможно да се говори, нали?

— Какво?

Тя сви рамене и посочи напред.

Над тях имаше един хеликоптер, който като че ли участвуваше в странична схватка с рокгрупата горе. Дим обгръщаше сградата. Звукооператорът висеше от прозореца държащ се само на връхчетата на пръстите си, а побеснелият китарист биеше по пръстите си с горяща китара, а хеликоптерът стреляше по всичко това.

— Може ли да вървим?

Те се понесоха надолу по улицата, далеч от шума. Пробягаха през някаква улична театрална трупа, която се опита да им изнесе кратко представление за проблемите на вътрешния град, но после се предаде и изчезна в малък ресторант, който отскоро покровителствуваше товарното животно.

През цялото това време Форд ръчкаше нещо по интерфейския панел на ПЪТЕВОДИТЕЛЯ. Те кривнаха в една пресечка. Форд клекна до една кофа за смет, а информацията започна да се лее от екрана.

Той намери статията си.

„Земя: Почти безобидна.“

Почти веднага екранът се превърна в гъмжило от системни съобщения.

— Ето — каза той.

— Моля, почакайте — казваше се в съобщенията. — Статиите се обновяват по Суб-Ета мрежата. Тази статия е в процес на редактиране. Системата ще прекрати след десет секунди.

В края на пресечката се появи една стоманеносива лимузина.

— Хей, виж — каза момичето, — ако са ти платили, ме попогледни. аз съм работещо момиче и ей там има хора, които се нуждаят от мен. Трябва да вървя.

Тя отхвърли полуразмаханите протести на Форд и го остави да седи отритнат на кофата си за смет, приготвящ се да види как голяма част от живота му ще бъде електронно изметена в ефира.

Нещата на улицата малко се бяха поуспокоили. Полицейската битка се беше преместила в други сектори на града, малкото оцеляли членове на рокгрупата като че ли бяха стигнали до взаимно съгласие да признаят музикалните си различия и да започнат солокариери, уличната трупа беше излязла от ресторанта заедно с товарното животно, като му казваха, че ще го заведат в един бар, за който знаят, че към него ще се отнасят с по-голям респект, и малко по-надолу стоманеносивата лимузина тихо беше паркирала до бордюра.

Момичето бързаше нататък.

Зад нея, в тъмнината на уличката, едно зелено примигващо сияние къпеше лицето на Форд Префект, а очите му бавно се разширяваха от удивление.

Защото там, където очакваше да не намери нищо — празна, затворена статия — вместо това се появи безспирен поток от данни текст, диаграми, фигури и образи, движещи се обяснения за каране на сърф по Австралийските плажове, киселото мляко по гръцките острови, ресторанти в Лос Анжелос, в които да не влизаш, валутни сделки в Истанбул, които да избягваш, време в Лондон, което да избягваш, всякакви барове, в които можеш да влезеш. Всичко си беше там — всичко, което беше написал.

Със задълбочаваща се гримаса на неразбиране той я прелисти напред-назад, спирайки се тук-там на отделните теми.

„Почерпка за извънземни в Ню Йорк: приземете се навсякъде, Сентръл Парк, където и да е. Никой няма да го е грижа, даже дори няма да забележи.“

„Оцеляване: незабавно се хванете на работа като шофьор на такси. Работата на тези шофьори е да карат хората навсякъде, където искат да отидат, в големи жълти машини, наречени таксита. Не се притеснявайте от това, че не знаете как работят тези машини или от това, че не знаете езика, не разбирате от география или основната същност на мястото и имате дълги зелени антени на главата си. Повярвайте ми, това е най-добрият начин да останете незабелязан.“

«Ако тялото ви наистина е изчанчено, опитайте се да го показвате на хората по улиците срещу заплащане.»

«Земноводните форми на живот от който и да е от световите на системите Гмориния, Вилнеери и Наусалия много ще харесат Ийст Ривър, която е реката, най-богата на този обични животопораждащи хранителни вещества, които още не са получени и в най-модерна и най-вирулентна лаборатория.»

«Забавлявай се. Това е голям раздел. Невъзможно е да се забавляваш повече без електронно блокиране на центровете за удоволствие...»

Форд щракна ключето, което беше обозначено «Режим на готовност на работа» вместо старомодното «Достъп готовност», което много отдавна беше заменило безкрайно първобитното «ИЗКЛ».

Това беше планета, чието пълно разрушаване той беше наблюдавал със собствените си две очи

— по-скоро беше ослепен адското изригване на въздух и светлина, беше го почувствувал със собствените си два крака, тъй като земята беше започнала да го блъска като с чук, отхвърляйки го, ръмжейки, овладяна от приливните вълни на енергия, извиращи от гнусните жълти Вогонски кораби. И после, накрая, пет секунди преди момента, който той смяташе за последен възможен момент, всичко свърши и се чувствуваше само слабото люшкащо се гадене от дематериализацията, докато той и Артър Дент бяха превърнати в лъч, изпратен през атмосферата като спортно радиопредаване.

Нямаше грешка, не можеше да бъде. Земята определено беше унищожена. Определено, определено. Беше изпарена в пространството.

И все още тук — той отново включи ПЪТЕВОДИТЕЛЯ — стоеше неговата собствена статия за това как можете да прекарате добре в Борнемаут, Дорсет, Англия, с която той винаги се беше гордял, като едно от най-бароковите неща, които той беше измислял. Той отново я прочете и поклати глава с абсолютно учудване.

Внезапно проумя какъв е отговорът на въпроса и той беше, че нещо свръхестествено се е случило; и ако нещо свръхестествено се случваше, си мислеше той, би желал то да се случва на него.

Той скри ПЪТЕВОДИТЕЛЯ в чантата си и отново забърза по улицата.

Тръгвайки на север, той мина до една стоманеносива лимузина, паркирана до бордюра и дочу един глас да казва от близкия вход: — Всичко е о'кей, скъпи, наистина е о'кей, трябва да се научиш да се чувствуваш по-добре от това. Виж начина, по който е структурирана цялата икономика...

Форд се ухили, заобиколи следващия блок, който сега беше обхванат от пламъци, намери един полицейски хеликоптер, който стоеше непокътнат на улицата, хвърли се в него, пристегна се с коланите, кръстоса пръсти и неумело го изпрати да се плъзга в небето.

Той се понесе ужасяващо между каньонообразните стени на града и после се освободи от тях и се плъзна през червеночерната димна завеса, която постоянно висеше над него.

Десет минути по-късно, като включи всички сирени на хеликоптера и като насочи скорострелното му оръдие към облаците и натисна спусъка, Форд Префект се понесе в кариер надолу сред ажурните подпори и светлините за приземяване на космодрума в Хан Долд Сити, където го приземи като гигантски сепнат и много шумен комар.

Тъй като не го беше повредил много, можа да го изтъргува срещу един билет първа класа за следващия кораб, напускащ системата, и се установи в едно от огромните му сластолюбиви обгръщащи тялото кресла.

Това ще бъде смешно, помисли си той, докато корабът мигаше мълчаливо през невъобразимите разстояния на дълбокия Космос и стюардесата дойде с всичкото си екстравагантно полюшкване.

— Да, моля — казваше й той всеки път, когато му предлагаше нещо.

Той се усмихна с любопитна маниакална радост, когато отново прехвърли мистериозно преинсталираната си статия за планетата Земя. Той имаше много несвършена работа, към която сега можеше да се върне, и беше ужасно очарован от това, че животът внезапно му е предоставил възможност да отбележи много важен гол.

Внезапно се зачуди къде е Артър Дент и дали знае.

Артър Дент беше точно на хиляда четиристотин тридесет и седем светлинни години в един СААБ и беше разярен.

Зад него на задната седалка седеше едно момиче, заради което той си трясна главата във вратата, докато се качваше. Той не знаеше дали това стана, защото тя беше първото женско същество от собствения му биологичен вид, което виждаше след години, или каквото и да беше, той се почувствува оглушен от това... Това е абсурдно, си каза той. Успокой се, помисли си той. Ти не си, продължи той с най-убедителния вътрешен глас, който можа да измисли, в подходящо и раазумно състояние. Ти току-що си дошъл на стоп от място в Галактиката, отстоящо на около сто хиляди светлинни години оттук, ти си много уморен, малко объркан и напълно уязвим. Отпусни се, без паника, съсредоточи се и си поеми дълбоко дъх.

Той отново се завъртя на седалката си.

— Сигурен ли сте, че тя е наред? — отново попита той.

Освен факта, че за него тя беше сърцераздирателно хубава, му пряхеха впечатление много малко неща — колко е висока, на колко години е, точния цвят на косата и. Нито пък можеше да я попита нещо за нея, защото за нещастие тя беше в пълно безсъзнание.

— Тя току-що се надрусва — каза брат и, като присви рамене, но не откъсна очи от пътя.

— И сега е добре, нали? — разтревожено попита Артър.

— За мен е добре — отговори той.

— Аха — каза Артър. — Хм — прибави той, след като се замисли за момент.

Разговорът дотук вървеше учудващо зле.

След първоначалната суматоха от поздравя, той и Ръсел името на брата на прекрасното момиче беше Ръсел (име, което в съзнанието на Артър винаги се асоциираше със снажни мъже с руси мустаци и изсушени със сешоар коси, които в началото са облечени малко предизвикателно в кадифени вечерни костюми и предвзети нагръдници и после трябваше да бъдат обуздавани със сила да не коментират мачове по билиард) — бързо откриха, че изобщо не се понасят един друг.

Ръсел беше снажен мъж. Беше с руси мустаци. Косата му беше спретната и добре изсушена. Ако погледнеш справедливо — въпреки че Артър не виждаше никаква необходимост от това, а само упражнение за душата — той, Артър, изглеждаше доста неприветливо. Човек не може да прекоси стотици хиляди светлинни години, предимно в багажни отделения на други хора, без да започне по малко да се оръфва, а Артър беше започнал доста да се оръфва.

— Тя не е боклук — внезапно каза Ръсел, като че ли си мислеше, че някой в колата може би е. — Тя е под въздействие на успокоителни лекарства.

— Но това е ужасно — каза Артър, завъртайки се да я погледне още веднъж. Тя като че ли нещо се вълнуваше и главата и се плъзгаше по рамото и. Тъмната и коса падаше пред лицето и, като че ли искаше да го скрие.

— Какво е положението с нея, болна ли е?

— Не — каза Ръсел, — само малко луда.

— Какво? — ужасено попита Артър.

— Луда, напълно луда. Заведох я в болница и им казах да я вземат на лечение. Те я пуснаха, докато все още си мислеше, че е таралеж.

— Таралеж?

Ръсел подсвирна страховито на колата, която се появи иззад завоя наполовина в тяхното платно, като ги накара да кривнат. Гневът като че ли го накара да се почувствува по-добре.

— Е, може би не таралеж — каза той, след като успокои колата. — Въпреки че щеше да им е по-лесно да се справят с това. Ако някой си мисли, че е таралеж, само му даваш едно огледало и няколко картинки на таралежи, караш го да ги сортира и се връщаш, когато се почувствува по-добре. Поне медицинската наука може да се справи с това. Това е въпросът. Но въпреки това като че ли не мога да се справя с Фени.

— Фени...?

— Знаеш ли какво и подарих за Коледа?

— Хм, не.

— «Черен медицински речник».

— Хубав подарък.

— Аз си помислих същото. Хиляди болести, подредени по азбучен ред.

— Ти каза, че името и е Фени?

— Дааа. Избери си нещо, казах аз. Всичко тук може да бъде използвано. Може да са описани и истинските наркотици. Но не, тя искаше нещо различно. Само за да направи живота си труден. Тя си беше такава още в училище, знаеш ли.

— Наистина ли?

— Да. Падна по време на един хокеен мач и си счупи една кост, за която никой не беше чувал.

— Да. Мога да видя как това би раздразнило някого — каза Артър със съмнение. Той беше доста разочарован от откритието, че тя се казва Фени. Това беше доста тъпо и отчайващо име, каквото би си избрала някоя девствена стара мома, ако не може да произнася правилно името Фенела.

— Не че не и съчувствавах — продължи Ръсел, — но това беше малко раздразнително. Тя куцаше цели месеци.

Той забави.

— Това е твоят разклон, нали?

— А, не — каза Артър, — пет мили по-надолу. Ако няма проблеми.

— О'кей — каза Ръсел след много кратка пауза, която да покаже, че има, и отново ускори.

Всъщност това беше разклона на Артър, но той не можеше да си тръгне без да открие нещо повече за това момиче, което беше завладяло съзнанието му без дори да се събуди. Той можеше да отминие и следващите два разклона.

Те водеха назад към селото, в което беше къщата му, въпреки че той не беше сигурен по въпроса дали ще намери нещо на мястото ѝ. Прелитаха покрай познати завои, призрачни в тъмнината, които пораждаха тръпки, каквито само много много нормални неща могат да предизвикат, дори когато съзнанието ти не е подготвено за това, и всичко се явява в непозната светлина.

По неговата лична временна скала, откакто си я беше създал, прекарвайки живота си в обикаляне на далечни слънца, бяха изтекли осем години от деня, в който беше напуснал Земята, но колко време е минало тук той можеше само да предполага. Обаче каквито и да е събития да се бяха случили, бяха отвъд немощната му представа, защото тази планета, прекрасният му дом, не трябваше да бъде тук.

Преди осем години, по обяд, тази планета беше унищожена, напълно разпръсната, от огромните жълти вогонски кораби, които провиснаха в обедното небе като че ли законът за гравитацията не беше нищо повече от местно разпореждане, и я разбиха на късчета, не по-големи от фиш за глоба за неправилно паркиране.

— Заблуди — каза Ръсел.

— Какво? — попита Артър, откъсвайки се от потока си от мисли.

— Тя казва, че страда от странни заблуди, че живее в реалния свят. Не е хубаво да и казваш, че живее в реалния свят, защото тя просто казва, че това е защото заблудите са толкова странни. Не знам за теб, но аз намирам такива разговори за доста изтощаващи. Дай си и таблетките и иди да пийнеш по някоя бира, това е отговорът ми. Чудя се къде ли си се оплескал толкова много?

Артър се намръщи, не за първи път.

— Е, ...

— И всички тези сънища и кошмари. И докторите, които продължават да настояват, че в мозъчните и вълни има странни скокове.

— Скокове?

— Това — каза Фени.

Артър се завъртя в седалката си и се втренчи в нейните внезапно отворени, но напълно празни очи. Каквото и да гледаше, не беше в колата. Очите и примигнаха, главата и се друсна веднъж, и после тя миролюбиво заспа.

— Какво каза тя? — възбудено попита той.

— Каза «това».

— Това какво?

— «Това какво»? Откъде, по дяволите, да знам? Този таралеж, онзи камион, другият чифт панталони на Дон Алонзо. Тя е напълно луда, мисля, че ти го казах.

— Като че ли не се интересуваш много-много — Артър се опита да каже това толкова сериозно, колкото можеше, но изглежда нищо не стана.

— Виж, пич...

— О'кей, съжалявам. Не е моя работа. Не исках да прозвучи по този начин — каза Артър. — Знам, че много се интересуваш, очевидно е — прибави той, като се облегна. — Знам, че ще трябва да се справиш с това по някакъв начин. Трябва да ме извиниш. Идвам на стоп от отвъдния край на мъглявината Конска глава.

Той разярено погледна през прозореца.

Артър се учуди, че от всички усещания, борещи се за място в главата му тази нощ, когато се завръщаше в дома си, за който беше мислил, че е изчезнал в небитието за вечни времена, това което го смущаваше, беше желанието да преследва това чудато момиче, за което не знаеше нищо друго, освен че му беше казала «това» и че той не би пожелал на брат и да се срещне с някой Вогон.

— Така че, хм, какви бяха скоковете, тези скокове, за които ми спомена? — успя да каже той доста бързо.

— Виж, това е сестра ми. Дори не знам защо ти говоря...

— О'кей, съжалявам. Може би ще е по-добре да ме оставиш. Това е...

В момента, в който го каза, това стана невъзможно, защото бурята, която ги беше подминала, внезапно изригна отново. Светкавици прорязаха небето и някой като че ли започна да излива нещо, което отблизо наподобяваше Атлантическия океан, пуснат над тях през едно голямо сито.

Ръсел започна да кълне и да кара внимателно през няколкото секунди, когато небето се изсипа върху тях. Той обузда гнева си, като бързо натисна педала за газта, за да изпревари един камион с надписи «Превоз при всякакво време МакКийна». Напрежението спадна, когато бурята спря.

— Всичко започна с цялата тази работа около агента на ЦРУ, когото намериха в резервоара, и когато всички имаха такива халюцинации, нали помниш?

Артър за момент се почуди дали отново да спомене, че току-що се е прибрал на стоп от отвъдния край на мъглявината Конска глава и поради тази и ред други навързани и удивителни причини е малко далеч от неотдавнашните събития, но реши че това само ще обърка всичко още повече.

— Не — каза той.

— Това беше моментът, в който тя изключи. Тя беше в някакво кафене някъде си. В Рикмънзауърт. Не знам какво е правила там, но това беше мястото, където тя изключи. Явно както си е стояла там спокойно е обявила, че е била подложена на някакво необикновено откровение или нещо такова, заклатила се леко, погледнала объркано и после припаднала, пицейки, върху един яйчен сандвич.

Артър трепна.

— Много съжалявам да чуя това — каза той малко сковано.

Ръсел издаде някакъв раздразнителен звук.

— Така че — каза Артър, опитвайки се да свърже нещата, — какво е правил агентът на ЦРУ в резервоара?

— Клатушката се нагоре-надолу, разбира се. Беше умрял.

— Но какво...

— Хайде, не се прави, че не помниш. Халюцинациите. Всеки казваше, че е бил разстроен. ЦРУ се опитваше да експериментира война с наркотици или нещо такова. Някаква ексцентрична теория, че вместо да окупираш една страна, ще е много по-евтино и по-ефективно да накараш жителите и да мислят, че са окупирани.

— Какви точно бяха тези халюцинации? — попита Артър с доста спокоен глас.

— Какво искаш да кажеш с това? Говоря за всички тези събития около големите жълти кораби — всички бяха полудяли. Казваха, че ще измрем, и после ХОП — и те изчезнаха яко дим. ЦРУ го отрече, което значи, че все пак трябва да е било истина.

Главата на Артър се завъртя. Ръката му сграбчи нещо, за да спре да се тресе, като го стисна силно. Устата му извършваше фини отваящи и затварящи движения, като че ли имаше да каже нещо, но нищо не излезе.

— Както и да е — продължи Ръсел, — какъвто и наркотик да беше това, като че ли не се разкара

толкова бързо от Фени. Смятах да дам ЦРУ под съд, но един приятел-адвокат ми каза, че това е все едно да се опиташ да нападнеш лудница за лунатици с банан, така че... — Той сви рамене.

— Вогоните ... — изписука Артър. — Жълтите кораби... изчезнаха?

— Да, разбира се, това бяха халюцинации — каза Ръсел и странно погледна към Артър, — опитваш се да ми кажеш, че не помниш нищо от това? Къде си бил, за бога?

Това беше толкова учудващо добър въпрос за Артър, че от шока той изскочи наполовина от седалката си.

— Исусе Христе!!! — изкрещя Ръсел, като започна да се бори с колата, която внезапно се опита да се плъзне странично. Той я издърпа изпод предницата на един връхлитащ камион и беше вече на банкетата, когато колата спря. Момичето отзад беше отхвърлено към седалката на Ръсел и се сгърчи неестествено.

Артър се обърна ужасено.

— Тя наред ли е? — изтърва се той.

Ръсел сърдито прекара ръце през своята изсушена коса. Подръпна русия си мустак и се обърна към Артър.

— Ще бъдеш ли така добър — попита той, — да слезеш от ръчната спирачка?

ГЛАВА VI

От това място имаше четири мили ходене до селото му малко повече от миля до завоя, до който отвратителният Ръсел гадно му беше отказал да го закара и оттам около три мили по пътя през полето.

СААБът се изгуби в нощта. Артър го изпрати с поглед, зашеметен като човек, който мислейки че е напълно спял през последните пет години, внезапно е открил, че просто си и сложил много голяма шапка.

Той рязко поклати глава, като се надяваше това да размести някой очебиен факт, който да падне на мястото си и да причини усещането, че това е една иначе напълно объркваща Вселена, но тъй като очебийният факт, ако изобщо имаше такъв, въобще не направи това, той продължи по пътя с надеждата, че една хубава енергична разходка и може би дори няколко хубави болезнени мазола ще му помогнат да се увери поне в собственото си съществуване, ако не в нормалността си.

Беше 10:30, когато той пристигна — факт, който откри на опушената и зацапана витрина на кръчмата «Кон и коняр», където от много години висеше един раздрънкан стар часовник «Гинес», на който имаше картинка на едно ему с халба, заседнала доста любопитно в гърлото му.

Това беше кръчмата, в която той беше прекарал съдбоносния обяд, по време на който първо неговата къща, а после и цялата планета Земя бяха разрушени, или по-скоро изглежда бяха разрушени. Не, по дяволите, бяха разрушени, защото ако не бяха, къде тогава е бил той през последните осем години и как беше отишъл там, ако не в един от големите жълти вогонски кораби, за които гадният Ръсел току-що му беше казал, че били само халюцинации, предизвикани от наркотик; и ако беше разрушена, то на какво стоеше той сега?

Той удари спирачка на тези мисли, защото нямаше да стигне до нищо повече от това, до което беше стигнал средишните двадесет пъти.

Той започна отново.

Това беше кръчмата, в която той беше прекарал съдбоносния обяд, по време на който каквото и да се беше случило (а той щеше да обмисли какво точно е било то по-късно), и...

Все още не усещаше нищо.

Той започна отново.

Това беше кръчмата, в която...

Това беше кръчма.

Кръчмите предлагат напитки и той не можеше да я подмине.

Удовлетворен от това, че неговите объркани мисловни процеси накрая са стигнали до решение — решение, което му харесваше, дори да не беше това, към което той се стремеше, той се упъти към вратата.

И спря.

Един малък черен накъдрен териер изскочи иззад една ниска стена и като видя Артър, започна да ръмжи.

Артър познаваше това куче, и то много добре. Принадлежеше на един негов приятел от рекламата и се наричаше Бозо-КойтоЗнае-Нищо, защото начина, по който стърчеше козината му, напомняше на хората за президента на САЩ, и кучето познаваше Артър или поне трябваше да го познава. То беше глупаво куче — не можеше да види някоя реплика дори от устройство за суфлиране, което е причината някои хора да протестират срещу името си, но поне трябваше да може да разпознае Артър, вместо да стои там с наежена козина, като че ли Артър беше най-страховитото същество, което някога е нахълтвало в слабоумния му живот.

Това подсказа на Артър да отиде и отново да погледне витрината, този път не в давящото се ему, а в самия себе си.

Виждайки се внезапно в позната обстановка, той реши, че кучето има право.

Той много приличаше на нещо, което фермерите използват да плашат птиците, и нямаше съмнение, че ако влезе в кръчмата в този си вид, ще предизвика коментари с груб характер и по-лошо, несъмнено вътре щяха да бъдат няколко човека, които той щеше да познава, като всички те щяха да започнат да го бомбардират с въпроси, с които за момента той не можеше да се справи.

Уил Смидърс, например, притежателят на Бозо-Който-НеЗнае-Нищо — Нечудното куче, толкова глупаво животно, че беше изхвърлено от една от рекламите на Уил, защото беше неспособно да избере кучешката храна, за която беше рекламата, въпреки че месото във всички останали купички беше заляно с машинно масло.

Уил определено трябваше да е вътре. Кучето му беше тук, колата му беше тук — едно сиво Порше 928S, което имаше на задното си стъкло надпис, който гласеше «Другата ми кола също е Порше». Проклятие.

Уил Смудърс, като повечето от многопаричните и безскрупулни копелета от рекламния отдел, които Артър познаваше, си сменяше колата всеки август, така че да може да казва на хората, че неговият счетоводител го е накарал да направи това, въпреки че истината беше, че счетоводителят му се опитваше всячески да го спре заради всички застраховки, които трябваше да плаща и т.н. и т.н. и това беше същата кола, която Артър си спомняше. Номерът потвърждаваше — беше със същата година.

Обръщайки внимание на факта, че сега е зима и че събитието, което беше причинило на Артър толкова проблеми през осем през личните му години, се беше случило в началото на септември, тук може би бяха минали по-малко от шест-седем месеца.

Той остана ужасно вцепенен за момент и накара Бозо да скача нагоре-надолу край него, като лаеше. Той внезапно беше осенен от идея, която повече не можеше да избягва: сега той беше извънземен в собствения си свят. Колкото и да се стараеше, никой нямаше да повярва на историята му. Не защото звучеше наистина глупаво, но просто си противоречеше с някои очевидни факти.

Това ли беше Земята наистина? Имаше ли и най-малка възможност да е направил някаква необикновена грешка?

Кръчмата пред него му беше до болка позната със всеки свой детайл — всяка тухла, всяко парче олющена боя; и си представяше познатата и лепкава шумна топлина, летящите лъчи, неавтентичните железни светилници, бара, лепкав от бира, в която хората знаеха, че могат да си слагат лактите, гледайки към изрязаните снимки на момичета с разпръснати по гърдите им пакети фъстъци. Всичко това беше неговият дом, неговият свят.

Той познаваше дори това гадно куче.

— Хей, Незнайко!

Звукът от гласа на Уил Смидърс му подсказа, че трябва бързо да реши какво да прави. Ако стоеше неподвижно, щеше да бъде разкрит и така да даде старт на целия цирк. Укриването щеше да отложи момента, но сега беше доста студено.

Фактът, че това беше Уил, улесни избора му. Не беше заради това, че той изобщо не го харесваше — Уил беше доста смешен. Беше просто заради това, че той беше смешен по изтощавач начин, защото, работейки в рекламата, той винаги искаше другите да узнаят колко е смешен и откъде си е купил костюма.

Държейки сметка за това, Артър се скри зад един пикап.

Вратата се отвори и Уил излезе, облечен с летателно кожено яке, което беше дал на един свой приятел, работещ в Лабораторията за пътни разследвания, специално за да го сложи в една катастрофираща кола, за да може да добие толкова измачкан вид. Незнайко изляз от радост и получавайки вниманието, което искаше, за щастие забрави за Артър.

Уил беше с няколко свои приятели, които започнаха да си играят с кучето.

— Тук! — викаха му всички те в хор. Тук, тук, тук!!!

Кучето полудяваше от лаене, скачане нагоре-надолу, почти изключваше малкото си сърце, хвърляше се в яростен екстаз. Те всички се хилеха и го аплодираха, после постепенно се разпръснаха по колите си и изчезнаха в нощта.

Това поне изясни едно нещо, си помисли Артър иззад пикапа, това определено е планетата Земя.

ГЛАВА VII

Къщата му все още си стоеше там.

Как и защо, той нямаше представа. Той беше решил да отиде и да хвърли един поглед, докато чака да се изпразни кръчмата, така че да може да отиде и да помоли съдържателя за легло за през нощта, когато всички си отидат, а ето че тя беше там.

Той бързо влезе с помощта на ключа, който пазеше под една каменна жаба в градината, защото телефонът изненадващо звънеше.

Той го чуваше слабо по целия път по алеята и тръгна да бяга веднага, щом разбра откъде идва звукът.

Вратата трябваше да бъде отворена със сила заради учудващото количество боклук в предверието. То беше задръстено от неща, които той по-късно щеше да открие, че представляват четиринадесет еднакви персонално адресирани писма-покани да получи някаква кредитна карта, която той вече имаше, седемнадесет еднакви заплашителни писма за неизплатени сметки по кредитна карта, каквато нямаше, тридесет и три еднакви писма, в които се казваше, че лично той е избран като човек с вкус и чувство за избор, който знае какво иска и къде отива в днешния сложен реактивен свят и следователно би харесал покупката на някакъв грозен портфейл, и освен това едно мъртво шарено коте.

Той се процеди през сравнително тесния отвор, който успя да си проправи въпреки всичко това, стъпи на купчинка рекламни брошури за вино, които един неразбиращ познавач би желал да пропусне, плъзна се покрай куп реклами за курортни вилни селища, улучи тъмните стълби за своята стая и се добра до телефона точно когато той спря да звъни.

Той задъхано се хвърли на своето студено, миришешо на мухъл легло и за няколко минути спря да се опитва да попречи на светя да се върти около главата му по начин, който очевидно му харесваше.

Когато се нарадва на малкия световъртеж и се успокои, Артър се протегна към бутона на нощната лампа, като не очакваше тя да се включи. За негова изненада тя го направи. Това призова мозъчните клетки за логика на Артър. Тъй като Електрификационната компания безпогрешно му прекъсваше тока всеки път, когато си платеше сметката, изглеждаше логично, че са го оставили свързан, когато не беше си платил. Изпращането на пари очевидно само насочваше вниманието им към

теб.

Стаята беше точно такава, каквато я беше оставил, т.е. отчайващо мръсна, въпреки че изгледът беше посмекчен от дебелия слой прах. Полупрочетени книги и описания се валяха между купчини полуизползувани хавлии. Получифтове чорапи лежаха в полуизпити чаши кафе. Това, което е било полуизяден сандвич сега се беше полупревърнало в нещо, за което Артър изобщо не знаеше какво да мисли. Затъкни го с една светкавица, помисли си той, и ще започнеш еволюцията на живота отначало.

Имаше само едно нещо в стаята, което беше различно.

За момент и нещо той не можеше да види, че това е различно, защото беше покрито със слой отвратителен прах. После очите му се спряха на него.

То стоеше до един очукан стар телевизор, на който той можеше да гледа само лекции от ТВ-университета, защото при опит да покаже нещо по-вълнуващо той се разваляше.

Това беше една кутия.

Артър се надигна на лакти и се взря в нея.

Това беше една сива кутия с някакъв тъп блясък по нея. Беше кубообразна сива кутия със страна около един фут. Беше обвита със сива лента, завързана отгоре на спретнатата панделка.

Той стана, отиде до нея и учудено я пипна. Каквото и да беше това, то беше опаковано като подарък, спретнато и красиво, и чакаше той да го отвори.

Той внимателно го вдигна и го занесе до леглото. Издуха праха и развърза лентата. Отдолу имаше капак, чийто край беше подпъхнат в кутията.

Той го отвори и погледна в кутията. В нея имаше един стъклен глобус, обвит във фина сива опаковъчна хартия. Той го извади внимателно. Не беше цял глобус, защото имаше дупка на дъното, или както Артър разбра, като го обърна, на върха си, ограничена с тънък ръб. Това беше купа. Аквариум.

Той беше направен от най-чудесно стъкло, перфектно прозрачно, с необикновено сребристосиво качество, като че ли при направата му са били използвани кристал и слюда.

Артър бавно го въртеше в ръцете си. Това беше един от най-хубавите предмети, които той беше виждал, но беше напълно озадачен от това. Той погледна в кутията, но освен опаковъчната хартия там нямаше нищо. Отвън на кутията също нямаше нищо.

Той отново завъртя аквариума. Беше чудесен. Беше изключителен. Но беше аквариум.

Той го почука с нокътя на палеца си и той звънна с дълбоко и славно съзвучие, което се задържа из стаята повече, отколкото беше възможно, и когато накрая заглъхна, като че ли не умря, а се понесе към други светове като в дълбока морска мечта.

Замаян, Артър го обърна още веднъж и този път светлината от прашната малка нощна лампа падна под друг ъгъл и се пречупи от някакви фини драскотини по повърхността на аквариума. Той го вдигна, нагласяйки ъгъла на падане на светлината и внезапно ясно видя фино гравирани контури на букви, които се появиха в сянката на стъклото.

— Сбогом — казаваха те. — И Благодарим...

И това беше всичко. Той примигна и не разбра нищо.

За около цели пет минути той въртеше предмета, държеше го към светлината под различни ъгли, почукваше го заради хипнотизиращото му съзвучие и се чудеше за значението на тези думи, но не можеше да измисли нищо. Внезапно той стана, напълни аквариума с вода до ръба и го сложи обратно на масата до телевизора. Той размърда малката Вавилонска рибка в ухото си и я хвърли мятеща се в аквариума. Повече нямаше да има нужда от нея, освен когато щеше да гледа чуждестранни филми.

Той се обърна да легне на леглото си и загаси светлината.

Лежеше неподвижен и тих. Поглъщаше обгръщащата го тъмнина, бавно отпускаше крайниците си от край до край, успокои и регулира дишането си, постепенно изпразни съзнанието си от всички мисли, затвори очи и беше напълно неспособен да заспи.

Нощта беше неспокойна от дъжд. Дъждовните облаци се бяха придвижили и бяха събрали вниманието си в едно крайпътно кафене точно извън Борнемаут, но небето, през което бяха минали, се беше разбъркало и сега носеше влажновълнист въздух, като че ли не знаеше какво друго не може да

направи с него.

Луната изгря по мократа си пътека. Изглеждаше като книжна топка в задния джоб на току-що извадени от пералня дънки, за която само времето и едно гладене ще могат да кажат дали е била стара сметка или банкнота от пет лири.

Вятърът леко подухваше насам-натам също като опашка на кон, опитваща се да реши в какво настроение е тази нощ, а една камбана някъде удари полунощ.

Една капандура се отвори със скърцане.

Тя беше ръждясала и трябваше да бъде леко размърдана, защото рамката и беше леко изгнила и пантите и бяха боядисвани чувствително през някоя част от живота им, но все пак беше отворена.

След това беше подпряна с една летва и една фигура се изниза през тясната пролука между срещулежащите склонове на покрива.

Тя се изправи и тихо погледна в небето.

Фигурата беше абсолютно несъвместима с диво изглеждащото създание, което диво беше нахлуло в къщата преди малко повече от час. Беше без окъсания си и протъркан шлифер, оплескан с калта на стотици светове и остатъци от храна от подовете на стотици мръсни космодруми, беше без заплетената си грива, дългата завързана на възли брада, хранителната екосистема и всичко.

Вместо това там стоеше Артър Дент — гладък и небрежен, облечен с джинси и къс пуловер. Косата му беше подстригана и измита, брадата му беше гладко обръсната. Само очите му все още казваха, че каквото и да си мислеше че му прави Вселената, той би желал да я помоли да спре.

Това не бяха същите очи, с които той беше погледнал тази сцена за последен път, и разумът, който приемаше образите от тези очи, не беше същият разум. Това не беше резултат от хирургическа намеса, просто от продължително придобиване на опит.

В този момент нощта му приличаше на живо същество тъмната земя около него, в която той беше коренно същество.

Той можеше да се почувствува като вълнение в далечните краища на нервите на течението на далечни реки, търкалянето по невидими хълмове, ядрото от тъмни дъждовно облаци някъде далече на юг.

Той можеше да почувствува и авантюрата да бъдеш дърво, което беше нещо, което не беше очаквал. Той знаеше, че човек може да се почувствува добре като влачи играчки по земята, но никога не беше разбирал, че може да се почувствува толкова добре, колкото сега. Той можеше да почувствува как някаква почти неочаквана вълна от удоволствие достига до него през цялото разстояние от Новата гора. Той трябваше да опита това лято, си помисли той, и да види как се чувствува някой, който има листа.

От друга посока той почувствува уплахата от това да бъдеш овца, стресната от летяща чиния, но това беше напълно неразлично от чувството да бъдеш овца, стресната от каквото и да е друго нещо, защото овцете са създания, които научават много малко докато вървят по житейския си път, и биха се сепнали дори ако видят слънцето да изгрява на сутринта и да се учудят на зеления боклук по полето.

Той с учудване откри, че може да се почувствува като овца, сепната от слънцето тази сутрин и предишната сутрин, и сепната от група дървета по-придишния ден. Той можеше да се върне все по-назад, но стана тъпо, защото всичко се състоеше от овце, сепнати от неща, които ги бяха сепнали по-придишния ден.

Той заряза и разреши на разума си да се носи сънливо навън на развиващи се вълнички. Той чувствуваше присъствието на други създания, стотици и хиляди, обвързани в паяжина — някои сънени, някои заспали, някои ужасно вълнуващи, един увреден.

Един увреден.

Той бързо го подмина и после се опита да го почувствува отново, но той му се изплъзна като третата картинка с ябълка^[2] на нея в Пелманизм. Той почувствува спазъм от вълнение, защото инстинктивно знаеше чий е той или поне знаеше чий иска да бъде и щом веднъж узнаеш какво искаш да бъде нещо, инстинктът е много полезна придобивка, която ти позволява да знаеш, че то е такова.

Той инстинктивно знаеше, че това е Фени и че иска да я намери, но не можеше. От прекалено пренапрягане той започна да чувствава, че губи тази си странна нова способност, така че се отпусна и остави съзнанието си да се понесе свободно още веднъж.

И отново почувствува увреждането.

Отново не можа да го локализира. Този път, въпреки че инстинктът му беше зает да му казва, че е правилно да вярва, той не беше сигурен, че това е Фени — или може би този път беше друго увреждане. Имаше същия несвързан характер, но изглеждаше по-всеобхватно чувство за увреждане — по-дълбоко, не от единичен разум, може би изобщо не от разум. Беше различно.

Той остави съзнанието си да плава бавно и мъдро през Земята — ромолейки, просмуквайки се, потъвайки.

Той следваше Земята през дните и, носейки се с ритмите на мириадите и пулсове, просмуквайки се в тъканите на живота и, носейки се с приливите и, обръщайки се с теглото и. Увреждането винаги се връщаше — тъпа несвързана далечна болка.

И сега той летеше през земя от светлина; светлината беше време, чиито приливи се отдръпваха от дните. Увреждането, което беше почувствувал, второто увреждане, лежеше някъде пред него над земята — с дебелината на косъм през приказния ландшафт на Земята.

И внезапно той се спусна върху него.

Той танцуваше диво на ръба, докато земята на мечтите наистина се хвърляше около него — една оглупяваща пропаст в нищото — въртейки го диво, дращейки в празнотата, премятайки се в ужасяващото пространство — въртеше се и падаше.

През назъбената магия се виждаха друга земя и друго време — един по-древен свят, неувреден, но почти присъединен: две Земи. Той се събуди.

Студен вятър отнесе студената пот, стичаща се от челото му. Кошмарът беше свършил и това, както можа да почувствува, беше той. Раменете му увиснаха; той внимателно потърка очи с върховете на пръстите си. Накрая се почувствува сънен, както и много уморен. Така че каквото и да означаваше това, ако изобщо означаваше нещо, той щеше да го обмисли на сутринта, защото сега щеше да си отиде в леглото и да спи. Собственото му легло, собствения му сън.

Той можеше да съзре къщата си в далечината и се зачуди защо е така. Силуетът и се открояваше на лунната светлина и той можеше да го идентифицира — безинтересен и ръбат. Той се огледа и забеляза, че се намира на около осемнадесет инча над розовите храсти на един от съседите си — Джон Ейнсуърт. Те бяха изключително добре поддържани, гледани, окастриени за зимата, заровени в тенекии, и дори си имаха етикетчета, и Артър се почуди какво ли прави над тях. Той се почуди и каква сила го държи над тях и когато откри, че няма нищо подобно, внимателно се сгромоляса на земята.

Той стана, изтупа се и закуцука към къщи с изкълчен глезен. След това се съблече и се катурна в леглото си.

Докакто заспиваше, телефонът иззвъня отново. Звъня в продължение на цели петнадесет минути и го накара да се завърти два пъти. Както и да е, нямаше никакъв шанс да го събуди.

ГЛАВА VIII

Артър се събуди в прекрасно настроение — чувствуваше се чудесно, напълно баснословно ободрен, радостен от това, че си е в къщи, изпълнен с енергия и доста разочарован от откритието, че е средата на февруари.

Той отиде с танцова стъпка до хладилника, избра трите най-малко рошави неща, сложи ги в една чиния и ги огледа детайлно в продължение на две минути. Тъй като те не направиха опит да се раздвижат през това време, той ги кръсти закуска и ги изяде. Между другото, те убиха един вирус, който той беше донесъл преди няколко дни, без да знае, от Фларгатонските Газови Блата, който в

противен случай щеше да убие половината население на Западното полукълбо, да ослепи останалата половина и да направи всеки психопат и стерилен, така че Земята извади късмет.

Той се почувствува силен, той се почувствува здрав. Той смело изрина боклука с лопата и после погребва котката.

Точно когато свърши с това, телефонът зазвъня, но той го остави да звъни, докато не настъпи момент на респектираща тишина. Който и да беше, щеше да позвъни отново, ако беше важно.

Той отупа калта от обувките си и влезе обратно вътре.

Имаше малко важни писма в купчините боклуци — няколко документа от общината с дати отпреди три години, отнасящи се до предстоящото събаряне на къщата му, и някои други писма за включване на проучване на общественото мнение за цялата мрежа околоръстни пътища наоколо. Имаше едно старо писмо от Грийнпийс — групата за екологична защита, на която той понякога оказваше съдействие, когато го молеха за помощ — за плана им да освободят делфините и косатките от пленничество, и някои картички от приятели, които неясно съжаляваха, че не могат да го намерят тези дни.

Той ги събра и ги сложи в една папка, на която написа «Неща за правене». Но тъй като тази сутрин се чувствуваше изпълнен с енергия и динамика даже прибави «Спешно!».

Той извади хавлията си и другите джунджурийки от пластмасовата чанта, която си беше взел от Мегамаркета в Порт Браста. Надписът отстрани беше хитра и сложна игра на думи на Кентавърски и беше неразбираем на всички други езици, и следователно напълно безсмислен за безмитен магазин на космодрум. Чантата имаше дупка на дъното си и той я изхвърли.

Той разбра с внезапна болка, че още нещо трябва да е паднало в малкия космически кораб, който го беше докарал на Земята, като даже любезно се отклони от пътя си, за да го остави точно до шосето А303. Той беше изгубил очукания си космически екземпляр от нещото, което му беше помогнало да върви по пътя си през невъобразимите пространства, които беше пресякъл. Той беше загубил ПЪТЕВОДИТЕЛЯ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ.

Добре, помисли си той, този път наистина няма да ми потрябва отново.

Трябваше да се обади на няколко места.

Той беше решил как да се справи с маса работи, които пътешествието му беше отложило, а всъщност просто да се държи все едно че нищо не е станало.

Той се обади в Би Би Си и помоли да го свържат с шефа на неговия отдел.

— О, здравейте, Артър Дент е. Вижте, съжалявам, че не бях на работа шест месеца, но бях полудял.

— О'кей, не се притеснявай, мисля че вероятно е било нещо такова. Тук се случва по всяко време. Кога можем да те очакваме?

— Кога таралежите стават от зимен сън?

— Някъде през пролетта, мисля.

— Малко след това.

— Разбрах.

Той прелисти указателя и си преписа малко номера, с които да се опита да се свърже.

— О, здравейте, с болница «Старите брястове» ли говоря? Обаждам се само да видя дали ще мога да си кажа две думи с Фенела, хм... Фенела — Господи. Оглупях, след малко ще си забравя и собственото име, хм, Фенела — не е ли смешно? Ваша пациентка, едно тъмнокосо момиче, дошло е снощи...

— Страхувам се, че нямаме пациентка на име Фенела.

— О, наистина ли? Разбира се, че не исках да кажа Фиона, ние просто и казваме Фен...

— Съжалявам, довиждане.

Щрак.

Шест разговора по този образец започнаха да дават отражение върху енергичното му настроение на динамичен оптимизъм и той реши, че преди да го изостави напълно, ще го заведе в кръчмата и ще го

зарадва малко.

Дойде му наум блестяща идея как да обясни всяка необяснима дивотия за своето изчезване със замах, и той започна да си подсвирква, докато буташе вратата, която толкова го беше уплашила предишната вечер.

— Артър!!!!

Той се ухили весело на изцъклените очи, които сезираха в него от всички ъгли на кръчмата и им разказа за прекрасното си прекарване в Южна Калифорния.

ГЛАВА IX

Той прие още една халба и отпи от нея.

— Разбира се, имах си и личен алхимик.

— Ти какво?

Той оглупяваше и го знаеше. Темперамент и Хол и най-добрата горчива бира Уудхаус бяха смес, с която трябваше да бъде предпазлив, но един от първичните ефекти, които това предизвикваше, беше че спираш да бъдеш предпазлив, и моментът, в който Артър трябваше да спре и да не обяснява повече беше моментът, в който той вместо това започна да става изобретателен.

— О, да — настоя той със щастливо излъскана усмивка, заради това съм отслабнал толкова.

— Какво? — попитаха слушателите му.

— О, да — отново каза той, — калифорнийците са преоткрили алхимията. — О, да.

Той отново се усмихна.

— Само че — каза той, — сега в по-полезна форма, отколкото в... — Той замислено спря, за да осъществи малко граматическо събиране в мозъка си, — отколкото тази, която са практикували древните. Или поне — прибави той, — са правили грешка да практикуват. Те не са могли да я пуснат в действие, нали знаете? Нострадамус и прочие. Не са могли да се справят.

— Нострадамус? — попита един от слушателите му.

— Не знаех, че е алхимик — каза друг.

— Мислех — каза трети, — че е пророк.

— Той станал пророк — им каза Артър, защото те бяха започнали малко да шумят, — защото е бил такъв въшлив алхимик. Трябва да знаете това.

Той отпи още малко от бирата си. Това беше нещо, което не беше опитвал от осем години. Той я опита и я опита.

— Какво общо има алхимията — попита част от аудиторията му, — с отслабването?

— Радвам се, че попитахте това — каза Артър. — Много се радвам и ще ви кажа каква е връзката между... — Той спря. — Между тези две неща. Нещата, които споменахте. Ще ви кажа.

Той спря и размести мислите си. Беше като да гледаш танкери, които правят триточкови завои в Ламанша.

— Те са открили как да превръщат излишната телесна тлъстина в злато — каза той с внезапно замъглена съгласуваност.

— Шегуваш се.

— О, да — каза той. — Не се поправи, наистина.

Той огледа съмняващата се част от аудиторията си, което значеше цялата, и това му отне малко време.

— Били ли сте в Калифорния? — попита той. — Знаете ли какви глупости правят там?

Трима от слушателите му казаха, че са били и че той говори глупости.

— Не сте видяли нищо — настояваше Артър. — О, да — прибави той, защото някой предлагаше да почерпи с по още една бира.

— Доказателството — каза той, самопосочвайки се, като се размина с няколко инча, — е пред очите ви. Четиринадесет часа в транс — каза той, — в един резервоар. В транс. Бях в един резервоар. Мисля — прибави той след замислена пауза, — че вече ви го казах.

Той търпеливо изчака, докато следващата бира беше своевременно сервирана. Той съставяше наум следващата част от историята, която щеше да бъде нещо за това, че резервоарът трябва да бъде ориентиран по линията, прекарана перпендикулярно от Полярната звезда до плоскостта, прекарана между Марс и Венера, и точно преди да я пусне в обращение реши да спре.

— Дълго време — каза той вместо това, — в резервоар. В транс. — Той сериозно огледа аудиторията си, за да се увери, че го слушат с внимание.

Той продължи.

— Къде бях аз? — попита той.

— В транс — каза един.

— В резервоар — каза друг.

— О, да — каза Артър. — Благодаря ви. — И бавно — каза той, навеждайки се напред, — бавно, бавно, бавно, всичката излишна тлъстина от тялото ви... се превръща... в... — той спря за ефект, — пот... пуд... пидкош... — той спря да си поеме дъх, подкожно злато, което после може да се отстрани по хирургически път. Излизането от резервоара е ад. Какво каза?

— Просто си почиствах гърлото.

— Мисля, че се съмняваш в мен.

— Прочиствах си гърлото.

— Тя си прочистваше гърлото — потвърди значителна част от слушателите му с ниско ръмжене.

— О, да — каза Артър, — добре. И после разделяте полученото... — той отново спря за математически дъх, — наполовина с алхимика. Много пари печелят!

Той разлюляно погледна слушателите си и не можа да не забележи и да не почувствува дъх на скептицизъм около обърканите им лица.

Той се почувствува много разстроен от това.

— Как иначе — попита той, — бих позволил на лицето си да измършавее?

Приятелски ръце започнаха да му помагат да се прибира в къщи.

— Слушайте — започна да протестира той, тъй като студеният февруарски вятър облиза лицето му, — като че ли е много важно да живееш в Калифорния в този момент. Трябва да се правиш, че си видял Галактиката. Живота, искам да кажа. Трябва да се правиш, че си видял Живота. Това получих. Мършаво лице. «Дайте ми осем години повече» казах им аз. Надявам се, че не е модно да си на тридесет, или съм изгубил много пари.

Той за момент млъкна, докато приятелските ръце продължаваха да го подкрепят по улицата към къщата му.

— Върнах се вчера — мърмореше той. — Щастлив съм да си бъда вкъщи. Или на място, което много прилича на моя дом.

— Реактивен повлекан — промърмори един от приятелите му. — Дълго пътуване от Калифорния. Наистина те побърква за няколко дни.

— Не мисля, че изобщо е бил там — измърмори друг. — Чудя се къде ли е бил. И какво му се е случило.

След малко сън Артър се събуди и започна да кръстосва из къщата. Той се чувствуваше махмурлия и малко зле, все още разориентиран от пътешествието. Той се почуди как ли ще намери Фени.

Той седна и се вгледа в аквариума. Отново го почука и въпреки че беше пълен с вода и с една малка Вавилонска рибка, която се въртеше в него доста самотно, той все още издаваше своето дълбоко и резониращо съзвучие толкова чисто и хипнотизиращо като преди.

Някой се опитва да ми благодари, помисли си той. Почуди се кой ли и за какво.

ГЛАВА X

— На третия удар ще бъде един... тридесет и две... и двадесет секунди.

— Бип... бип... бип.

Форд Префект подтисна някакъв кикот на зло задоволство, разбра че нямаше повод да прави това и се изхили на висок глас това беше порочен смях.

Той превключи входния сигнал от Суб-Ета мрежата към корабната хай-фи система и странният, доста бомбастичен, напевен глас се разнесе със забележителна яснота из залата.

— На третия удар ще бъде един... тридесет и две... и тридесет секунди.

— Бип... бип... бип.

Той увеличи звука мъничко, докато с едното си око внимателно гледаше бързо сменящата се таблица с фигури на екрана на корабния компютър. За времето, което имаше наум, въпросът за разходът на енергия беше от значение. Той не искаше едно убийство да му тежи на съвестта.

— На третия удар ще бъде един... тридесет и две... и четиридесет секунди.

— Бип... бип... бип.

Той огледа малкия кораб и се разходи по коридора.

— На третия удар...

Той пхна главата си в малката функционална блестящостоманена баня.

— ... ще бъде...

Тук звучеше добре.

Той погледна в малките килийки за спане.

— ... един... тридесет и две...

Звучеше малко глухо. Една хавлия висеше на един от високоговорителите. Той я свали.

— ... и петдесет секунди.

Добре.

Той погледна препълненото багажно отделение и изобщо не беше удовлетворен от звука. Там вече имаше много наредени боклуци. Той се отдръпна и почака вратата да се затвори. След това махна капака на запечатаното контролно табло и натисна бутона за аварийно изхвърляне. Той не знаеше защо не се беше сетил за това по-рано. Виещоръмжащият звук бързо утихна. След малка пауза отново можеше да се чуе леко съскане.

То спря.

Той почака, докато зелената светлина светна и после пак отвори вратата на празното сега багажно отделение.

— ... един... тридесет и две... и петдесет секунди.

Много добре.

— Бип... бип... бип.

После той отиде и направи последна сериозна проверка на залата за реанимация, което беше мястото, където особено искаше това да се чува.

— На третия удар ще бъде един... тридесет и... четири точно.

Той потръпна, като се вгледа в тежкия разкривен капак на неясната маса. Един ден, кой знае кога, това щеше да тръгне и той щеше да знае колко е часът. Вярно, не точно по местното време, но какво от това.

Той провери два пъти екрана на компютъра над хибернатора, намали светлините и го провери отново.

— На третия удар ще бъде...

Той се измъкна и се върна в командната зала.

— ... един... тридесет и четири... и двадесет секунди.

Звукът се чуваше така ясно, като че ли минаваше през телефонна линия в Лондон, което не беше вярно, и то не много дълга линия.

Той се вгледа в мастилениата нощ. Звездата с размер на брилянтна бисквитена трошичка, която той можеше да види в далечината, беше Зондостина, или както беше известна в света, от който се приемаше доста бомбастичния глас — Плеяди Зета.

Яркооранжевата крива, която запълваше половината от видимия хоризонт, беше гигантската газова планета Сезефрас Магна, която беше док за Ксаксизийските бойни кораби. Над нейния хоризонт точно изгряваше една малка студена синя луна — Епун.

— На третия удар ще бъде...

В продължение на двадесетина минути той седеше и гледаше пролуката между кораба и Епун, която се стесняваше, докато корабният компютър разбъркваше и месеше числата, които щяха да го вкарат в примка около малката луна, да затворят примката и да го задържат там, орбитирайки като вечно затъмнение.

— ... един... петдесет и девет...

Оригиналният му план беше да спре всички вътрешни сигнали и радиация от кораба, да го направи почти невидим, доколкото това е възможно, докато не го погледнеш, но после предпочете друго. Сега той щеше да излъчва един самотен неспиращ лъч, дебел колкото молив, връщайки входния временен сигнал към планетата, откъдето идваше, като нямаше да я достигне в близките четиристотин години, пътувайки със скоростта на светлината, но вероятно щеше да причини някакво объркване, когато стигнеше.

— Бип... бип... бип.

Той се изкикоти.

Не обичаше да мисли за себе си като за личност, която се хили и се кикоти, но трябваше да допусне, че от половин час се хили и се кикоти.

— На третия удар...

Сега корабът беше заключен почти точно в своята вечна орбита около малко известната и никога посещавана луна. Почти точно.

Остана само още едно нещо. Той отново пусна компютърната симулация на изхвърляне на малкото корабно Спасител-О-Бъги балансиращи действия, реакции, тангенциални сили, всичката математическа поезия за движение — и видя, че е наред.

Преди да си тръгне, той изгаси светлините.

Докато малкият пурообразен корпус на спасителния апарат се плъзгаше към началото на тридневното си пътешествие към орбиталната космическа станция Порт Сезефрон, за няколко секунди мина около един тънък, дебел колкото молив лъч радиовълни, който започваше дългото си пътешествие.

— На третия удар ще бъде два... тринадесет... и петдесет секунди.

Той се ухили и се изкикоти. Би се засмял високо, но нямаше толкова място.

— Бип... бип... бип.

ГЛАВА XI

— Особено мразя априлските душеве.

Както и необщително да изгрухтяваше Артър, мъжът явно беше решил да му говори. Той се почуди дали да не стане и да се премести на друга маса, но като че ли в цялото кафене нямаше свободна маса. Той нервно разбъркваше кафето си.

— Гадни априлски душеве. Мразя, мразя, мразя.

Артър се вгледа намръщено през прозореца. Лек слънчев подобен на спрей дъжд беше увиснал

над магистралата. Вече от два месеца беше тук. Да се върне към стария си начин на живот всъщност беше смешно лесно. Хората имаха толкова необичайно къса памет, включително и за него. Осем години лудо скитане из Галактиката сега му изглеждаха като нищо повече от лош сън — нещо като филм, който е записал на видеото и сега държи зад един шкаф, без да се тревожи да го гледа.

Един от ефектите обаче, който все още продължаваше да усеща, беше радостта му от завръщането. Сега, когато земната атмосфера се беше затворила над главата му за добро, мислеше той, всичко в нея му доставяше необикновено удоволствие. Докато гледаше сребристоискрящите капки той почувствува, че трябва да протестира.

— Хм, аз ги харесвам — внезапно каза той, — поради всички очевидни причини. Те са леки и ободряващи. Те искрят и те караш да се чувствуваш добре.

Мъжът изпръхтя подигравателно.

— Това го казват всички — каза той и сърдито погледна от ъгловото си място.

Той беше шофьор на камион. Артър знаеше това от началната му непредизвикана реплика, която беше: “ — Аз съм шофьор на камион. Мразя да карам в дъжда. Ирония, нали? Проклетата ирония.”

Ако в тази забележка имаше скрит смисъл, Артър не можа да го различи и просто леко изгрухтя — любезно, но не насърчаващо.

Но мъжът не беше спрял тогава, не се спря и сега. "Всички казват това за проклетите априлски дъждове — каза той, — толкова проклето хубави, толкова проклето освежаващи, такова очаротелно проклето време.

Той се облегна и завъртя глава, сякаш се канеше да каже нещо за правителството.

— Това, което искам да знам — каза той, — е защо ако времето ще е хубаво — почти съскаше той, — не може да мине без проклетия му дъжд?

Артър се предаде. Той реши да остави кафето си, което беше прекалено топло, за да го изпие бързо, и прекалено гадно, за да го изпие студено.

— Добре, приятен ден — каза той и се надигна. — Чао.

Той спря в магазина на бензиностанцията, после се върна през паркинга, като си отбеляза фината игра на дъждовните капки по лицето му. Имаше дори и бледа дъга, която проблясваше над Девонширските хълмове. Това също му хареса.

Той се качи в своя очукан, но обожаван от него VW Golf GTi, изсвири със гуми и се отправи покрай островите от бензинови колонки по хлъзгавия път към магистралата.

Той грешеше, като си мислеше, че земната атмосфера се е затворила окончателно и завинаги над главата му.

Грешеше, като си мислеше, че би било възможно да остави зад себе си заплетената мрежа от колебания, в която го бяха оплели галактическите му пътешествия.

Грешеше, като си мислеше, че може да забрави, че голямата твърда оплескана мръсна обгърната с дъги Земя, на която живееше, е само една микроскопична точица върху друга микроскопична точица, загубени в невъобразимите простори на Вселената.

Той караше, ръмжейки, като грешеше по отношение на всички тези неща.

Причината, поради която грешеше, стоеше до хлъзгавия път под един малък чадър.

Челюстта му увисна. Той си навехна глезена, като натисна спирачката, и колата му поднесе толкова силно, че почти щеше да се обърне.

— Фени! — изкрещя той.

След като за малко не успя да я удари с цялата кола, той я удари с вратата на колата, когато се протегна и рязко я отвори пред нея.

Тя я удари в ръката, като изби от нея чадъра, който диво се затъркаля по пътя.

— Майната ти! — изкрещя той толкова безпомощно, колкото можа, изскочи през собствената си врата, като за съвсем малко не беше блъснат от „Превоз при всяко време МакКийна“ и с ужас видя как той вместо това прегази чадъра на Фени. Камионът зави по магистралата и изчезна.

Чадърът лежеше като наскоро размазан комар, тъжно издъхващ на земята. Леки полъхчета на

вятъра го караха да помръдва по малко.

Той го вдигна.

— Хм — каза той. Като че ли нямаше смисъл да и предлага да си вземе това нещо.

— Откъде знаеш как се казвам? — попита тя.

— Хм, да — каза той, — ще ти купя друг.

Тя беше височка, с тъмна коса, която падаше на вълни около бледото и сериозно лице. Седяща неподвижно, тя изглеждаше почти толкова мрачна, колкото е статуя на някоя важна, но непопулярна добродетелна личност в някоя обикновена градина. Тя като че ли приличаше на нещо друго, по-различно от това, на което приличаше, когато я погледнеш.

Но когато се усмихна, както направи — това беше сякаш внезапно е дошла от някъде другаде. Топлина и живот цъфнаха по лицето и, невъзможно грациозно движение раздвижи тялото и. Ефектът беше много несъгласуван и обърка Артър до крайност.

Тя се засмя, хвърли чантата си отзад и се плюсна на предната седалка.

— Не се притеснявай за чадъра — му каза тя, докато се наместваше. — Беше на брат ми и той може би не го харесваше или не ми го даваше. — Тя се засмя и издърпа колана си. — Ти си приятел на брат ми, нали?

— Не.

Гласът беше единствената и част, която не каза „Добре“.

Физическото и присъствие тук, в колата, в неговата кола, беше доста необикновено за Артър. Той почувствува, докато остави колата бавно да потегли, че той може много малко да мисли и да диша и се надяваше, че нито една от тези функции няма да е жизненоважна за шофирането му — в противен случай те бяха в беда.

Така че това, което той беше изпитал в другата кола, в колата на брат и в нощта, когато се беше завърнал изтощен и объркан от кошмарните си години, прекарани в скитане между звездите, не уравниваше този момент, или ако го правеше, сега той беше два пъти по-малко уравновесен и доста предразположен да падне от нещото, на което балансираха уравновесените хора.

— И... — каза той, надявайки се да изрита разговора към вълнуващ старт.

— Трябваше да дойде да ме вземе — брат ми — но телефонира, че няма да може. Попитах за автобусите, но хората започнаха да гледат в календара вместо разписание и аз реших да стопирам. Така.

— И?

— И ето ме тук. И това, което искам да знам е откъде ми знаеш името?

— Вероятно първо ще трябва да се разберем — каза Артър, поглеждайки през рамо, докато се включваше в движението по магистралата, — къде ще те карам?

Много близо, помисли си той, или много далече. Близо би означавало, че тя живее някъде близо до него, а дългият път значеше, че ще може да я закара дотам.

— Бих желала да отида в Тонтън — каза тя, — моля. Ако няма проблеми. Ако не е далеч. Можеш да ме оставиш в...

— В Тонтън ли живееш? — попита той, надявайки се, че гласът му ще звучи просто любопитно, а не доволно. Тонтън беше чудесно близо. Той можеше...

— Не, в Лондон — каза тя. — Има влак след по-малко от час.

Това беше най-лошото възможно място. Тонтън беше само на няколко минути от магистралата. Той се зачуди какво да прави и докато се чудеше, с ужас се чу да казва:

— О, мога да те закарам до Лондон. Нека да те закарам до Лондон...

Нескопосан идиот. Защо можа да каже „нека“ по такъв глупав начин? Държеше се като двадесетгодишен.

— В Лондон ли отиваш? — попита тя.

— Не — каза той, — но... — Нескопосан идиот.

— Много любезно от твоя страна — каза тя, — но наистина не искам. Желая да си отида с влак. — И внезапно тя си отиде. Поскоро си отиде онази част от нея, която и беше вдъхнала живот. Тя вече

гледаше доста отвлечено през прозореца и тихичко си мънкаше нещо.

Той не можеше да повярва.

Тридесетсекунден разговор, и вече беше развалил всичко.

Възрастните хора, си каза той, в просто противоречие с натрупаните с векове правила за това как се държат възрастните хора, съвсем не се държат така.

„Тонтън, 5 мили“ прочете той на една табела.

Той стисна кормилото толкова силно, че колата потрепери. Той трябваше да направи нещо драматично.

— Фени — каза той.

Тя бързо се огледа.

— Все още не си ми казал...

— Слушай — каза Артър, — ще ти кажа, въпреки че цялата история е доста странна. Много странна.

Тя все още го гледаше, но не каза нищо.

— Слушай...

— Това вече го каза.

— Наистина ли? Има неща, за които трябва да ти разкажа, и неща, които трябва да ти кажа... една история, която... — Той говореше глупости. Искаше нещо от рода на „Твоята завързана и сложна заключалка за участие; и всеки отделен бодил да стои изправен като бодлите на разярен таралеж“, но си помисли, че не може да го каже и не хареса забележката за таралежа.

— ... която ще отнеме повече от пет мили — можа да измисли той накрая, като се уплаши, че това е доста гнило обяснение.

— Добре...

— Просто предположение — каза той, — просто предположение, — той не знаеше какво ще излезе след това и си помисли, че ще трябва просто да се облегне и да го чуе, — че има някакъв необикновен начин, по който ти си много важна за мен, и че въпреки че ти не го знаеш, аз също съм много важен за теб, но всичко ще се провали, защото имаме само пет мили, и аз бях тъп идиот, който не знае как да каже нещо важно на някого, с когото току-що се е запознал, като в същото време не съм се блъснал в някой камион, какво ще кажеш... — Той безпомощно спря и я погледна, — какво да ... направя?

— Гледай пътя!!!! — изкрещя тя.

— Майната му!!!!

Той се размина на няколко милиметра с възможността да се вреже с дясната си страна в сто италиански перални в един германски камион.

— Аз мисля — каза тя с моментална въздишка на облекчение, — че ще трябва да ме почерпиш нещо преди да се кача на влака.

ГЛАВА XII

Съществува, поради някаква причина, нещо особено мрачно относно ресторантите по гарите — много особен вид мръсотия и специален вид бледност на баниците със свинско.

По-лоши от тези баници обаче са сандвичите.

Съществува едно чувство, което постоянно е в Англия, че да правиш сандвича интересен, атрактивен, или по някакъв начин приятен за ядене, е нещо грешно, което само чужденците правят.

— Изсушете го — гласи една инструкция, заровена някъде в колективната човешка съвест, — направете го гумен. Ако трябва да го поддържате свеж, перете го по веднъж седмично.

Яденето на сандвичи в ресторанти в съботни следобеди е нещото, с което англичаните се

опитват да изкупят националния си грях, какъвто и да е бил той. Те вече изобщо не са наясно какво е това грях и не искат да знаят. Греховете не са неща, за които някой би искал да узнае. Но каквито и грехове да бяха, те бяха изцяло изкупени от сандвичите, които те ядяха.

Ако има нещо по-лошо от сандвичите, това са наденичките, които стоят до тях. Безрадостни дългнести цилиндърчета, пълни с хрущяли, плуващи в море от нещо топло и тъжно, с набодена в тях пластмасова виличка с форма на шапка на главен готвач — един спомен за някой главен готвач, който намразил света и умрял забравен и самотен сред своите котки на някакво задно стълбище в Степни.

Наденичките са за тези, които знаят какви са греховете им и искат да изкупят нещо по-специално.

— Някъде трябва да има нещо по-хубаво — каза Артър.

— Няма време — каза Фени, като погледна часовника си. — Влакът ми тръгва след половин час.

Те седнаха на една малка клатеща се маса. На нея имаше няколко мръсни чаши и няколко влажни поставки за тях, с отпечатани по тях клоуни. Артър купи на Фени един доматен сок, а за себе си взе пинта^[3] жълта вода с газ в нея. И две наденички. Не знаеше защо. Купи ги, за да прави нещо, докато чака газът да се уталожил по дъното на чашата му.

Барманът хвърли рестото на Артър в една локвичка с бира на бара, за което Артър му благодари.

— Добре — каза Фени, поглеждайки часовника си, — кажи ми какво имаш да ми разкажеш.

Тонът и беше напълно скептичен и сърцето на Артър слезе в петите му. Едва ли не, почувствува той, най-добрата обстановка да се опиташ да и обясниш, както си седи там внезапно хладна и отбраняваща се, че в някакъв извънтелесен сън той е имал телепатичното чувство, че мозъчното увреждане, от което тя страдеше, е било свързано с факта, че опирайки се на противоположни противопоставяния, Земята е била унищожена, за да се отвори място за нова хиперкосмическа магистрала — нещо, за което само той на Земята знаеше, бивайки страничен свидетел от борда на Вогонския космически кораб, и че оттогава и тялото, и духът му го болят за нея нетърпимо и че той трябва да отиде с нея в леглото си веднага щом е възможно.

— Фени — започна той.

— Чудя се дали ще искате да си купите няколко билета от нашата лотария? Това е малка лотария.

Той бързо погледна нагоре.

— Да спечелим пари за Анджи, която се пенсионира.

— Какво?

— И има нужда от изкуствен бъбрек.

Към него се беше навела една доста скована висока жена на средна възраст, носеща плетен официален костюм и малки официални къдрици и малка официална усмивка, която вероятно щеше много да бъде близана от малки официални кученца.

Тя държеше малък кочан гардеробни билети и касичка.

— Струват само по десет пенса — каза тя, — така че вероятно дори може да купите два. Без да разорите банката! — Тя се изсмя леко и после въздъхна учудващо дълго. Казването на думите „Без да разорите банката“ очевидно и достави повече удоволствие от думите, които вероятно е изговорила навремето, когато продала билети на двама войници през войната.

— Хм, да, добре — каза Артър, като бързо изкопа две монети от джоба си.

С разгневяваща бавност и официална театралност, ако има такива неща, жената откъсна два билета и ги протегна към Артър.

— Наистина се надявам, че ще спечелите — каза тя с усмивка, която внезапно се събра като късчета оригами. — Наградите са много големи.

— Да, благодаря — каза Артър, като сложи билетите в джоба си доста рязко и си погледна часовника.

Той се обърна към Фени.

Същото направи и жената с билетите.

— А за вас, млада госпожице? — попита тя. — Лотарията е за трансплантация на бъбрек на Анджи. Тя се пенсионира, нали знаете. Да? — тя издигна една лека усмивка дори над лицето си. Тя трябваше да спре и бързо да се махне или щеше да се прости с кожата си.

— Хм, да, заповядайте — каза Артър и и бутна петдесет пенса с надеждата, че ще и види гърба.

— О, имаме пари, така ли? — попита жената с дълга ухилена въздишка. — Отиваме в Лондон, така ли?

— Не, така е наред, наистина — каза той и размаха ръка и тя започна да къса пет билета един по един с ужасно обмисляне.

— О, но трябва да си вземете билетите — настоя жената, — защото няма да можете да си вземете наградите. Знаете ли, те са много хубави. Много подходящи.

Артър грабна билетите и и каза „благодаря“ толкова рязко, колкото можа.

Жената още веднъж се обърна към Фени.

— А сега ...

— Не! — почти изкрещя Артър. — Те са за нея — обясни той, размахвайки петте нови билета.

— А, виждам! Колко хубаво!

Жената болезнено им се усмихна.

— Добре, наистина се надявам...

— Да — прекъсна я Артър, — благодарим.

Накрая жената тръгна към съседната маса. Артър отчаяно се обърна към Фени и се отпусна, като видя, че тя се разтърсва от мълчалив смях.

Той въздъхна и се усмихна.

— Докъде бяхме стигнали?

— Ти ме наричаш Фени и точно щях да те помоля да не го правиш.

— Какво искаш да кажеш?

Тя сложи една малка дървена бъркалка в доматения си сок.

— Затова те попитах дали си приятел на брат ми. Или всъщност на полубрат ми. Само той ми казва Фени и затова не го обичам.

— И как...

— Фенчърч.

— Какво?

— Фенчърч.

— Фенчърч?

Тя го погледна строго.

— Да — каза тя, — и те гледам като рис, за да видя дали ще ми зададеш същия глупав въпрос, който всеки ми задава, докато на мен ми се крещи. Ще бъда много разочарована, ако и ти го направиш. Освен това ще крещя. Така че внимавай.

Тя се усмихна, разтърси косата си, която падна пред лицето и и го погледна зад нея.

— О — каза той, — това е малко несправедливо, нали?

— Да.

— Хубаво.

— Добре — каз тя със смях, — можеш да ме попиташ. Можеш да го преодолееш. Ще е по-добре от това да ме наричаш Фени през цялото време.

— Може би ... — каза Артър.

— Вижте, останаха ми само два билета, и понеже бяхте толкова щедър преди малко...

— Какво?!? — изкрещя Артър.

Жената с постоянството и усмивката и почти празния кочан с гардеробни билети размахваше последните два току пред носа му.

— Мислех, че ще мога да използвавам случая и да ви ги дам, защото наградите са толкова хубави.

Тя присви носа си малко поверително.

— Много вкусно. Знам, че ще ги харесате. И това е за подарък на Анджи, нали виждате. Ние искаме да и дадем...

— Изкуствен бърбек, да — каза Артър. — Ето.

Той и даде още двадесет пенса и взе билетите.

Някаква мисъл като че ли мина през главата на жената. Тя доста се бори с нея. Можеше да се види как тя идва в главата и като дълга вълна към пясъчен плаж.

— О, скъпи — каза тя, — не ви прекъсвам, нали?

Тя загрижено се вгледа в тях.

— Не, всичко е наред — каза Артър. — Всичко, което вероятно може да бъде наред, е наред — настоя той.

— Благодаря — прибави той.

— Искам да кажа — каза тя с очарован екстаз на загриженост, — че не сте... влюбени, нали?

— Много е трудно да се каже — каза Артър. — Не сме имали шанс да поговорим засега.

Той се взря във Фенчърч. Тя се смееше.

Жената кимна с разбираща конфиденциалност.

— Ще ви покажа наградите след минутка — каза тя и изчезна.

Артър се обърна с въздишка обратно към момичето, за което намери трудно да каже дали е влюбен.

— Щеше да ме питаш — каза тя, — за нещо.

— Да — каза Артър.

— Можем да го направим заедно, ако искаш — каза Фенчърч. — Дали съм била намерена...

— ... в една чанта... — присъедини се към нея Артър.

— ... на гишето за оставяне на багаж... — казаха заедно.

— ... на гарата на улица Фенчърч — завършиха те накрая.

— И отговорът — каза Фенчърч, — е не.

— Добре — каза Артър.

— Аз съм зачената там.

— Какво?

— Аз съм за...

— На гишето за багаж? — попита Артър с вой.

— Не, разбира се, че какво биха правили родителите ми там? — попита тя, доста изненадана от това предположение.

— Е де, не знам — изпелтечи Артър, — или поне...

— Това е станало на опашка за билети.

— На...

— Опашката за билети или поне така казват. Отказваха да ми дадат друго обяснение. Само казват, че никой не знае колко е отегчително, ако изобщо е възможно, да се вредиш в опашка за билети на гарата на улица Фенчърч.

Тя отпи сериозно от доматения си сок и си погледна часовника.

Артър продължи да клокочи още една-две секунди.

— Налага ми се да тръгна след една-две минути — каза Фенчърч, — а ти дори не си започнал да ми разказваш това каквото и да е ужасно необичайно нещо, което ще бъдеш толкова радостен да изкараш от гръдния си кош.

— Защо да не те закарам до Лондон? — попита Артър. — Събота е, нямам да върша нищо особено...

— Не — каза Фенчърч, — благодаря, много мило от твоя страна, но НЕ. Искам да остана сама за два-три дена. — Тя се усмихна и се намръщи.

— Но...

— Ще можеш да ми го кажеш друг път. Ще ти дам телефонния си номер.

Сърцето на Артър се разбумтя, докато тя драскаше седем фигурки с молив върху парченце хартия, което му подаде.

— Сега можем да се отпуснем — каза тя с бавна усмивка, която изпълни Артър и той си помисли, че ще се пръсне.

— Фенчърч — каза той, наслаждавайки се на името и, докато го произнасяше, — аз...

— Една кутия — каза един провлачен глас, — с бонбони с черешов ликьор, и още, понеже знам, че ще ви хареса, една плоча със изпълнения на шотландски гайдари...

— Да, благодаря, много са хубави — увери я Артър.

— Просто мислех, че ще трябва да ви ги покажа — каза упоритата жена, — тъй като тръгвате...

Тя ги държеше гордо, така че Артър да може да ги види. Той можеше да види, че това наистина са кутия бонбони и плоча със шотландски гайди. Това беше.

— Сега ще ви оставя да си пиете на спокойствие — каза тя, като леко потупа Артър по кипящото рамо, — но знаех, че ще ви хареса да ги видите.

Артър още веднъж срещна очите си с тези на Фенчърч и внезапно забрави какво щеше да каже. Моментът между тях беше дошъл и си беше отишъл, но целият ритъм беше разстроен от тази глупава нескопосана жена.

— Не се притеснявай — каза Фенчърч, поглеждайки го сериозно над ръба на чашата си, — ще говорим отново. — Тя отпи.

— Вероятно — прибави тя, — тя нямаше да е толкова добра, ако това беше за нея. — Тя му подари една малка крива усмивка и още веднъж разпиля косата пред лицето си.

Това беше напълно вярно.

Той трябваше да допусне, че е било напълно вярно.

ГЛАВА XIII

Тази нощ у дома си, докато се разкарваше из цялата къща, въобразявайки си, че върви през царевични полета с бавно движение и продължително избухвайки във внезапен смях, Артър си мислеше, че дори ще е в състояние да изслуша плочата с гайдарите, която беше спечелил. Часът беше осем и той реши, че ще се настрои да изслуша цялата плоча преди да и се обади. Може би щеше да остави това за утре. Това беше нещо, което се правеше без плам. Или може би другата седмица...

Не. Без игрички. Той я желаше и не се интересуваше кой знае за това. Той определено и абсолютно я желаше, копнееше за нея, искаше да прави с нея много неща, за които даже нямаше думи.

Той ясно се улови да казва неща като „ЮпийииИ!!!!!!“, докато се въртеше нелепо из къщата. Очите и, косата и, гласът и, всичко...

Той спря.

Сега щеше да пусне плочата с гайдите. После щеше да и се обади.

Или може би първо да и се обади?

Не. Трябваше да направи следното: щеше да пусне плочата. Щеше да я изслуша всеки последен вой на банши^[4]. После щеше да и се обади. Това беше правилния ред. Това беше нещото, което трябваше да направи.

Той се притесняваше и спря да пипа разни неща, защото те се счупваха, когато го правеше.

Той взе плочата. Не можа да я чуе. Той я извади от опаковката и. Той отвори грамофона, включи захранването. Всичко оцеля. Той се кикотеше, докато спускаше иглата към плочата.

Той седна и тържествено изслуша „Шотландски боец“.

Изслуша „Удивляваща Грация“.

Изслуша нещо за някаква долчинка и т.н.

Той си спомни чудния си обяд.

Те точно щяха да си тръгват, когато бяха прекъснати от ужасен изблик от „ю-ю-ю-ху-ху-ху“. Безкрайно упоритата жена махаше към тях от другия край на помещението като някаква глупава птица със счупено крило. Всички в кръчмата се обърнаха към тях и като че ли очакваха някакъв вид отговор.

Те ни най-малко не бяха чули колко очарована и щастлива ще е Анджи в 4:30, че всички са и помогнали да събере пари за изкуствен бъбрек и че смътно чувствава, че някой на съседната маса е спечелил кутия бонбони, но изгубиха една-две секунди в обмислянето на факта, че виещата дама ги пита дали е у тях билет №.37.

Артър откри, че е у тях, и сърдито погледна часовника си.

Фенчърч го побутна.

— Хайде — каза тя. — Иди и я вземи. Не бъди в лошо настроение. Дръпни им една хубава реч за това колко си бил поласкан и можеш да ми се обадиш и да ми кажеш как е минало. Ще искам да чуя плочата. Хайде.

Тя разтърси ръката му и си тръгна.

Постоянните посетители възприеха благодарствената реч като нещо по-темпераментно, отколкото е нормално. Това все пак беше само една плоча.

Артър си помисли за това, дослуша музиката и продължи да изпада в смях.

ГЛАВА XIV

Зън зън.

Зън зън.

Зън зън.

— Ало, да? Да, правилно. Да, ще трябва да говорите по-силно, тук е ужасно шумно. К'во?

— Не, аз съм на бара само вечер. По обяд се оправят Ивон и Джим, който е съдържателят. Не, не бях. К'во?

— Ще трябва да говорите по-силно.

— К'во? Не, не знам нищо за ник'ва лотария. К'во?

— Не, не знам нищо. Чакай, ще извикам Джим.

Барманката закри слушалката с ръка и извика към шумния бар.

— Ехей, Джими, няк'ъв по телефона казва, че нещо е спечелил на няк'ва лотария. Настоява, че е имал билет №.37 и е спечелил.

— Не, тук имаше само един, който спечели — извика барманът.

— Пита дали пазим билета.

— Добре де, как си мисли че е спечелил, когато дори няма билет?

— Джим пита как си мислиш че си спечелил, когато дори нямаш билет. К'во?

Тя отново закри слушалката.

— Джим, той продължава да ме баламосва и да ме залъгва. Казва, че на билета имало номер.

— Разбира се, че е имало, нали това е било билет от някаква проклета лотария?

— Казва, че това било телефонен номер.

— Я затваряй телефона и се оправяй с клиентите, чуваш ли?

ГЛАВА XV

Осем часа по на запад един мъж седеше самотен на плажа, тъгувайки за някаква необяснима загуба. Той можеше да мисли за загубата си само на малки порцийки печал, защото цялото нещо беше твърде велико, за да може да бъде понесено.

Той гледаше как дългите бавни тихоокеански вълни се разбиват в пясъка, и чакаше ли чакаше нищото, за което знаеше, че ще се случи. Той като времето това да не се случи дойде, тази тъпотия не се случи, и така следобедът си отиде и слънцето се скри зад дългия рѳб на морето и денят се изтърколи.

Плажът беше плаж, на който няма да даваме име, защото собствената къща на човека беше там, и това беше една малка пясъчна драскотина някъде по стотиците мили брегова линия, която започва източно от Лос Анжелос, който е описан в една статия от новото издание на ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ като „боклучен, мръсен, гаден, вонящ; и какви бяха другите думи, и всички видове гаден боклук, хей“, и в другото, написано само няколко часа по-късно издание като „създание като няколко хиляди квадратни мили боклук «Америкън експрес», но без същото чувство за морален упадък. Освен това, поради някаква причина, въздухът е жълт.“

Брегът продължава на запад и после завива на север към мъгливия залив на Сан Франциско, който ПЪТЕВОДИТЕЛЯ описва като „Хубаво място, на което да отидеш. Много е лесно да повярваш, че всеки когото срещнеш там, също е космически пътешественик. Да основат нова религия е просто начинът им да ти кажат «Здрасти». Докато не се установиш и не опознаеш мястото е най-добре да отговаряш «НЕ» на три от всеки четири въпроса, които всеки може да ти зададе, защото там стават някои много странни неща, някои от които могат да умъртвят всеки неподозиращ извънземен.“ Стотици лъкатушести мили скали и пясък, буренца и изгреви са описани пак там като „Боффо. Хубави.“

И някъде на тази хубава „боффо“ драскотина от брега беше къщата на този неудовлетворен човек, за когото много хора смятаха, че е луд. Но това беше само защото — както той казваше на хората — защото си беше.

Една от многото причини, поради които хората го мислеха за луд, беше заради странната му къща, която дори в един район, където къщите са странни по един или друг начин, беше съвършено различна.

Къщата му се казваше „Извън Убежището“.

Името му беше просто Джон Уотсън, въпреки че предпочиташе да го наричат — и някои от приятелите му неохотно се съгласяваха с това — Уонко Нормалния.

В къщата му имаше много странни неща, включително и една голяма сива купа с гравирани върху нея думи.

Можем да поговорим с него по-късно — това е само едно въведение — да гледаш как залязва слънцето и да кажеш, че и той го е гледал.

Той беше загубил всичко, което го интересуваше и сега просто чакаше края на света — като малко се досещаше, че той вече е дошъл и е отминал.

ГЛАВА XVI

След отвратителния неделен ден, прекаран в изпразване на боклукчийските кофи зад кръчмата на гарата в Тонтън и след като не намери нищо — нито билет от лотария, нито телефонен номер Артър опита всичко, с което можеше да намери Фенчърч, и колкото повече неща опитваше, толкова повече седмици минаваха.

Той се разяри и се озлоби срещу себе си, срещу съдбата, срещу света и времето в него. Дори в тъгата и яростта си отиде и седна в кафенето на отбивката на магистралата, където беше седял точно преди да я срещне.

— Ръмежът ме прави особено мрачен.

— Моля ви се, млъкнете за този ръмеж.

— Ще млъкна, ако това ще спре ръмежа.

— Вижте...

— Но ще ти кажа какво ще направя, когато спре да рѳми, искаш ли?

— Не.

— Глупости.

— Какво?

— Ще говоря глупости.

Артър се втренчи в страховития свят отвън над ръба на кафяната си чашка. Това беше напълно безсмислено място, на което можеше да бъде — той разбра това — и беше доведен тук по-скоро от суеверие, отколкото от логика. Обаче тъй като ако и да го беше примамила със съзнанието, че такива съвпадения всъщност могат и да се случват, съдбата беше избрала отново да го срещне с шофьора на камион, с който се беше видял тук последния път.

Колкото повече се опитваше да не му обръща внимание, толкова повече се улавяше, че се влечи след гравитиращия водовъртеж на изваждащия от търпение говор на мъжа.

— Аз мисля — каза неопределено Артър, насилвайки се, даже разтревожвайки се от казването на това, — че това е улесняващо.

— Ха!

Артър просто сви рамене. Трябваше да си тръгне. Точно това трябваше да направи. Трябваше просто да си тръгне.

— Никога не спира да вали! — пенявеше се шофьорът. Той блъскаше по масата, разплискваше чая си и даже за момент като че ли започна да изпуска пара.

Не можеше да си тръгне просто така, без отговор на тази забележка.

— Разбира се, че спира да вали — каза Артър. Това беше почти елегантно опровержение, но трябваше да бъде казано.

— Вали... през цялото... време — разбушува се мъжът, като отново трясна по масата в такт с думите си.

Артър поклати глава.

— Глупаво е да се каже, че вали през цялото време — каза той.

Веждите на мъжа оскърбено се повдигнаха.

— Глупаво? Защо да е глупаво? Защо да е глупаво да се каже, че вали през цялото време, когато през цялото време си вали?

— Вчера не валеше.

— Тук. Но не и в Дарлингтън.

Артър внимателно спря.

— Ще ме попиташ ли къде съм бил вчера? — попита мъжът.

— Не — каза Артър.

— Но очаквам да се досетиш.

— Така ли?

— Започва с Д.

— Наистина ли?

— И тази пикня траеше чак дотук, това ще ти кажа.

— Ти не искаш да седиш тук, приятел — каза свежо на Артър един минаващ особняк в комбинезон. — Това е Буреоблачният ъгъл нали знаеш. Запазен специално за старите Дъждовни-Капки-Вечно-МиПадат-На-Главата. Има по един такъв запазен ъгъл във всяко крайпътно кафене оттук до слънчева Дания. Съветвам те да се разкараш оттук. Всички ние правим това. Как си, Роб? Караш ли? Сложи ли си гумите за дъжд? Ха ха.

Той отмина и отиде да разкаже някакъв виц за Брит Екланд на някой от съседната маса.

— Виж, никое от тези копелета не ме приема сериозно каза Роб МакКийна. — Но — прибави той мрачно, навеждайки се напред и завъртайки очи нагоре, — всички знаят, че това е вярно.

Артър се намръщи.

— Като жена ми — изсъска единственият собственик и шофьор на „Превоз при всяко време МакКийна“. — Тя казва, че това са глупости и вдига врява и се оплаква за нищо, но — той спря

драматично и изхвърли опасен поглед от очите си, — тя винаги пере, когато и телефонирам, за да и кажа, че съм на път за в къщи! — Той размаха лъжичката си. — Какво правиш с това?

— Да.

— Имам нещо като дневник — продължи той. — Имам една книга. Дневник. Пазя го от петнадесет години. Там е записано всяко място, където съм бил. Всеки ден. И също какво е било времето. А то беше все едно и също — излая той. — Ужасно. По цяла Англия, Шотландия и Уелс. По целия континент, Италия, Германия, насам-натам из Дания, бил съм и в Югославия. Всичко е описано и подредено. Дори когато отидох на гости при брат си — прибави той, — в Сиатъл.

— Добре де — каза Артър, като стана, за да си тръгне на момента, — може би ще е по-добре да го покажеш на някого.

— Ще го направя — каза Роб МакКийна.

И го направи.

ГЛАВА XVII

Мизерия, отпадналост. Още мизерия и още отпадналост. Той се нуждаеше от занимание и си намери едно.

Той щеше да издири къде е била пещерата му.

На предисторическата Земя той беше живял в пещера, не хубава пещера, въшлива пещера, но... Нямаше но. Това беше наистина гадна пещера и той я мразеше. Но беше живял в нея около пет години, а това я правеше някакъв вид дом, а човек трябва да знае дирите на своите домове. Артър Дент беше такъв човек, така че отиде в Екзетер да си купи компютър.

Това беше нещото, което той наистина искаше, разбира се — компютър. Но почувствува, че трябва да има сериозна цел в ума си, преди просто да отиде и да си купи нещо, което хората в противен случай често бъркаха с нещо за игра. Така че сериозната му цел се състоеше в следното: да установи точното местонахождение на пещерата на предисторическата Земя. Той обясни това на продавача.

— Защо? — попита той.

Това беше хитър въпрос.

— О'кей, да прескочим това — каза мъжът. — Как?

— Надявам се да ми помогнете малко.

Мъжът въздъхна и раменете му увиснаха.

— Занимавал ли сте с компютри?

Артър се зачуди дали да спомене Еди — бордовия компютър на Златно сърце, който можеше да свърши тази работа за секунда или Дълбока мисъл, но реши да не ги споменава.

— Не — каза той.

— Това прилича на весел следобед — каза продавачът, но само на себе си.

Артър все пак си купи един „Епъл“. След няколко дена си поръча малко астрономически софтуер, начерта движението на звездите, начерта груби малки диаграми, в които отрази местоположението им, което си спомняше от небето, което той гледаше от пещерата си вечер, и работи сериозно цели седмици бодро, игнорирайки заключението, до което знаеше че ще трябва да стигне накрая, а то беше че целият му проект е напълно смешен.

Грубите рисунки по памет бяха безполезни. Той дори не знаеше колко отдавна е било това, въпреки грубото предположение на Форд Префект за „два-три милиона години“. И просто нямаше изчисленията.

Най-накрая обаче той си изработи метод, който поне щеше да даде резултат. Той реши да не взима предвид факта, че с необикновената бъркотия за теоритичните правила, дивите приближения и мистериозните досещения, които използваше, ще бъде щастлив, ако улучи вярната галактика, той

просто почна и получи резултат.

Той щеше да го нарича правилен резултат. Кой ли ще знае?

Тъй като това се случи, измежду мириадите и недостижими шансове на съдбата той получи точен и правилен отговор, въпреки че, разбира се, никога нямаше да узнае това. Той просто отиде в Лондон и почука на подходящата врата.

— О, аз си мислех, че първо ще се обадиш.

Артър зяпна от удивление.

— Може да влезеш само за няколко минути — каза Фенчърч. — Току-що излизах.

ГЛАВА XVIII

Един летен ден в Излингтън, пълен с печален вой от машини за реставриране на антики.

Фенчърч беше неотложно заета за следобед, така че Артър отиде да се разкарва в блажената омара и да надзърта във всички магазини, които в Излингтън са доста много и разнообразни, и всеки, който периодично се нуждае от стари дървообработващи инструменти, шлемове от Англо-Бурската война, спирачки, мебели за кантори или риба е готов да го потвърди.

Слънцето биеше по градините, по плоските покриви. Биеше по архитектите и водопроводчиците. Биеше по адвокатите и нощните крадци. Биеше по пиците. Особено много биеше по агентите по недвижимите имоти.

Биеше по Артър, докато той влизаше в един магазин за реставрирани мебели.

— Това е интересна сграда — ободряващо каза собственикът. — Тук има мазе, в което има секретен проход, който го свързва с близката кръчма. Било е построено специално за Принц-Регента, така че е можел да бяга, когато му е трябвало.

— Искате да кажете, в случай, че всеки може да го хване, докато купува дялани борови мебели — попита Артър.

— Не — каза собственикът, — не поради тази причина.

— Трябва да ме извините — каза Артър. — Ужасно съм щастлив.

— Виждам.

Той се мотаеше омайно и стигна до кантората на Грийнпийс. Той си припомни съдържанието на папката си с надпис „Неща за правене — Спешно!“, която не беше отварял от памтивека. Той влезе с бодра усмивка и каза, че е дошъл да им даде малко пари, за да помогне да освободят делфините.

— Много смешно — му казаха те. — Вървете си.

Това не беше точно отговорът, който той очакваше да чуе, така че опита отново. Този път те доста му се разсърдиха и той просто им остави малко пари и се върна на слънце.

Точно в шест той се върна в къщата на Фенчърч по алеята, сграбчил бутилка шампанско.

— Дръж това — каза му тя, подавайки му едно здраво въже и изчезна вътре през големите бели дървени врати, от които висеше масивен катинар, закачен за черно желязно резе.

Къщата беше малък преустроен обор, намираще се на светла индустриална алея зад изоставената Кралска селскостопанска зала на Излингтън. Освен големите си оборски врати тя имаше и нормално изглеждаща входна врата от блестящо полирано дърво с чукало във вид на черен делфин. Странен детайл от тази врата беше стъпалото пред нея, което беше високо девет фута, тъй като тази врата беше за втория етаж и явно преди е била използвана за пренасяне на сено за гладните коне.

Един стар скрипец стърчеше от стената над вратата и единия край на въжето, което Артър държеше, минаваше през него. Другият му край беше завързан за едно виолончело.

Вратата над главата му се отвори.

— О'кей — каза Фенчърч, — дърпай въжето и внимавай за челото. Издърпай го догоре.

Той дръпна въжето, внимавайки за челото.

— Не мога да дръпна въжето още веднъж — каза той, — без да изпусна челото.

Фенчърч се наведе напред.

— Аз внимавам за него — каза тя. — Ти дърпай въжето.

Челото лесно стигна до нивото на вратата, леко се плъзна и Фенчърч го вкара вътре.

— Качвай се и ти — каза му тя.

Артър вдигна чантата с покупки и влезе през оборските врати, размишлявайки.

Долната стая, която той беше зърнал преди малко, беше доста спартанска и пълна с боклуци. Тук имаше една голяма преса за изцеждане на бельо, направена от ковано желязо; учудващ брой кухненски мивки бяха натрупани в ъгъла. Имаше също така една бебешка количка, от което Артър се уплаши за момент, но тя беше много стара и необяснимо защо пълна с книги.

Подът беше от стар изпоцапан бетон, вълнуващо напукан. И това беше мярката за настроението на Артър, който се вгледа в нестабилните дървени стълби в далечния ъгъл. Дори напуканият бетонен под му изглеждаше почти като нетърпимо усещане.

— Един мой приятел архитект ми каза как може да направи чудесни неща от това място — каза клюкарски Фенчърч, докато Артър се качваше при нея. — Той често се навърташе тук, седеше с каменно удивление и мърмореше нещо за пространство и обекти и събития и хубави количества светлина, после каза, че му трябва молив, и изчезна за седмици. Така че не му се случиха чудесни неща.

Всъщност, мислеше си Артър, докато се оглеждаше наоколо, горната стая поне беше доста красива по някакъв начин. Беше просто украсена с мебели, кито бяха направени от възглавници, имаше и една стереоуредба с високоговорители, които биха впечатлили хората, построили Стоунхендж.

Имаше и цветя, които бяха бледи, и картини, които бяха интригуващи.

Там имаше и някаква галерия под покрива, в която имаше едно легло и една баня, в която, както обясни Фенчърч, можеш да развъртиш една котка, като я хванеш за опашката. — Но — прибави тя, — само ако това е достатъчно търпелива котка и не обърне внимание на няколкото гадни драскотини по главата си. Така че, ето ни тук.

— Да.

Те се погледнаха за момент.

Моментът стана дълъг момент, и внезапно стана много дълъг момент, толкова дълъг, че някой трудно можеше да каже откъде идва това време.

За Артър, който обикновено можеше да си наложи да се чувства самосъзнателен, ако го оставят достатъчно дълго сам във фабрика за швейцарско сирене, моментът беше момент на обвързано откровение. Той внезапно се почувствува като стеснително животно, родено в зоопарк, което една сутрин се събужда и вижда вратата на клетката си да виси спокойно отворена и саваната да се протяга сива и розова към далечно изгряващото слънце, докато наоколо се събъждат всички непознати звуци.

Той се зачуди какви са тези нови звуци, докато се взираше в отвореното и учудено лице и в очите и, които се усмихваха със споделена изненада.

Той не беше разбрал, че животът говори на човек с глас — глас, който му носи отговори на въпросите, за които той постоянно се е питал — никога не го откриваш съзнателно или не усещаш тоновете му, докато сега му каза нещо, което никога преди не му беше казвал, и то беше „ДА“.

Накрая Фенчърч отклони очите си с леко поклащане на глава.

— Знам — каза тя. — Ще трябва да си спомня — прибави тя, — че ти си такъв човек, който не може да задържи едно просто късче хартия повече от две минути, без да спечели лотария с него.

Тя се обърна.

— Да отидем да се разходим — бързо каза тя. — Хайд парк. Ще си сложа нещо по-подходящо.

Тя беше облечена в доста строга черна рокля, не особено красива, която наистина не и подхождаше.

— Нося я специално заради моя учител по виолончело — каза тя. — Той е добро момче, но понякога мисля, че всички тези неща го правят малко вълнуващ. Слизам след момент.

Тя леко побегна по стълбите към галерията над тях и му извика. — Сложи бутилката в

хладилника за после.

Той забеляза, докато плъзгаше бутилката във вратата, че до нея седи един неин идентичен близък.

Той отиде до прозореца и погледна навън. Той се обърна и започна да разглежда плочите и. Отгоре се дочу шумоленето на роклята и, която падна на земята. Той си мислеше за това какъв човек е. Той си каза много силно, че в този момент поне ще държи очите си здраво приковани в обвивките на плочите и, прочете заглавията, кимна разбиращо, преброи лошите влияния. Той трябваше да не вдига глава.

Това нещо той напълно, изцяло и презряно не можа да направи.

Тя гледаше надолу към него с такава сила, че като че ли трудно забеляза, че той гледа нагоре към нея. После внезапно поклати глава, хвърли леката лятна рокля на себе си и бързо изчезна в банята.

Тя се появи секунда по-късно, цялата засмяна и със слънчева шапка, и слезе по стълбите с необикновена лекота. Това беше някакъв странен вид танцово движение. Тя видя, че той я забеляза и леко завъртя глава на една страна.

— Харесвам ли ти? — попита тя.

— Изглеждаш страхотно — каза протичко той, защото си беше така.

— Хмммм — каза тя, като че ли не беше и отговорил.

Тя затвори вратата за нагоре, която седеше отворена през цялото време и се огледа наоколо из малката стая, за да види дали е в подходящо състояние да я остави така за известно време. Очите на Артър последваха нейните наоколо и докато той гледаше в другата посока, тя извади едно нещо от едно чекмедже и го плъзна в брезентената чанта, която носеше.

Артър я погледна.

— Готова ли си?

— Знаеше ли — попита тя с леко загадъчна усмивка, — че има нещо нередно в мен?

Прямотата и завари Артър неподготвен.

— Добре де — каза той, — бях чул някои смътни неща.

— Чудя се колко ли знаеш за мен — попита тя. — Ако си го чул оттам, откъдето си мисля, значи не е вярно. Ръсел просто ръси глупости, защото не може да понесе истинската ми същност.

Внезапна остра болка от притеснение пробяга по Артър.

— А какво е това? — попита той. — Ще ми кажеш ли?

— Не се притеснявай — каза тя, — изобщо няма нищо лошо. Просто необикновено. Много много необикновено.

Тя докосна ръката му и после се наведе напред и бързо го целуна.

— Ще ми бъде доста интересно да узная — каза тя, — дали ще можеш да разбереш каква ще е тази вечер.

Артър почувствува, че ако някой в този момент го беше потупал, той щеше да зазвучи, да издаде същото дълбоко продължително търкалящо се съзвучие, което сивият му аквариум издаваше, когато го почукваше с нокът.

ГЛАВА XIX

Форд Префект беше раздразнен от продължителното си събуждане от звука на оръдеен огън.

Той се плъзна навън през сервизния люк, в който си беше оформил място за спане чрез изключване на няколко от шумните апаратури около него и чрез постилането му с хавлии. Той слезе по стълбата и навъсено тръгна да кръстосва коридорите.

Те бяха клаустрофобично тясни и болезнено осветени, и каквато и светлина да имаше в тях, тя мигаше и намаляваше, като че ли енергията си проправяше път отгук-оттам през кораба, причинявайки

силни вибрации и стържещовиещи шумове.

Обаче не беше това.

Той спря и се облегна на стената, тъй като нещо, което приличаше на малка мощна сребърна бормашина прелетя покрай него и се отправи надолу по мрачния коридор с гадно съсухрено пищене.

И това не беше.

Той внимателно се провря през една херметична врата и се озова в един по-обширен коридор, който обаче беше все така мижаво осветен.

Корабът се наклони. Правеше го доста задоволително, но този път беше по-значително. Малоброен взвод работи мина с ужасно тракане.

Обаче все още не беше това.

Лютив дим се носеше от единия край на коридора, така че той тръгна в другата посока.

Той мина покрай няколко обзорни монитора, вградени в стените между плоскости от кален, но вече лошо издраскан кристал

Един от тях показваше някаква ужасна зелена люспеста фигура на влечуго, което се пеняваше и беснееше по Единичната Преобразуваща система за гласуване. Беше трудно да се каже дали той е за или против това, но явно се чувствуваше много вживян. Форд намали звука.

Обаче не беше и това.

Той мина към друг монитор. Там вървеше реклама за някаква марка паста за зъби, която определено щеше да те накара да се чувствуваш свободен, ако я употребяваш. Беше съпроводена с някаква гадна гърмяща музика, така че не беше и това.

Доакто той гледаше, хиляда ужасно превъоръжени Зирзлароботски звездни крайцери излетяха иззад тъмната сянка на луната, чийто силует се очертаваше на фона на заслепяващия диск на звездата Ксаксис, и едновременно с това корабът изригна от всичките си отвори ужасен пламък от напълно непонятна енергия сврещу тях.

Това беше.

Форд гневно разтърси глава и разтърка очите си. Той се отпусна на разбитото тяло на някакъв тъп сребърен робот, който явно беше изгорен преди малко, но досега беше изстинал достатъчно, за да може да се седне отгоре му.

Той се прозя и извади своя екземпляр от ПЪТЕВОДИТЕЛЯ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ от чантата си. Той включи екрана и мързеливо прелисти няколко статии от трето и четвърто ниво. Той търсеше някакви добри лекарства за безсъние. Той намери „Почивка“, което беше това, каквото си мислеше че търси. Той намери „Почивка и възстановяване“ и точно щеше да влезе в него, когато внезапно му хрумна по-добра идея. Той погледна монитора. Битката се разгаряше все по-страховито с всяка изминала секунда и шумът беше безкраен. Корабът пращеше, пищеше и се накланяше когато всяка нова стрела от енергия се изстрелваше или го удряше.

Той отново погледна в ПЪТЕВОДИТЕЛЯ и потърси няколко нови неща. Той внезапно се засмя и после отново бръкна в чантата си.

Той извади оттам един малък запаметяващ модул, избърса го от праха и трохите от бисквити и го включи в интерфейса на гърба на ПЪТЕВОДИТЕЛЯ.

Когато цялата информация, за която той мислеше, че ще бъде полезна, премина в модула, той го изключи, подхвърли го леко, сложи ПЪТЕВОДИТЕЛЯ в чантата си, усмихна се самодоволно и тръгна да търси информационните банки на корабния компютър.

ГЛАВА XX

— Целта на залеза на слънцето вечер през лятото и особено в парковете — каза нетърпеливо един глас, — е да очертае по-ясно циците на момичетата, които се друсат нагоре-надолу. Убеден съм,

че случаят е точно такъв.

Артър и Фенчърч се изкикотиха един на друг, когато чуха това. Тя за момент го прегърна здраво.

— И аз съм сигурен — каза младежът с накъдрената и щръкнала коса, който глаголствуваше от шезлонга си близо до Серпантината, — че ако някой измисли довод, друг ще намери, че той изобилствува от перфектна натуралност и логика от всичко — настоя той пред своя слаб тъмнокос придружител, който се беше отпуснал на съседния шезлонг, чувствавайки се отхвърлен, — и Дарвин е говорил настоятелно за това. Това е сигурно. Това е неоспоримо. И — прибави той, — аз го обичам.

Той бързо се обърна и погледна косо през очилата си към Фенчърч. Артър бързо я отведе и можа да почувствува треперенето и.

— Следващо предположение — каза тя, когато спря да се кикоти. — Хайде.

— Добре — каза той, — лакътя ти. Левият ти лакът. Нещо не е наред с него.

— Отново грешиш — каза тя, — изцяло грешиш. На напълно погрешна следа си.

Лятното слънце се провираше през храстите в парка, изглеждайки като че ли — нека не му цепим басма. Хайд парк е зашеметяващ. Дори и патиците са зашеметяващи. Всеки, който може да мине през Хайд парк през някоя лятна вечер — не се почувствува раздвижен от него, вероятно преминава в линейка с чаршаф на лицето си.

Това е парк, в който хората вършат по-необикновени неща от всякъде другаде. Артър и Фенчърч видяха един мъж с къси панталони, който си свиреше на гайда под едно дърво. Той спря, за да изгони едно американско семейство, което срамежливо се опита да хвърли няколко монети в кутията от гайдата му.

— Не! — извика той. — Махайте се! Просто репетирам.

Той започна енергично да надува гайдата си, но дори шумът, който се получи от това, не можа да развали настроението им.

Артър сложи ръцете си около нея и бавно ги придвижи надолу.

— Не мисля, че това е задникът ти — каза той след малко, — изобщо няма нищо нередно с това.

— Да — съгласи се тя, — няма абсолютно нищо нередно със задника ми.

Те се целунаха за толкова дълго, че даже гайдарят отиде да си свири от другата страна на дървото.

— Ще ти разкажа една приказка — каза Артър.

— Добре.

Те си намериха едно местенце на тревата, което беше относително свободно от двойки, лежащи един върху друг, седнаха и се загледаха в зашеметяващите патици и в слабата слънчева светлина и в шума на водата, която течеше под зашеметяващите патици.

— История — каза Фенчърч, притискайки ръката му в своята.

— В която ще стане дума за някои неща, които ми се случват. Абсолютно правдоподобна е.

— Знаеш, че понякога хората ти разказват истории, в които щяло да стане дума за нещо, което се е случило на най-добрия приятел на братовчеда на жена им, но в повечето случаи издържат само до средата.

— Добре, това е една история като тези, освен че се е случила наистина, и аз знам, че всъщност се е случила, защото личността, на която всъщност се е случила, съм аз.

— Като билета от лотарията.

Артър се засмя.

— Да, трябваше да хвана един влак — продължи той. — Пристигнах на гарата...

— Казвала ли съм ти някога — прекъсна го Фенчърч, — какво се случило с родителите ми на една гара?

— Да — каза Артър, — каза ми.

— Само проверявах.

Артър погледна часовника си.

— Надявам се, че ще можем да си помислим за връщане — каза той.
— Разкажи ми историята — каза строго Фенчърч. — Пристигна на гарата.
— Бях подранил с около двадесет минути. Бях объркал часа за тръгване. Предполагам, че е поне равностойно вероятно — каза той след моментно размишление, — че Британските железници са объркали този час. Не ми се беше случвало преди.

— Продължавай — засмя се Фенчърч.

— Така че си купих вестник, за да реша кръстословицата и отидох до бюфета за едно кафе.

— Решаваш ли кръстословицата?

— Да.

— Коя?

— Обикновено в „Гардиън“.

— Мисля, че я правят прекалено сложна. Предпочитам тази в „Таймс“. Решаваш ли я?

— Какво?

— Кръстословицата в „Гардиън“.

— Нямам съм шанс да я погледна досега — каза Артър, — все още се опитвам да си купя кафе.

— Добре тогава. Купуваш си кафе.

— Купувам го. Също така — каза Артър, — си купувам малко бисквити.

— Какви?

— „Богати чаени“.

— Добър избор.

— Харесвам ги. Натоварен с всички тези нови придобивки, отивам и сядам на една маса. И не ме питай каква е била масата, защото това беше отдавна и не помня. Може би беше кръгла.

— Добре.

— Така че нека ти опиша обстановката. Аз седя на масата. Отляво вестник. Отдясно чашка кафе.

По средата на масата — пакетче с бисквити.

— Виждам го идеално.

— Това, което не виждаш — каза Артър, — защото не съм ти го казал досега, е човекът, който вече седи на масата. Той седи срещу мен.

— На какво прилича?

— Перфектно порядъчен. Дипломатическо куфарче. Делови костюм. Не изглежда — каза Артър, — като че ли ще направи нещо извратено.

— А. Знам този тип хора. Какво прави?

— Прави следното. Пресегна се през масата, взе пакета с бисквити, отвори го, взе си един и ...

— Какво?

— Изяде го.

— Какво?

— Изяде го.

Фенчърч го погледна с удивление.

— Какво по дяволите направи?

— Добре, при тези обстоятелства направих това, което всеки червенокръвен англичанин би направил. Бях принуден — каза той, — да го игнорирам.

— Какво? Защо?

— Добре, това не е такова нещо, за което се готвиш, нали? Аз потърсих душата си и открих, че там нямаше нищо такова в моето възпитание: опит или дори първични инстинкти, които да ми кажат как да реагирам, когато някой, който доста простиичко и спокойно си седи точно пред мен ми открадва един от бисквитите.

— Да, ти можеше — Фенчърч си помисли за това, — трябва да кажа, че не съм сигурна какво бих направила. И какво се случи?

— Яростно се взрях в кръстословицата — каза Артър, — но не можах да реша нищо, отпих

малко кафе, но то беше твърде горещо за пиене, така че нямаше какво да правя. Подпрях се. Взех си бисквитка, опитвайки се усърдно да не забелязвам — прибави той, — че пакета вече е мистериозно отворен.

— Но ти си се борил, заел си твърда позиция.

— По мой си начин да. Изядох си бисквитката. Изядох я много обмислено и видимо, така че той изобщо да не се усъмни какво правя аз.

— И той какво направи?

— Взех си друга. Честно — настоя Артър, — направи точно това. Той си взе друга бисквитка и я изяде. Ясно като бял ден. Сигурно, както че и ние двамата седим на земята.

Фенчърч се размърда.

— И проблемът беше — каза Артър, — че като не каза нищо първия път, беше някак си дори по-трудно да разгласява за това наоколо втория път. Какво каза? „Извинете... Не можех да не забележа, хм...“ Не работи. Не, аз го игнорирах, ако има такова нещо, дори по-енергично от преди.

— Мой човек...

— Отново се взрях в кръстословицата, като все още не можех да се сетя за нищо от нея, така че показах някои от духовете, които Хенри V направил в деня на Свети Криспин...

— Какво?

— Отново тръгнах в атака. Взех си — каза Артър, — друга бисквитка. И за момент очите ни се срещнаха.

— Така ли?

— Да, добре че не точно така. Но се срещнаха. Само за момент. И двамата погледнахме в друга посока. Но аз съм тук, за да ти кажа — каза Артър, — че имаше малко електричество във въздуха. Имаше малко напрежение над масата. За около толкова време.

— Мога да си го представя.

— Изядохме целия пакет по този начин. Той, аз, той, аз.

— Целият пакет?

— Е, в него имаше само осем бисквитки, но изглеждаше да има цял живот бисквити, с които се справяхме в този момент. Гладияторите едва ли са имали по-нервни моменти.

— Гладияторите — каза Фенчърч, — е трябвало да го правят на слънце. Повече физическа жестокост.

— Това е. Така. Когато празният пакет падна мъртъв между нас, мъжът накрая стана, показал най-лошото от себе си и си тръгна. Аз, разбира се, въздъхнах от облекчение. Когато това стана, обявиха моя влак за след минута-две, така че си изпих кафето, станах, вдигнах вестника, и под вестника...

— Да?

— Бяха моите бисквити.

— Какво? — извика Фенчърч. — Какво?

— Вярно.

— Не! — Тя се задъха от смях и се хвърли назад на тревата.

— Ти, пълен слабоумнико — издюдюка тя. — Ти си почти напълно и съвсем глупав човек.

Тя се надигна, претърколи се върху него, целуна го и отново се изтърколи обратно. Той беше учуден от лекотата и.

— Сега ти ми разкажи история.

— Мислех си — каза тя, превключвайки на нисък уверен глас, — че много ти се иска да се приберем.

— Не бързай — леко каза той. — Искам ти да ми разкажеш някоя история.

Тя го погледна и помисли.

— Добре — каза тя, — ще бъде само една кратка история. И не толкова смешна, колкото твоята, но... Както и да е.

Тя погледна надолу. Артър можеше да почувствува, че това беше един от онези моменти.

Въздухът като че ли застана неподвижен между тях, изчаквайки. Артър пожела въздухът да си отиде и да си гледа работата.

— Когато бях дете — каза тя. — Тези истории винаги започват по този начин, нали? „Когато бях дете...“ Както и да е. Това е частта, където момичето внезапно казва „Когато бях дете...“ и започва да се облекчава. Стигнали сме до тази част. Когато бях дете, си имах една картинка, закачена за крака на леглото ми. Какво мислиш за това дотук?

— Харесва ми. Мисля, че се развива добре. Прави спалнята интересна и красива. Вероятно можем да развием картината.

— Беше една от тези картинки, които децата трябва да харесват — каза тя, — но не ги харесват. Пълни със скъпи малки животинки, които правят скъпи неща, нали знаеш?

— Да. Също съм бил залъгван с тях. Зайчета в жилетки.

— Точно така. Тези зайчета всъщност бяха на един сал, заедно с плъхове и бухали. Дори може би имаше и един северен елен.

— На сала.

— На сала. И едно момченце седеше там.

— Сред зайчетата с жилетки, бухалите и северния елен.

— Точно там. Момче от свежата парцалива циганска разновидност.

— Ъх.

— Картинката ме тревожеше, трябва да ти го кажа. Имаше и една видра, която плуваше пред сала, и аз се събуждах посред нощ и се тревожех за тази видра, която трябваше да тегли сала със всички тези окаяни животни на него, като тя дори не беше на сала, а имаше толкова тънка опашка, с помощта на която плуваше и го дърпаше, и аз си мислех, че сигурно от това я боли през цялото време. Тревожеше ме. Не лошо, а само смътно, през цялото време.

— После един ден — спомням си, че гледах тази картинка всяка нощ в продължение на години — внезапно забелязах, че салът си има платно. Никога преди не го бях виждала. Видрата беше добре, тя просто си плуваше наоколо.

Тя сви рамене.

— Хубава история? — попита тя.

— Краят е слаб — каза Артър, — оставя аудиторията да реве „Да, но какво от това?“ Дотук добре, но се нуждае от финал преди доверията.

Фенчърч се засмя и обгърна коленете си.

— Това беше просто внезапно облекчение, години почти незабелязано притеснение просто отпаднаха, като при свалянето на излишни килограми, като когато черно-бялото става цветно, като суха пръчка, която внезапно бива намокрена. Внезапен подем на перспективата, който казва „Забрави притесненията си, светът е хубаво и идеално място. Всъщност си е много лесно.“ Вероятно си мислиш, че ти казвам това, защото ще ти кажа, че съм се чувствувала така този следобед или нещо такова, нали?

— Добре, аз... — каза Артър. Самообладанието му внезапно се разклати.

— Добре де, всичко е наред — каза тя. — Направих го. Точно това почувствувах. Но виждаш ли, чувствувала съм това и преди, дори по-силно. Невероятно силно. Страхувам се, че съм част от нещо — каза тя, взирайки се в далечината, — за внезапни сепващи откровения.

Артър не беше на себе си, едва можеше да говори и го почувствува по-мъдро, следователно трябваше за момента да се опита да не казва нищо.

— Беше много странно — каза тя, — доста, както някой от Египтяните-преследвачи може би е казал за Червено море, когато Мойсей е размахал жезъла си и то се е затворило над тях.

— Много странно — повтори тя, — от много дни преди това най-странното чувство, което се е изграждало в мен беше като че ли щях да родя. Не, всъщност не беше като това, беше нещо повече като че ли беше свързано с нещо, частица по частица. Не, дори не това — беше като че ли цялата Земя през мен щеше да ...

— Дали числото — внимателно каза Артър — четиридесет и две изобщо значи нещо за теб?

— Какво? Не, за какво говориш? — удиви се Фенчърч.

— Само една мисъл — измърмори Артър.

— Артър, искам да кажа, че това беше много реално за мен, това е сериозно.

— Бях напълно сериозен — каза Артър. — Това е просто една Вселена, за която никога не съм напълно сигурен.

— Какво искаш да кажеш с това?

— Разкажи ми остатъка — каза той. — Не се притеснявай, че звучи странно. Повярвай ми, говориш на някой, който е видял много неща — прибави той. — Това е странно. И нямам предвид бисквитите.

Тя кимна и като че ли му повярва. Внезапно сграбчи ръката му.

— Това беше много просто — каза тя, — толкова чудесно и необичайно просто.

— Какво беше това? — спокойно попита Артър.

— Артър, виждаш ли — каза тя, — това е нещото, което не знам. И загубата е непоносима. Ако се опитам да мисля за това, всичко започва да примигва и да подскача, и ако се опитам прекалено усърдно, стигам до чаената чаша и просто си изгубвам паметта.

— Какво?

— Добре, като твоята история — каза тя, — най-хубавата част се случи в едно кафене. Аз седях там и си пиех чай. Това беше след дните, когато това се разви, чувството за предстоящото свързване. Мисля, че си бръмчах спокойно. И нещо ставаше в сградата срещу кафенето и аз го гледах през прозореца над ръба на чашата си за чай, което винаги намирам за най-добрия начин за наблюдаване на хора, които работят. И внезапно то се появи в ума ми — съобщението отнякъде. И то беше толкова просто. То причини такова усещане за всичко. Просто станах и си помислих „Ох, ох, добре тогава, всичко е наред.“ Бях толкова сепната, че почти си изпуснах чашата, всъщност мисля, че я изпуснах. Да — прибави замислено тя, — сигурна съм, че го направих. Какво впечатление ти правя?

— Беше добре до частта за чашата.

Тя разтърси глава и я разтърси отново, като че ли се опитваше да я изчисти, което беше нещото, което се опитваше да направи.

— Е, това е — каза тя. — Добре до частта за чашата. Това беше въпросът, който ми изглеждаше доста буквален, като когато светът експлодира.

— Какво...?

— Знам, че звучи лудо и всеки казва, че това са били халюцинации, но ако това са били халюцинации, то тогава съм имала халюцинации на голям триизмерен екран с 16-пистоно Долби Стерео и вероятно съм се дала под наем на хора, които са отегчени от филми за акули. Беше като че ли земята буквално се разкъса под краката ми, и... и...

Тя леко потупа тревата, като че ли да се увери и после като че ли промени намеренията си за това, което щеше да каже.

— И се събудих в болница. Надявам се, че съм била ту вътре, ту вън оттогава. Имам инстинктивна нервност — каза тя, — за внезапни сепващи откровения, които ми казват, че всичко ще бъде наред.

Артър просто престана да се притеснява за странните аномалии, съпровождащи завръщането му на родния му свят, или по-скоро ги причисли към тази част от съзнанието си, означена „Неща, за които да мисля — спешно“. „Това е светът“ — каза си той. „Това е светът, поради каквато и да е причина да е такъв, и си стои тук. И аз съм на него.“ Но сега като че ли се завърташе около него, както през онази нощ в колата, когато братът на Фенчърч му беше разказал глупави истории за агент на ЦРУ в резервоар. Дърветата се завъртяха. Езерото се завъртя, но това беше свършено естествено и нямаше от какво да се тревожи, защото една сива гъска кацна в него. Гъските си имаха велико време за почивка и нямаха велики отговори, чиито отговори да искат да узнаят.

— Както и да е — каза Фенчърч внезапно и ярко, с ококорена усмивка, — има нещо нередно с някоя част от мен и ти ще трябва да откриеш с коя точно. Отиваме си вкъщи.

Артър поклати глава.

— Какво има? — попита тя.

Артър беше поклатил глава не в знак на несъгласие с предложението и, за което мислеше, че е наистина отлично — едно от най-великите предложения на света — а защото за момент се опитваше да се освободи от повтарящото се впечатление, което получи точно когато най-малко очакваше — че Вселената внезапно ще изскочи зад някоя врата и ще почне да дюдюка по него.

— Просто се опитвам да направя това изцяло ясно в мозъка си — каза Артър, — казваш, че си почувствувала, че Земята наистина избухнала...

— Да. Беше повече от чувство.

— Кое е, както всеки казва — каза той колебливо, — халюцинации.

— Да, но Артър, това е нелепо. Хората мислят, че ако просто кажеш „халюцинации“, това обяснява всичко, което искаш да обясниш и евентуално каквото не можеш да разбереш, и то просто ще си отиде. Това е просто дума, която не обяснява нищо. Не обяснява защо изчезнаха делфините.

— Не — каза Артър. — Не — прибави замислено той. — Не — отново прибави той дори по-замислено. — Какво? — каза той накрая.

— Не обяснява изчезването на делфините.

— Не — каза Артър, — виждам. — Кои делфини имаш предвид?

— какво искаш да кажеш с това „какви делфини“? Говоря ти за момента когато всички делфини изчезнаха.

Тя сложи ръка на коляното му, което го накара да разбере, че вълнението, което върви нагоре-надолу по гръбнака му, не беше от нейното леко докосване, и вместо това можеше да бъде едно от гадните пълзящи чувства, които той толкова често изпитваше, когато хората се опитваха да му обяснят някои неща.

— Делфините?

— Да.

— Всички делфини — попита Артър, — изчезнаха?

— Да.

— Делфините? Ти казваш, че всички делфини изчезнали? Това ли е — попита Артър, опитвайки се да бъде абсолютно ясен по този въпрос, — което казваш?

— Артър, къде за бога си бил? Всички делфини изчезнаха същия ден, когато аз...

Тя внимателно се взря в сепнатите му очи.

— Какво...?

— Няма делфини. Всички си отидоха. Изчезнаха.

Тя потърси лицето му.

— Наистина ли не знаеше това?

От озадаченото му изображение стана ясно, че не знае.

— Къде отидоха? — попита той.

— Никой не знае. Това значи, че изчезнаха. — Тя спря. Да, има един мъж, който казва, че знае, но всички казват, че живеел в Калифорния — каза тя, — и е луд. Мислех си да отида да го видя, защото това като че ли е единствения човек, който може да знае какво е станало с мен.

Тя сви рамене и после го погледна дълго и спокойно. Сложи ръка на лицето му.

— Наистина бих желала да знам къде си бил — каза тя. Мисля си, че нещо ужасно се е случило с теб. И заради това се намерихме.

Тя се озърна из парка, който сега беше притиснат в клещи от здрач.

— Да — каза тя, — сега ще трябва да намериш някого, на когото да кажеш.

Артър бавно изпусна дългогодишна въздишка.

— Това е — каза той, — много дълга история.

Фенчърч се протегна през него и издърпа брезентената си чанта.

— Имаш ли нещо общо с това? — попита тя. Нещото, което извади от чантата си, беше очукано

и изтъркано от пътуване, тъй като беше плъзгано по предисторически реки, беше изпичано под слънцето, което грее така червено над пустините над Какрафон, беше полузаравяно в мраморния пясък, който украсява стремителните мъгливи океани на Сантрагинус V, беше замразявано в ледниците на луните на Джаглан Бета, беше използвано за стол, беше подритвано из космически кораби, беше олющено и напълно охулено, и тъй като тези, които го бяха направили, бяха предвидили, че ще му се случват точно такива неща, обмислено го бяха поместили в як пластмасов калъф и бяха написали върху него с големи приветливи букви думите „БЕЗ ПАНИКА“.

— Откъде взе това? — попита сепнато Артър, като го взе от нея.

— А — каза тя. — Мислех, че е твое. В колата на Ръсел онази нощ, ти го изпусна. Бил ли си на много от тези места?

Артър изтърси ПЪТЕВОДИТЕЛЯ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ от калъфката му. Приличаше на малък, тънък, облицован с пластмаса компютър. Той чукна няколко бутона и един текст светна на екрана.

— Горедолу — каза той.

— Можем ли да отидем там?

— Какво? Не — каза Артър рязко и после омекна, но внимателно. — Искаш ли? — попита той, надявайки се на отрицателен отговор. Беше акт на велико благородство от негова страна да не каже „Не искаш, нали?“, което очакваше.

— Да — каза тя. — Искам да знам какво е било това съобщение, което съм изгубила, и откъде е дошло. Защото не мисля прибави тя, ставайки и оглеждайки парка, — че е дошло оттук.

— Дори не съм сигурна — прибави тя, плъзгайки ръка по кръста на Артър, — че знам къде е това.

ГЛАВА XXI

ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ е, както преди беше споменавано често и акуратно, хубаво стряскащо нещо. По същество той е, както утвърждава заглавието му, пътеводител. Проблемът е, или по-скоро един от проблемите, защото има много такива — доста голяма част от това, което непрекъснато вреди на гражданските, търговските и криминалните съдилища във всички райони на Галактиката, и специално където е възможно, в най-корумпираните следния:

(Предишното изречение създава усещане. Това не е проблем.)

Той е:

Промяна.

Прочетете го още веднъж и го разберете.

Галактиката е бързо променящо се място. Честно, има толкова много от нея и всяка частица от нея непрекъснато е в движение, непрекъснато се променя. Доста кошмарно — можете да си помислите — за някой скрупулозен и добросъвестен редактор, който трябва прилежно да се бори да поддържа този масивно детайлен и сложен електронен том в крак с всички променящи се обстоятелства и условия, които Галактиката подхвърля всяка минута от всеки час от всеки ден, и ще сбъркате. Това, заради което ще сбъркате, ще бъде че няма да сте разбрали, че редакторът, като всички други редактори, които ПЪТЕВОДИТЕЛЯТ е имал, няма реална представа за значението на думите „скрупулозен“, „добросъвестен“ или „прилежно“ и се грижи да получава кошмарите си през сламка.

Въпросът дали да се усъвременяват или не статиите по Суб-Ета мрежата зависи от това как ги приемат читателите.

Да вземем за пример случая с Брекинда във Фот на Аваларите, известна от митове, легенди и безсмислени тъпи триизмерни минисериали като родно място на великолепните магически Фуолорниски Огнени Дракони.

В Древните дни, когато Чупливчетата пееха и Саксакуин от Куенелукс беше завладяна, когато въздухът беше свеж и нощите бяха благоуханни, но всеки успяваше да се справя по някакъв начин — или поне да претендира, че се справя, въпреки че както можеха да мислят хората, че никой не е подходящ да вярва в такова нелепо претендиране с всичките тези благоуханни нощи и свеж въздух — никоя девственица не можеше да предположи, че ще може да вдигне една тухла от Брекинда във Фот на Аваларите, без да удари поне половин дузина Фуолорниски огнени дракони.

Друг въпрос е дали ще искате да направите това.

Не че Огнените дракони не бяха съществено миролюбива порода, защото бяха. Те обожаваха всичко на части и цялото това обожаване на нещата на части често беше проблем за тях: един толкова често нараняваше друг, когато трети обичаше, особено когато тези три неща са Фуолорниски огнени дракони с дъх като на ускорител за първа степен на ракета и зъби като плет на паркинг. Друг проблем беше, че ако веднъж влезнеха в настроение, в което често се намират, т.е. да имат огромно желание да наранят много други същества едно по едно, което другите хора толкова обичат. Прибавете към всичко това относително малкия брой на лудите, които всъщност отиват на това място, за да вдигат тухли, и завършете с много хора от Брекинда във Фот на Аваларите, които са сериозно наранени от Дракони.

Но на тях пука ли им от това? Не.

Някой чул ли ги е да оплакват съдбата си? Не.

Фуолорниските огнени дракони бяха почетени през земите на Брекинда във Фот на Аваларите за доблестта на свирепата им красота, благородно поведение и навика им да хапят хора, които ги почитат.

Защо беше това?

Отговорът е прост.

Секс.

Поради някаква необяснима причина има нещо почти нетърпимо сексапилно относно това да си имаш огромни огнедишащи магически дракони, които да летят ниско в небето през лунните нощи, които вече бяха опасни от свежата и благоуханна страна.

Защо трябваше да бъде така, романтично затъпелите хора на Брекинда във Фот на Аваларите не могат да ти кажат и не можеше да бъде спряно дискутирането на въпроса, след като от него имаше ефект, защото щом на вечерния хоризонт биваше забелязвано ято от половин дузина коприненокрили коженотели Фуолорниски огнени дракони, то половината от хората на Брекинда се скриваха в горите с другата половина, за да прекарат заедно бездиханна нощ и да се появят с първите лъчи на зората — всички засмяни и щастливи и все още претендиращи, даже лениво, че са девствени, ако и да са лепкави от нощните си действия.

— Хормони — казват някои изследователи.

— Нещо звучно — казват други.

Мястото винаги е препълнено с изследователи, опитващи се да стигнат до дъното на всичко това, като губят много време.

Не изненадващо, графичното примамаващо описание на общото състояние на делата на тази планета в ПЪТЕВОДИТЕЛЯ е станало доста популярно сред стопаджиите, които си позволяват да бъдат водени от него, така че то просто никога не е било редактирано и следователно е оставено на съвременните космически пътешественици да откриват за себе си, че днешната модерна Брекинда в Градския щат на Аваларите е малко повече от бетон, заведения за стриптийз и Драконбъргерски барове.

ГЛАВА XXII

Нощта в Излингтън беше свежа и благоуханна.

Нямаше, разбира се, Фуолорниски огнени дракони около алеята, но ако все пак имаше, можеха да прелетят от другата страна на пътя по за една пица, защото от тях нямаше нужда.

Ако ги беше застигнал някакъв нещастен случай, докато те все още биха били по средата на своите американски хот-догс с екстра аншоа, те винаги можеха да изпратят съобщение да се пуснат Дайър Стрейтс по уредбата, което не беше известно като нещо със същия ефект.

— Не — каза Фенчърч, — не още.

Артър пусна Дайър Стрейтс по уредбата. Фенчърч откrehна леко вратата за стълбите, за да пусне малко от свежия благоуханен нишен въздух. Те седнаха на мебелите, направени от възглавници, много близо до една отворена бутилка шампанско.

— Не — каза Фенчърч, — не докато не си намерил какво не е наред с мен, с коя част от мен. Но предполагам — прибави тя много много много спокойно, — че можем да започнем с тази част, върху която сега се намира ръката ти.

Артър попита:

— И накъде да тръгна?

— Надолу — каза Фенчърч. — В този случай.

Той придвижи ръката си. —

— Всъщност надолу — каза тя, — е другата посока.

— О, да.

Марк Кнопфлер има необикновената способност да накара един най-обикновен Фендер Стратокастър да вие и да пее като хор от ангели в събота вечер, изморени от правенето на добрини през цялата седмица и нуждаещи се от една лепкава бира — което не е уместно точно в този момент, защото плочата не се беше извъртяла до това място, но преди да стигне дотам щяха да се случат много неща, и още повече, че летописецът не възнамерява да седи там с лист и хронометър в ръка, така че изглеждаше най-хубаво да го споменем сега, докато нещата все още вървят бавно.

— И така стигаме — каза Артър, — до коляното ти. Има нещо ужасно и трагично нередно с лявото ти коляно.

— Моето ляво коляно — каза Фенчърч, — е абсолютно здраво.

— Наистина.

— Знаеше ли това...

— Какво?

— Ахм, добре. Мога да ти кажа, че си знаел. Не, продължавай.

— Така че трябва да има нещо общо с ходилата ти.

Тя се усмихна в мъждивата светлина и уклончиво сви рамене сред възглавниците. Тъй като във Вселената растат възглавници, по-точно на Скорншелъс Бета, на два свята от блатната земя на дюшеците, те дейно се радват от това някой да се гърчи в тях особено уклончиво, заради синкопирания начин, по който се движат раменете, и беше много жалко, че те не са тук. Не бяха, но такъв е животът.

Артър хвана лявото и ходило в ръка и го разгледа внимателно. Начинът, по който роклята се свлече по краката и, правеше трудно за него за мисли особено ясно в този момент.

— Трябва да допусна — каза той, — че наистина не знам какво търся.

— Ще разбереш когато го намериш — каза тя. — Наистина ще разбереш. — В гласа и се появи лека закачка. — Не е това.

Чувствайки се все по-озадачен, Артър пусна левия и крак на пода и се премести така, че да може да хване десния и крак. Тя се придвижи напред, обви го с ръце и го целуна, защото плочата беше стигнала до тази част, при която ако познавате плочата, ще знаете, че е невъзможно да не направите това.

После тя му подаде десния си крак.

Той го почука, обгърна глезена и с пръсти, по възглавничката на ходилото и не откри нищо нередно.

Тя го погледна с голямо учудване, засмя се и поклати глава.

— Не, не спирай — каза тя, — но все още не е това.

Артър спря и се намръщи към левия и крак на пода.

— Не спирай.

Той почука десния ѝ крак, обгърна глезена и с пръсти, пипна възглавничката на ходилото и и каза:

— Искаш да кажеш, че има нещо свързано с това кой крак държа...?

Тя отново изпълни едно от онези свивания на рамене, които биха донесли толкова радост в живота на някоя проста възглавница от Скорншелъс Бета.

Той се намръщи.

— Вдигни ме — внимателно каза тя.

Той постави десния и крак на пода и стана. Тя направи същото. Той хвана ръцете и и я целуна отново. Това продължи известно време и после тя каза:

— А сега ме пусни.

Все още озадачен, той го направи.

— Е?

Тя го погледна доста предизвикателно.

— И какво нередно има с краката ми? — попита тя.

Артър все още не разбираше. Той седна на пода, а после се опря на ръце и колена, за да погледне стъпалата и, които бяха в нормалното си положение. И като погледна по-отблизо, нещо чудато го удари. Той сложи глава направо на пода и погледна. Получи се дълга пауза. Той задъхано седна обратно.

— Да — каза той. — Видях какво не е наред с краката ти. Те не се допират в земята.

— И... какво мислиш...?

Артър бързо я погледна и видя дълбокото и опасение, което внезапно направи очите и тъмни. Тя прехапа устни.

— Какво... — заекна тя. — Ти...? — Тя пусна косата пред очите си, които бяха пълни с тъмни уплашени сълзи.

Той бързо стана, обгърна я с ръце и я целуна.

— Може би можеш да правиш това, което и аз мога — каза той и се запъти право към вратата за навън от втория етаж.

Плочата стигна до хубавата част.

ГЛАВА XXIII

Битката се разгаряше около звездата Ксаксис. Стотици от страховитите и ужасни превъоръжени кораби от Зирзла сега бяха начупени и натрошени на атоми от убийствената мощ, която огромния Ксаксизиански кораб беше в състояние да освободи.

Част от луната също я нямаше, отнесена от същите тези искрящи енергооръдия, които раздираха пространството, когато мимаваха през него.

Корабите от Зирзла, които останаха, сега имаха безнадеждно малцинство пред унищожителната мощ на Ксаксизианския кораб въпреки че бяха ужасно превъоръжени, и летяха да се укрият зад бързо дезинтегриращата се луна, а Ксаксизианският кораб, който ги преследваше, обяви че се нуждае от ваканция и напусна бойното поле.

За момент всичко беше удвоен страх и вцепеняване от ужас, но кораба си отиде.

С изумителната мощ на командата си той прелетя през пустите обширни пространства бързо, без усилия, и преди всичко — тихо.

Дълбоко в неговия мазен вонящ корпус, скрит в сервизния си люк, Форд Префект спеше сред хавлиите си, сънувайки стари свърталища. Той сънуваше една от своите дрямки в Ню Йорк.

В съня си той се разхождаше късно една нощ из Ийст Сайд покрай реката, която беше станала

толкова екстравагантно замърсена, че някои нови форми на живот спонтанно излизаха от нея и претендираха за благоденствие и избирателни права.

Една от тях премина покрай него, олюлявайки се. Форд махна.

Нещото доплува до плитчината и излезе на брега.

— Здравсти — каза то. — Аз бях създаден току-що. Аз съм свършено нов във Вселената от всички страни. Има ли нещо, което можеш да ми кажеш?

— Пфу — каза Форд малко стъписано. — Мисля, че мога да ти кажа къде има барове.

— А нещо за любовта и щастието? Чувствувам дълбока нужда от неща като тези — каза то, размахвайки крайниците си. — Тук има ли някакви инициативи?

— Можеш да получиш неща, каквито желаш — каза Форд, на Седмо авеню.

— Инстинктивно чувствувам — бързо каза създанието, — че ми трябва да съм хубав. Нали?

— Доста си прям, нали?

— Няма смисъл от увъртане. Нали?

— За мен? — попита Форд. — Не. Но слушай — прибави той след момент, — повечето хора разбират, нали знаеш? Има ли нещо; харесва ли ти тук?

— А познай, копеле — каза създанието, — както ти казах, аз съм нов тук. Животът е напълно странно нещо за мен. На какво прилича?

Това е нещо, почувствува Форд, за което мога да говоря с авторитет.

— Животът — каза той, — е като грейпфрут.

— Хм, и как по-точно?

— Е, той е портокаловожълт и набръчкан отвън, влажен и сочен по средата. В него има и семчици. О, и някои хора ядат по половин за закуска.

— Има ли някой друг тук, с когото да говоря?

— Така мисля — каза Форд. — Обърни се към някой полицай.

Дълбоко в леговището си Форд Префект се размърда и се обърна на другата си страна. Това не беше любимият му вид сънища, защото в него не взимаше участие Ексцентрика Галумбиц, тригърдата проститутка от Еротикон Шест, която играеше главна роля в много от сънищата му. Но това поне беше сън. Поне той спеше.

ГЛАВА XXIV

За щастие по алеята имаше силно възходящо течение, защото Артър не беше правил такива неща от известно време, поне не обмислено, а точно обмислено е начинът, по който няма да можете да го направите.

Той бързо залитна надолу, като почти не направи особено гадна дупка в стъпалото в челността си и се понесе из въздуха, като толкова внезапно се зашемети от това глупаво нещо, което току-що беше направил, че напълно забрави частта за удара в земята и я пропусна.

Добър трик, каза си той, ако можеш да го направиш.

Земята заплашително се люлееше над главата му.

Той се опита да не мисли за нея, за това какво необикновено голямо нещо е тя, и колко ще го заболи, ако тя престане да се полюлява там и внезапно падне на главата му. Той се опита вместо това да си мисли хубави неща за лемурите, което беше правилното нещо, което да прави, защото в този момент дори не можеше да си спомни какво точно е това лемур — дали беше едно от тези неща, които се носят на големи величествени стада през равнините на където и да беше, или това бяха антилопите-гну — така че беше хитро нещо, за което да си мислиш хубави мисли без просто посещаване на хитри общи добре предразположени насрещни неща, и всичко това добре защитаваше съзнанието му, докато тялото му се опитваше да се приспособи към факта, че не докосва нищо.

Неоновият надпис на бар „Марс“ примигваше в дъното на алеята.

След момент на съмнение и нерешителност дали евентуално да позволи на вятъра да го улесни, духайки между него и земята...

— Артър...

Земята все още се люлееше заплашително над главата му и той си помисли, че вероятно е време да направи нещо за това, като се отдалечи от нея, което и направи. Бавно. Много много бавно.

Докато падаше бавно, много много бавно, той затвори очи внимателно, така че това да не се отрази на нищо.

Следствието от затворените му очи запълзя по цялото му тяло. То достигна краката му и той целият беше нащрек заради факта, че очите му сега са затворени и той не е паникьосан от това, и бавно, много много бавно завъртя тялото си на една страна, а съзнанието си — на друга.

Това щеше да го отдели от земята.

Сега можеше ясно да почувствува въздуха около себе си, който го обтичаше доста ободряващо, неразтревожен от присъствието му там, и бавно, много много бавно, като след дълбок летаргичен сън, той си отвори очите.

Той, разбира се, беше летял много пъти преди — на Крикит — докато птичите разговори не го бяха изкарали от кожата му, но това беше различно.

Тук той беше на своя собствен свят, спокоен и без глъч, освен лекото треперене, което е присъщо на много неща, намиращи се във въздуха.

Десет или петнадесет фута под него беше твърдият асфалт и на няколко ярда вдясно бяха жълтите улични светлини на Йелоу Стрийт^[5].

За щастие на алеята беше тъмно, тъй като лампите, които бяха предназначени да дават светлина през нощта се пускаха с някакъв некадърен часовников механизъм, който ги пускаше точно преди обяд и отново ги гасеше точно когато започваше да пада нощта. Следователно той беше безопасно забулен в одеало от тъмна неизвесност.

Той бавно, много много бавно вдигна глава към Фенчърч, която седеше с тихо бездиханно удивление и силуетът и се открояваше на горната външна врата.

Лицето и беше на няколко инча от него.

— Точно щях да те попитам — каза тя с нисък треперещ глас, — какво правиш. Но после разбрах, че мога да видя какво правиш. Ти летиш. Поне така изглежда — каза тя след лека зачудена пауза, — като част от глупав въпрос.

Артър попита:

— Можеш ли да го направиш?

— Не.

— Би ли искала да опиташ?

Тя прехапа устни и поклати глава, не дотолкова, че да каже „не“, но просто в истинско объркване. Тя трепереше като лист.

— Доста е лесно — настоя Артър, — ако не знаеш как, това е най-важната част. Изобщо не бъди сигурна за това как го правиш.

Само за да демонстрира колко е лесно, той се спусна към алеята, падна нагоре доста драматично и се плъзна надолу към нея като банкнота, носена от полъх на вятъра.

— Попитай ме как правя това.

— Как ... направи това?

— Нямам представа. Ни най-малка.

Тя сви рамене от учудване.

— И как мога да...?

Артър се плъзна малко по-ниско и протегна ръка.

— Искам да опиташ — каза той, — да стъпиш в ръката ми. Само с единия крак.

— Какво?

— Опитай.

Нервно, доста колебливо, си каза тя, като че ли се опитваше да стъпи на ръката на някой, който се носи във въздуха пред нея, тя стъпи на ръката му.

— Сега и другият.

— Какво?

— Пренеси тежестта си на този крак.

— Не мога.

— Опитай.

— Така ли?

— Така.

Нервно, доста колебливо, си каза тя, като че ли — тя спря да си казва на какво прилича това, което правеше, защото почувствува, че изобщо не иска да знае.

Тя закова очи много много здраво в ръба на покрива на грохналия склад срещу и, който я беше безпокоил цели седмици, защото явно щеше да падне и тя се зачуди дали някой ще направи нещо за това или дали тя ще трябва да каже нещо на някого и за момент не си помисли за факта, че стои на ръцете на някой, който изобщо не стои на нищо.

— Сега — каза Артър, — отнеми тежестта от левия си крак.

Тя си помисли, че склада принадлежи на някаква компания за килими, чийто кантори бяха зад ъгъла и отне тежестта от левия си крак, така че вероятно трябваше да отиде и да си поговори с тях за уллиците.

— Сега — каза Артър, — отнеми тежестта от десния си крак.

— Не мога.

— Опитай.

Тя не беше могла да види уллиците под такъв ъгъл преди и сега и се видя, че калта и боклука горе можеха да бъдат и птиче гнездо. Ако се наклонеше напред само още малко и отнемеше тежестта и от десния си крак, вероятно щеше да може да го види по-ясно.

Артър беше разтревожен да види, че някой малко по-надолу в алеята се опитваше да открадне велосипеда и. Той не искаше особено да се замесва в такава работа в момента и се надяваше, че човекът ще го направи спокойно и няма да поглежда нагоре.

Той имаше спокойният хитър вид на някой, който обикновено краде велосипеди от уллиците и обикновено не очаква да види собствениците им да висят на няколко фута над тях. Той беше успокоен от тези два навика и продължи целеустремено и концентрирано с работата си и когато видя, че велосипедът е неразривно свързан със скоби от волфрамова стомана към стоманен стълб, забит в бетон, той мирно и тихо свали и двете му гуми и си продължи по пътя.

Артър изпусна дълго съдържания си дъх.

— Виж какво парче яйчена черупка ти намерих — каза Фенчърч в ухото му.

ГЛАВА XXV

Тези, които са постоянни следовници на Артър Дент, може да са получили представа за характера и навиците му, които, докато включват истината и само истината, пропадат някак си за кратко в целостта си заради цялата истина с всичките и славни аспекти.

И причините за това са очевидни. Редактиране, селекция, нуждата да се балансира това, което е интересно с това, което е уместно, и така се съкращават всички досадни случки.

Като това например: „Артър Дент отиде да си легне. Той изкачи стълбите, всичките петнадесет стъпала, отвори вратата, влезе в стаята си, събу обувките и чорапите си и после свали всички останали дрехи една по една и ги остави в спретнатата намачкана купчинка на пода. Той си сложи пижамата,

синята пижама на райета. Изми си лицето и ръцете, изми си зъбите, отиде в клозета, разбра, че още веднъж е направил някои действия в погрешен ред, отново трябваше да си измие ръцете, и си легна. Той чете петнадесетина минути, като прекара първите десет от тях в опити да разбере къде е книгата, която беше чел предишната вечер, после загаси светлината и след около минута заспа.

Беше тъмно. Той легна на лявата си страна за по-удобно.

След малко той за момент се размърда неспокойно в съня си и после се обърна на дясната си страна. Около час след това очите му бързо примигнаха и той леко почеса носа си, обаче минаха двадесет минути, преди пак да се обърне на дясната си страна. И така, спейки, изкара нощта.

В четири часа той стана и отново отиде в клозета. Той отвори вратата и...“ — и така нататък.

Това са празни приказки, не развиват действието. Това върви по хубавите дебели книги, които много вървят на американския пазар, но всъщност няма да те доведе до никъде. Ти няма да искаш да узнаеш скоро.

Но има и други пропуски освен миенето на зъби и опита да си намериш чист чифт чорапи и някои от тези хора често изглеждат прекомерно заинтересовани.

Какви, искат да знаят те, са всички тези глупости с крилата. Артър и Фенчърч ще стигнат ли някога донякъде?

Чийто отговор е, разбира се, гледай си работата.

И какво, питат те, е правил той през всичките тези нощи на планетата Крикит? Само защото на планетата няма Фуолорниски огнени дракони или Дайър Стрейтс не означава, че всеки само си чете всяка нощ.

Или да вземем един по-специфичен пример: какво да кажем за нощта след събранието на предисторическата Земя, когато Артър се видя да стои на склона на един хълм, гледайки как луната изгрява над спокойно горящите дърва в компанията на едно хубаво младо момиче на име Мела, която съвсем скоро е избягала от живот, състоящ се в ежедневно виране в стотици почти еднакви снимки на оскъдно осветени туби паста за зъби в отдела за изкуство на една рекламна агенция на планетата Голгафринчъм. И какво после? Какво се е случило? И отговорът е, естествено, че книгата свършва.

В следващата историята не започва отново, а от пет години след това и вие можете, ако малко претендирате, да бъдете доста съдържан. „Този Артър Дент“ — идва един вик от безкрайните предели на Галактиката, и дори сега бива намерен вписан в една мистериозно дълбока космическа изследователска мисъл, която се е зародила в една чужда галактика, намираща се на разстояние, което е прекалено голямо за съзерцание, — „каково е той, човек или мишка? Интересува ли се от нещо повече от чай; а от великите въпроси на живота? Няма ли дух? Няма ли страсти? Не трябва ли да го сложим в орехова черупка, или...?“

Този, който иска да узнае, ще трябва да чете. Другите могат да прескочат всичко и да отидат на последната глава, която е хубава и в нея участва Марвин.

ГЛАВА XXVI

Артър Дент си позволи да помисли за един минимален миг, докато се носеха нагоре, че много се надява неговите приятели, които винаги го намираха за приятен, но тъп, или по-съвременно чудат, но тъп — да прекарват приятно в кръчмата, но това беше последния път, в който той си помисли за тях.

Те се носеха нагоре, въртейки се по спирала един спрямо друг като семена от явор, които падат от яворите през есента, освен ако не тръгнат по другия път.

И докато се издигаха, съзнанията им пееха с екстаза на познанието че каквото и да правеха, то беше напълно и изцяло и тотално невъзможно или че физиците трябва да се справят с още много неща.

Физиците поклатиха глави и като погледнаха на другата страна, се задълбочиха в проблема за поддържането на трафика на колите по Юстън Роуд и към пътния възел Уестуей, или за поддържането

на уличните лампи запалени, или за това да са сигурни, че когато някой на Бейкър стрийт изпусне хамбургер, той ще се разпилее на земята.

Изчезвайки стремително под тях, мънистените нанизии от светлина от Лондон — Лондон, трябваше постоянно да си повтаря Артър, не странно оцветените поля на Крикит в далечните краища на Галактиката, осветени лунички от която слабо проблясваха по отвореното небе над тях, но Лондон — се люлееха, люлееха и се обръщаха.

— Опитай един лупинг — каза той на Фенчърч.

— Какво?

Гласът и изглеждаше странно ясен, но далечен — през целия този пуст празен въздух. Той беше задъхан и слаб от неверие от всички тези неща — ясен, неясен, далечен и задъхан наведнъж.

— Ние летим ... — каза тя.

— Дреболия — извика Артър, — не мисли нищо за това. Опитай един лупинг.

— Лу...

Ръката и хвана неговата и след секунда теглото и също я хвана и тя изчезна зашеметяващо, падайки под него, като диво дращеше в нищото.

Физиците се вгледаха в Артър и кръвта им се съсири от ужас, понеже той също се запуска надолу, чувствувайки се зле от шеметното падане и всяка част от него, освен гласът му, пищеше.

Те падаха, защото това беше Лондон и наистина не можеш да правиш такива неща там.

Той не можеше да я хване, защото това беше Лондон, а не на един милион мили оттам, а само на седемстотин петдесет и шест, ако сме точни, в Пиза, Галилео ясно беше демонстрирал, че две свободно падащи тела падат с едно и също ускорение, независимо от относителното им тегло.

Те падаха.

Артър разбра, докато падаше шеметно и болезнено, че ако трябва да виси в небето, вярвайки на всичко, което италианците са казали за физиката, когато те дори не можеха да поддържат една проста кула изправена отвесно, то те са в смъртна опасност и дяволски добре падна по-бързо от Фенчърч.

Той я сграбчи отгоре и здраво стисна раменете и. Успя.

Добре. Сега те падаха заедно, което беше много сладко и романтично, но не решаваше основния проблем, който беше че земята не чакаше да види дали той има още хитри трикове в ръкава си, а идваше да ги посрещне като експресен влак.

Той не можеше да понесе теглото и, изобщо не можеше да държи нищо. Единственото нещо, за което можеше да си мисли беше, че те очевидно ще умрат и ако иска да се случи нещо друго, различно от очевидното, той ще трябва да направи нещо друго, различно от очевидното. Там, където падаше, беше позната територия.

Той я пусна, отблъсна я от себе си и когато тя се обърна с лице към него, задъхана от зашеметяващ ужас, я хвана за малкото пръстче със своето и я полюля нагоре, изкачвайки се бързо след нея.

— Майната му — каза тя, докато седеше задъхана и бездиханна на абсолютното нищо, когато се оправи и заедно се понесоха нагоре в нощта.

Точно под долния край на облаците те спряха и видяха къде са стигнали до невъзможното. Земята беше нещо, което не трябваше да се разглежда с много здраво или устойчиво око, а просто да и се хвърли един поглед ей така, между другото.

Фенчърч опита няколко леки лупинга доста предизвикателно и откри, че ако се завърти точно срещу струята на вятъра, то може да изпълни няколко наистина заслепяващи лупинга с малък пирует накрая, последван от малко падане, която накара роклята и да се вее около нея и това е мястото, където читателите, които искат да узнаят какво са правили Марвин и Форд Префект през цялото време могат да погледнат към последните глави, защото Артър не можеше да чака повече и и помогна да я свали.

Роклята се понесе надолу и беше подхваната от вятъра, превърна се в петънце и накрая изчезна, като по някакъв различно сложен начин революционизира живота на едно семейство в Хаунслоу, върху чийто простор беше открита на сутринта.

Във взаимна прегръдка те се понесоха нагоре, докато заплуваха в мъгливите духове от влага, които можете да видите да се носят след крилата на самолет, но никога не се усещат, защото вие си седите на топло в глупавия самолет и гледате през малко изподраскано плексигласово прозорче, докато нечий син търпеливо се опитва да накваси ризата ви с горещо мляко.

Артър и Фенчърч можеха да ги почувствуват — бяха доста студени и тънки и обгръщаха телата им много студено и много тънко. Те сега почувствуваха, даже и Фенчърч, защитена от елементите само от две неща, купени от Маркс и Спенсър, че ако не оставят силата на гравитацията да ги притеснява, тогава просто студа и рядката атмосфера щяха да си тръгнат и да си подсвиркват.

Двете неща от Маркс и Спенсър, които Артър свали много много бавно — което е единственият начин това да бъде направено в случай че летите и не използвате ръцете — докато Фенчърч се издигаше към облаците, и те продължиха да създават разумен хаос в сутринта в респективно броено отгоре надолу — Айлуърт и Ричмънд.

Сега те бяха в облаците от много време, защото бяха много нависоко и когато накрая стигнаха мокри над тях, Фенчърч бавно се завъртя като морска звезда, хвърлена в приливна вълна, и видяха, че пространството над облаците е мястото, където нощта е сериозно осветена от лунната светлина.

Светлината беше тъмно брилянтна. Имаше разни планини над нея, но това си бяха планини със собствени бели вечни снегове.

Те бяха стигнали до върха на най-високия кумулонимбус^[6] и започнаха лениво да се носят надолу по контурите му, и Фенчърч помогна на Артър да се освободи от дрехите си, които се понесоха надолу, всейки се по изненадващия си път надолу към тъмната белота.

Тя го целуна, целуна врата му, гърдния му кош и скоро те се носеха, като бавно се въртяха в някаква безмълвна Т-образна стойка, която би предизвикал даже и някой Фуолорниски огнен дракон, който трябваше да прелети, натъпкан с пица, като размаха крила и малко се позакашля.

Само че нямаше Фуолорниски огнени дракони в облаците и нямаше как да има, както и динозаври, птици додо^[7] и Най-Великия Натупан Зимуок от Голям Стегбартъл в съзвездието Фраз, но не както един Боинг 747, който е обилно зареден, а другите неща тъжно са изчезнали и Вселената никога няма да ги познава отново.

Причината, поради която един Боинг 747 изскочи доста неочаквано над тях, не е свързана с факта, че нещо много странно се случи в живота на Артър и Фенчърч един-два мига по-късно.

Това са големи неща, ужасяващо големи. Знаеш кога един от тях е във въздуха с теб. Получава се гръмотевична атака от въздух, движеща се стена от пищящ вятър и ще бъдеш отхвърлен настрана, ако си достатъчно глупав да правиш нещо слабо подобно на това, което Артър и Фенчърч правеха в близостта си, като пеперуди при въздушно нападение.

Този път обаче се получи сърцебиещо пропадане или загуба на нерви, някакви моменти се прегрупираха по-късно и една чудесна идея ентусиазирано възникна през хласкащия шум.

Мисиз Е. Капелсен от Бостън, Масачузетс, беше възрастна дама и наистина чувствуваше, че животът и е стигнал почти до края си. Тя беше видяла много от него, беше озадачена от някои неща, но и беше малко нелесно да ги почувствува в тези късни години, изморена от много неща. Всичко беше много приятно, но може би малко прекалено обяснимо, малко прекалено обикновено.

С въздишка тя отвори малкия пластмасов капак на прозорчето и погледна към крилото.

Първо си помисли, че ще трябва да извика стюардесата, но после си помисли, че не трябва, определено не трябва, това беше за нея и само за нея.

До времето, когато нейните двама необясними човека накрая се плъзнаха от крилото и полетяха в реактивния поток, тя ужасно много се беше ободрила.

Тя беше почти извънредно много облекчена, като разбра, че почти всичко, което някой някога и е казал, е грешно.

На следващата сутрин Артър и Фенчърч спаха до много късно, въпреки непрекъснатия вой от реставрирането на мебели.

Следващата нощ те направиха всичко отново, само че този път си взеха и един уокмен Сони.

ГЛАВА XXVII

— Всичко това е много чудесно — каза Фенчърч след няколко дни. — Но наистина искам да знам какво ми се е случило. Виждаш ли, това е разликата между нас. Че ти си загубил нещо и после отново си го намерил, а аз намерих нещо и го изгубих. Трябва да го намеря отново.

Тя трябваше да излиза този ден, така че Артър си го определи за ден за телефониране.

Мъри Бост Хенсън беше журналист в един от вестниците с малък формат и голям шрифт. Щеше да бъде приятно да може да се каже, че той няма нищо общо с него, но за нещастие случаят беше различен. Той беше единственият журналист, когото Артър познаваше, така че той му звънна.

— Артър, стара супена лъжица, моя стара сребърна куличке, колко зашеметяващо е да те чуя. Някой ми каза, че си отлетял в космоса или нещо такова.

Мъри си имаше свой собствен стил на език за разговори, който беше внедрил за своя собствена употреба и който никой друг не можеше да говори или дори да го следва. Почти всяка дума от него значеше всичко. Частите, които значеха нещо, често бяха толкова чудесно погребвани, че никой дори не можеше да забележи, когато се плъзгат по лавината на глупостта. Времето, по което откриваш това по-късно, какво по-точно е искал да каже, често е лошо време за всичко, за което става дума.

— Какво? — попита Артър.

— Само шега, мой стари слонски зъбе, моя малка зелена покрита със сукно игрална масичке за карти, само шега. Вероятно изобщо не означава нищо, но може да ми трябва твоят глас.

— Нищо нямам да ти кажа, само пиянски приказки.

— Те се търсят много, моя стара простатна жлезичке, много се търсят. Пляс това ще се върже като по ноти с едно от теи други неща с другите истории на седмицата, така че можеш просто да я отречеш. Извинявай, нещо току-що падна от ухото ми.

Получи се лека пауза, на края на която Мъри Бост Хенсън се обади пак с искрено разтреперан глас.

— Просто си спомних — каза той, — каква странна нощ беше вчера. Както и да е, старче, как се чувствуваш, след като си яздил Халеевата комета.

— Аз не съм — каза Артър с крива въздишка, — яздил Халеевата комета.

— О'кей. Как се чувствуваш от това, че не си яздил Халеевата комета?

— Доста отпочинал, Мъри.

Получи се пауза докато Мъри запише това.

— Достатъчно добро е за мен, Артър, достатъчно добро за Етел и за мен и за билетата. Вписва се в общата извратеност на седмицата. Седмицата на Изчанчените, мисля че я наричаме така. Добре, е?

— Много добре.

— Ще се обадя за това. Първо имаме този човек, върху когото винаги вали.

— Какво?

— Това е абсолютно изтъркана върховна истина. Всичко е документирано в малкия му черен дневник и всичко е проверено на всички нива. Синоптиците стават луди от това и смешни малки човечета в бели костюми летят по целия свят с малките си правилници и кутии и мазни манджи. Този мъж е коленете на пчелата, Артър, той е гърдта на осата. Той е, бих могъл да кажа, цялата зона от ерогенни точки на всяко по-голямо летящо насекомо в Западния свят. Наричаме го Дъждовния бог. Идеално, а?

— Мисля, че съм го срещал.

— Ще му се обадя. Какво каза?

— Може би съм го срещал. Оплаква се през цялото време, нали?

— Невероятно! Срещал си се с Дъждовния бог?

— Ако е същият. Казах му да спре да се оплаква и да покаже дневника си на някого.

Получи се впечатлителна пауза от страна на Мъри Бост Хенсън.

— Е, направил си блъсканица. Абсолютна блъсканица, абсолютно направена от теб. Слушай, знаеш ли колко плаща работодателят на този човек за да не ходи в Малага тази година? Искам да кажа да забрави кавгите за Сахара и да се отегчава от такива глупости; този човек има пред себе си цяла нова кариера — да избягва някои места срещу пари. Човекът се превръща в чудовище, Артър, дори може би трябва да го оставим да спечели на бинго.

— Слушай, може да поискаме да напишем очерк за теб, Артър — Човекът, Който Направи Дъждовния Бог Дъждовен. Да ти позвъня за това, а?

— Добре, но...

— Може да ни се наложи да те фотографираме под един градински душ, но ще бъде о'кей. Къде си?

— Хм, в Излингтън. Слушай, Мъри...

— Излингтън!

— Да...

— Е, и какво ще кажеш относно истинската извратеност на седмицата, истинската сериозна завъртяна глупост. Знаеш ли нещо за тези летящи хора?

— Не.

— Трябва да знаеш. Това е наистина кипящо лудо статия. Това са истински кюфтета в тестото. През цялото време телефонират от всички кръчми, за да кажат че тази двойка пак лети през нощта. Наш'те момчета от фотолабораторията работят по цяла нощ, за да могат да уловят някоя прекрасна снимка. Трябва да си чул.

— Не.

— Артър, къде си бил? О, в космоса, вярно, получих известие, но това е било преди много месеци. Чуй, това е нощ след нощ тази седмица, мое старо ренденце за сирене, точно в твоя район. Тези двамата просто си летят в небето и започват да правят какви ли не неща. И не искам да кажа, че гледат през стени или претендират, че са гредоредни мостове. Нищо ли не знаеш?

— Артър, беше почти неизразимо възхитителен разговор от твоя страна, приятелю, но трябва да тръгвам. Ще изпратя човека с камерата и маркуча. Дай ми адреса, готов съм и пиша.

— Слушай, Мъри, позвъних ти да те питам нещо.

— Имам много работа.

— Просто исках да узная нещо за делфините.

— Нищо няма. Миналогодишни новини. Забрави ги. Отидоха си.

— Важно е.

— Слушай, никой няма да се захване с това. Не можеш да напишеш нещо, когато единствените новини са продължаващата липса на това, което ще бъде темата на статията ти. Това не е наша територия, опитай в неделните вестници. Може би те ще направят нещо от рода на "Какво се случи с 'Какво се случи с делфините', история отпреди няколко години, от август. Но какво може да направи всеки сега? „Делфините все още ги няма“? „Продължаващото отсъствие на делфините“? „Делфините — още дни без тях“? Историята отмира, Артър. Пада долу и рита с малките си крачка във въздуха и после отива при великия златен шип в небето, моя стара плодова тояжка.

— Мъри, не се интересувам дали от това ще излезе статия. Просто искам да открия как мога да стигна до онзи човек в Калифорния, който настоява, че знае нещо за това. Мислех, че ти може да знаеш.

ГЛАВА XXVIII

— Хората започват да говорят — каза тази вечер Фенчърч, след като задружно внесоха челото и

вътре.

— Не само говорят — каза Артър, — но и печатат, с големи ясни букви под наградите за бинго. И точно за това си помислих, че ще е по-добре да взема това.

Той и показа дългите тясни книжки на два самолетни билета.

— Артър! — каза тя, като го прегърна. — Значи ли това че си успял да говориш с него?

— Прекарах цял ден — каза Артър, — в екстремално телефонно изтощение. Говорих с почти всеки отдел на почти всеки вестник на Флийт стрийт и накрая си записах номера му.

— Очевидно си се преработил, облян си в пот. Горкото сладурче.

— Не в пот — отегчено каза Артър. — Ей сега тук имаше един фотограф. Опитах се да го убедя, но — няма значение, отговорът е „да“.

— Ти си говорил с него?

— Говорих с жена му. Тя каза, че ще му е невъзможно да се обади точно в този момент и попита ще мога ли да позвъня по-късно?

Той тежко седна, разбра че е забравил нещо и се запъти към хладилника да го намери.

— Искаш ли нещо за пиене?

— Ще извърша убийство за едно питие. Винаги знам, че винаги ще ми се стъжни, когато моят учител по виолончело започне да се оглежда и ми казва „А, да, скъпа, за днес съм предвидил малко Чайковски.“

— Обадих се отново — каза Артър, — и тя ми каза, че той е на 3,2 светлинни години от телефона и че ще трябва да се обадя по-късно.

— Аха.

— Обадих се отново. Тя каза, че ситуацията се е подобрила. Сега бил само на 2,6 светлинни години от телефона, но все още бил далеч да крещи.

— Ти не мислиш — каза Фенчърч съмнително, — че има някой друг, с когото можем да говорим.

— Става по-лошо — каза Артър, — говорих с някакъв от едно научно списание, който явно го познавал и той каза, че Джон Уотсън не само ще повярва, но със сигурност ще ни даде абсолютно доказателство, което често му диктувано от ангели със златни бради, зелени крила и обувки а ла Доктор Шол, че най-модерната глупава теория на месеца е вярна. За хората, които се съмняват във валидността на тези видения, той триумфално създава пречка под формата на въпрос, и това е откакто се помни.

— Не разбрах, че това е лошо — спокойно каза Фенчърч. Тя апатично си играеше с билетите.

— Отново се обадих на госпожа Уотсън — каза Артър. — Името и, между другото, и ти ще искаш да го узнаеш, е Мистериозната Джил.

— Виждам.

— Радвам се, че виждаш. Мислех, че няма да можеш да повярваш на всички тези неща, така че когато и се обадих следващия път, използвавах телефонния секретар, за да запиша разговора.

Той отиде до телефонния секретар и си поигра и се поядосва с копчетата му известно време, защото това беше артикул, който беше точно препоръчан от списание „Кое?“ и беше почти невъзможно да го използваш, без да полудееш.

— Ето — каза той накрая, избърсвайки потта от веждите си.

Гласът беше тънък и прашящ от своето пътешествие до геостационарния спътник и обратно, но беше почти убеждаващо спокоен.

— Може би трябва да обясня — каза гласа на Мистериозната Джил Уотсън, — че телефонът всъщност е в една стая, в която той никога не влиза. Тя е в Убежището, нали виждате. Уонко Нормалния не обича да влиза в Убежището, така че не влиза. Мисля, че трябва да узнаете това, защото то може да ви спаси от излишни разговори. Ако желаете да се срещнете с него, това ще се уреди много лесно. Всичко, което ще трябва да направите, е да дойдете дотук. Той се среща с хора само извън Убежището.

Гласът на Артър, и то по-озадачен: — Съжалявам, не разбирам. Къде е убежището?

— Къде е убежището? — отново Мистериозната Джил Уотсън. — Чел ли сте някога инструкциите на пакетче с клечки за зъби?

На лентата гласът на Артър трябваше да я убеди, че не е.

— Може би искате да направите това. Може да откриете че това ще ви избистри малко нещата. Може да откриете, че там се указва къде е Убежището. Благодаря.

Звукът от телефонната линия замря. Артър изключи апаратурата.

— Е, надявам се, че можем да възприемем това за покана — каза той със свиване на рамене. — Впрочем успях да взема адреса от човека от научното списание.

Фенчърч отново го погледна със замислена гримаса и отново се втренчи в билетите.

— Мислиш ли, че си заслужава? — попита тя.

— Добре — каза Артър, — единственото нещо, с което всеки, с когото говорих, се съгласяваше, освен с факта, че всички мислят, че е луд, е че той знае повече от всички живи хора относно делфините.

ГЛАВА XXIX

— Това е важно съобщение. Това е полет 121 до Лос Анжелос. Ако днешните ви планове за пътуване не включват Лос Анжелос, сега е най-подходящото време да слезете.

ГЛАВА XXX

В Лос Анжелос те наеха кола от едно място, където се даваха под наем коли, които други хора са изхвърлили.

— За нея е малък проблем да взима завоите — каза човекът зад слънчевите очила, докато им подаваше ключовете, — понякога е по-просто просто да слезеш и да намериш кола, която отива в тази посока.

Те престояха една нощ в един хотел на Сънсет булевард, за който някой им беше казал, че ще се радват да бъдат озадачени от него.

— Всеки тук е или англичанин или особняк, или и двете заедно. Там имаше плувен басейн, където можеш да отидеш и да наблюдаваш английски рок-звезди, които четат „Език, истина и логика“ заради репортерите.

Това беше вярно. Тук имаше един такъв и правеше точно това.

Отговорникът по паркирането не мисли много за колата им, но това беше добре, защото и те не го направиха.

Късно вечерта те преминаха през Холивудските хълмове по Мълхоланд Драйв и спряха, първо за да погледнат над заслепяващото море от плаващи светлини, каквото е Лос Анжелос, и после за да погледнат заслепяващото море от плаващи светлини, каквото е долината Сан Фернандо. Те се съгласиха, че чувството за заслепяване веднага спира в дъното на очните им ябълки, като не засяга никоя друга част от тях и си отива странно неудовлетворено от спектакъла. Когато драматичните морета от светлина изчезнаха, стана хубаво, но предназначението на светлината е да осветява нещо, и шофирайки през това, с което беше осветено това особено драматично море от светлина, те не му мислеха много.

Те заспаха късно и неспокойно и се събудиха по обяд, когато стана глупашки горещо.

Продължиха по пътя за Санта Моника, където за първи път щяха да зърнат Тихия океан, океанът, в съзерцаване на който Уонко Нормалния прекарваше всичките си дни, както и доста голяма част от нощите си.

— Някой ми каза — каза Фенчърч, — че веднъж подслушал две стари дами на този плаж, които

правели същото като нас — погледнали Тихия океан за първи път в живота си. И след явно дълга пауза едната каза на другата: „Знаеш ли, не е толкова голям, колкото очаквах“.

Настроението им се повдигна, тъй като слънцето започна да се движи надолу по западната половина на небето и по времето, когато се върнаха в тракащата си кола и я подкараха срещу залеза, пред който никои с никаква чувствителност не би мечтал за построяването на град като Лос Анжелос, те внезапно се почувствуваха озадачени и нелогично щастливи и дори не обърнаха внимание на факта, че ужасно старото радио в колата можеше да хваща само две станции, при това едновременно. Но какво от това, когато и по двете се свиреше само добър рокендрол.

— Знам, че той ще е в състояние да ни помогне — решително каза Фенчърч. — Знам, че ще бъде. Какво му беше името, с което обичал да го наричат?

— Уонко Нормалния.

— Знам, че ще бъде в състояние да ни помогне.

Артър се зачуди дали наистина ще бъде в състояние и се надяваше, че ще бъде, и се надяваше, че това, което Фенчърч беше изгубила, можеше да бъде намерено тук, на тази Земя, каквото и да можеше да се окаже то.

Той се надяваше и се надяваше продължително и пламенно от времето, когато бяха говорили на брега на Серпентината, че той няма да бъде молен да си спомни нещо, което е погребал много здраво и обмислено в най-далечните ъгълчета на съзнанието си, като се надяваше, че то ще спре да се заяжда с него оттам.

В Санта Барбара те спряха в един рибен ресторант, помещаващ се в нещо като преобразуван склад.

Фенчърч си поръча червен кефал и каза, че е деликатес.

Артър си поръча филе от риба-меч и каза, че се ядосва.

Той сграбчи една сервитьорка за ръката и я наруга.

— Защо тази риба е толкова проклето хубава? — сърдито попита той.

— Моля да извините приятеля ми — каза Фенчърч на сепнатата сервитьорка. — Мисля, че най-накрая прекара един хубав ден.

ГЛАВА XXXI

Ако вземете два броя Дейвид Бауи и закрепите единия над другия и после закрепите по още един Дейвид Бауи към края на всяка от ръцете на горния от първите двама и загърнете цялата тази работа с една мръсна плажна роба, ще получите нещо, което не прилича много на Джон Уотсън, но за тези, които го познават, това ще изглежда доста познато.

Той беше висок и мършав.

Когато той седеше на шезлонга си, взирайки се в Тихия океан не толкова с дива догадка, колкото с мирно чувство за дълбоко отхвърляне, беше малко трудно да се каже къде точно завършва шезлонга и къде започва той и ще се поколебаете дали да сложите ръка на, да кажем, рамото му, със съмнение че цялата тази структура внезапно ще се сгърчи със щракане и ще ви откъсне палеца.

Но усмивката му, когато я обърнеше към вас, беше доста забележителна. Тя като че ли беше съставена от всички най-лоши неща, които животът може да ти поднесе, но която, когато той бързо ги пренареди по друг начин на лицето си, ще те накара внезапно да го възнаградиш с „О, добре, сега е наред“.

Когато той заговори, вие сте щастливи, че той използва усмивка, която те кара да се чувствуваш по този начин доста често.

— О, да — каза той, — те идват да ме видят. Те седят точно тук. Те седят точно там, където седите вие.

Той говореше за ангелите със златни бради, зелени крила и сандали а ла Д-р Шол.

— Тер ядат миди, защото казват, че там откъдето идват няма такива неща.

— Наистина ли? — попита Артър. — Наистина ли? И, хм... Кога е това? Кога идват?

Той също се взря в Тихия океан. Някакви малки дъждосвирци бягаха по границата на брега, като явно имаха следния проблем: трябваше да си търсят храна в пясъка, който биваше измокрен от поредната вълна, само че не можеха да понесат да си намокрят краката. За да се справят с този проблем, те бягаха с някакво странно движение, като че ли бяха конструирани от някой голям швейцарски умник.

Фенчърч седеше в пясъка, като мързеливо си рисуваше с пръсти фигурки в него.

— Виждам — каза Артър. — Виждам.

Лека кашлица от страна на Фенчърч привлече вниманието му и той погледна към нея. Тя беше надраскала на пясъка малка фигурка, която ги изобразяваше в облаците. За момент той си помисли, че тя се опитва да го впечатли, после разбра, че го укорява. — Кои сме ние — питаше тя, — да казваме, че той е луд?

Къщата му беше сигурно особено и тъй като това беше първото нещо, което Фенчърч и Артър бяха забелязали, ще ви помогнем да узнаете на какво приличаше тя.

Тя беше нещо такова:

Тя беше обърната наопаки.

Очевидно наопаки до такава степен, че те трябваше да паркират на килима.

Всички неща по това, което всеки нормален би нарекъл външна стена, която беше с вкус украсена със специална розова боя за вътрешно боядисване, бяха рафтове за книги, както и две от тези странни трикраки маси с полукръгли плотове, които винаги седят по такъв начин, че всеки може да предположи, че някой току-що е прокарал някоя стена точно през средата им, и картини, които явно имат предназначение да успокояват.

Най-странното беше покривът.

Той се огъваше обратно към себе си като нещо, което Мориц К. Ешер, ако са му били осигурени трудни нощи в града, което не е част от целта на автора да предположи какъв е случаят, върреки че понякога е трудно, би видял в своите картини, особено в тази с неудобните стъпала. Неучудващо, покривът може би можеше да бъде сънуван след като си видял къщата, защото малките полилеи, които трябваше да висят отвътре, висяха отвън, като сочеха нагоре.

Объркващо.

Табелката над входната врата гласеше „Елате Отвън“ и те го направиха доста нервно.

Вътре, разбира се, беше където е Отвън. Груба тухлена стена, добре изпълнено боядисване, добре поправени улуци, градинска пътека, две-три малки дръвчета и няколко стаи.

И вътрешните стен се простираха надолу, огъваха се любопитно и се отваряха в края, като от някаква оптическа илюзия, която би накарала Мориц К. Ешер да се мръщи и да се чуди как е направено това, за да затворят Тихия океан в себе си.

— Здравейте — каза Джон Уотсън, Уонко Нормалния.

Добре, си помислиха те, „здравейте“ е нещо, с което можем да се справим.

— Здравсти — казаха те и изненадващо се усмигнаха.

За известно време той изглеждаше любопитно нежелаящ да говори за делфините, като имаше странно несигурен вид, и като казваше „Забравил съм...“ в отговор на всичките им въпроси и доста гордо им демонстрираше ексцентричността на къщата си.

— Това ми доставя удоволствие — каза той, — по любопитен начин и не причинява никому никакво зло — продължи той, — което да не може да бъде коригирано от компетентен оптик.

Те го харесаха. Той имаше отворено, ангажиращо качество и изглеждаше, че може да се подиграе на себе си преди който и друг да го направи.

— Жена ти — каза Артър, докато се оглеждаше, — спомена някакви клечки за зъби. — Той го каза с ловджийски поглед, като че ли се страхуваше, че тя може внезапно да изскочи иззад вратата и да

ги спомене отново.

Уонко Нормалния се засмя. Това беше лек непринуден смях и звучеше като този, който той често използваше преди и с който беше щастлив.

— А, да — каза той, — това беше деня, когато окончателно разбрах, че светът тотално е полудял, и построих Убежището, за да го сложа вътре, горкото нещо, като се надявах, че ще се подобри.

Това беше моментът, в който Артър отново започна да се чувствава малко нервен.

— Тук — каза Уонко Нормалния, — сме извън Убежището. Той отново посочи към грубите тухлени стени и улука. — Минете през тази врата — посочи той първата врата, през която те бяха влязли, — и ще влезете в Убежището. Опитах се да я украся, за да доставя щастие на приятелчетата вътре, но мога да направя много малко. Сега никога не влизам вътре лично. Ако някога се изкуша, както често става тези дни, просто поглеждам табелката над вратата и се уплашвам.

— Тази ли? — попита Фенчърч, сочейки доста озадачено към една синя плочка с някакви инструкции, написани по нея.

— Да. Това са думите, които окончателно ме хвърлиха в отшелничеството, в което се намирам сега. Беше доста внезапно. Видях ги и разбрах какво трябва да направя.

Табелката гласеше:

„Хванете клечката около средата и, острия край към устата, вкарайте я между зъбите. Тъпият край се слага до венеца. Приложете леки възвратно-постъпателни движения.“

— Изглежда ми — каза Уонко Нормалния, — че всяка цивилизация, която дотолкова е изгубила разума си, че и е нужно да приложи много подробна инструкция относно употребата на клечки за зъби не е повече цивилизация, в която мога да живея и да бъда нормален.

Той отново се взря в Тихия океан, като че ли го предизвикваше да се разбеснее и да се разломоти, но океанът лежеше пред него и си играеше с дъждосвирците.

— И в случай, че ви мине през ума да се чудите, както виждам че е възможно, аз съм напълно нормален. И точно затова се казвам Уонко Нормалния, просто за да уверя хората в това. Уонко е името, с което ме наричаше майка ми, когато бях хлапе, и то бях доста голям хулиган и трошах доста неща, и аз съм нормален, и как — прибави той с усмивка, която те кара да чувствуваш, — ох. Добре, всичко е наред. Възнамерявам да стана. Ще идем ли на плажа да видим за какво можем да си поговорим?

Те отидоха на плажа, което беше мястото, където той започна да им говори за ангелите със златни бради, зелени крила и сандали а ла Д-р Шол.

— За делфините — каза Фенчърч мило и любезно.

— Мога да ви покажа сандалите — каза Уонко Нормалния.

— Чудя се дали знаете...

— Ще ви бъде ли приятно — попита Уонко Нормалния, — да ви покажа сандалите? Имам едни такива. Ше отида да ги взема. Те са произведени от компанията на Д-р Шол и ангелите казват, че те са особено подходящи за терена, на който им се налага да работят. Те казват, че разработват концесия въз основа на някакво съобщение. Когато кажа, че не знам какво, това означава, че те казват „не, нали“ и се смеят. Е, както и да е, ще ги взема.

Докато той вървеше към вътрешността (или към външността, зависи от гледната точка), Артър и Фенчърч се спогледаха по учуден и леко отчаян начин, после и двамата вдигнаха рамене и лениво започнаха да си рисуват фигурки по пясъка.

— Как са краката ти днес/ — спокойно попита Артър.

— О'кей. Не се чувствавам толкова странно на пясъка. Или във водата. Водата ги докосва идеално. Просто си мисля, че това не е нашият свят.

Тя сви рамене.

— Какво мислиш, че има предвид той — каза тя, — под съобщение?

— Не знам — каза Артър, обаче спомена за един човек, наречен Прак, който му се смееше непрестанно, все още го ядеше отвътре.

Когато Уонко се върна, носеше нещо, което зашемети Артър. Не сандалите, те бяха напълно нормални сандали с дървена подметка.

— Просто си помислих, че ще ви се хареса да видите каза той, — какво носят ангелите на краката си. Само от любопитство. Между другото не се опитвам да докажа нищо. Аз съм учен и знам как се съставя доказателство. Но причината, поради която се наричам с името от детството си е за да си напомням, че един учен трябва да бъде точно като дете. Когато той види нещо, той трябва да каже, че го вижда, независимо дали ще си помисли дали го вижда или не. Виж първо, мисли после, провери после. Но винаги първо виж. В противен случай ще видиш само онова, което очакваш да видиш. Повечето учени забравят това. Ще ви покажа нещо да демонстрирам това, но по-късно. Е, и другата причина да се нарека Уонко Нормалния е че така хората ще ме мислят за глупак. Това ми позволява да кажа, че виждам нещо, когато го видя. Вероятно не можеш да си учен, ако си имаш наум, че хората те мислят за глупак. Както и да е, помислих си, че може да желаете да видите това.

Това беше нещото, от което Артър беше зашеметен, когато го видя да го носи, защото това беше един чудесен сребристосив стъклен аквариум, привидно еднакъв с този в спалнята на Артър.

Той цели тридесет секунди се опитваше, и то безуспешно, да попита „И откъде взехте това?“ отсечено и със задъхан глас.

Накрая това време дойде, но той го изпусна с около една милисекунда.

— И откъде взехте това? — попита Фенчърч отсечено и със задъхан глас.

Артър се взря във Фенчърч и отсечено и със задъхан глас попита:

— Какво? Виждала ли си такова нещо и преди?

— Да — каза тя, — получих едно такова. Или поне си имах. Ръсел си го присвои, за да си слага вътре топките за голф. Не знам откъде е дошло просто защото бях сърдита на Ръсел за това, че ми го открадна. Защо, и ти ли си получил?

— Да, то беше...

Те и двамата почувстваха, че Уонко Нормалния гледаше отсечено напред-назад между тях и се опитваше задъхано да се намеси в разговора им.

— Вие също имате едно от тези? — попита ги той.

— Да — отговориха му те.

Той изгледа дълго и спокойно всеки от тях и после вдигна аквариума, за да улови лъчите на калифорнийското слънце.

Аквариумът като че ли почти щеше да запее със слънцето, да зазвучи със силата на светлината му, като хвърли тъмнобрилянтни дъги върху пясъка и върху тях. Той го завъртя. Те можаха да видят доста ясно във фината му фигура изгравираните думи „СБОГОМ, И БЛАГОДАРИМ ЗА РИБКИТЕ“.

— Знаете ли — спокойно попита Уонко, — какво е това?

Те бавно поклатиха глави от учудване, почти хипнотизирани от мигането на светкавичните сенки по сивото стъкло.

— Това е прощален подарък от делфините — каза Уонко с нисък спокоен глас, — делфините, които обичах и обучавах и с които плувах, и които хранех с риба, и дори се опитвах да науча езика им — задача, която те като че ли са направили невъзможно трудна, обмисляйки факта, че сега аз разбирам, че те са били напълно способни на контакт с нас, ако бяха решили, че го искат.

Той поклати глава с бавна, бавна усмивка и после пак погледна Фенчърч, и после пак погледна Артър.

— Дали ... — попита той Артър, — какво си направил с твоя? Може ли да те попитам?

— Хм, държа една рибка в него — каза Артър леко объркано. — Случи ми се да имам тази рибка, с която се чудех какво да правя и, хм, този аквариум. — Той заглъхна.

— Нищо друго ли не си правил? Не — каза той, — тогава щеше да знаеш. — Той отново поклати глава.

— Жена ми държеше жито в него — продължи Уонко с някакъв нов тон в гласа си, — докато снощи...

— Какво — попита Артър бавно и тихо, — се случи снощи?
— Останахме без жито — спокойно каза Уонко. — Жена ми — прибави той, — беше отишла да купи. — Той като че ли за момент изгуби собствените си мисли.
— И какво се случи тогава? — попита Фенчърч със същия бездиханен тон.
— Измих го — каза Уонко. — Измих го много внимателно, като изчистих всяка частичка от жито, после бавно го подсуших с марля — бавно, внимателно, въртях го отново и отново. После го долепих до ухото си. Някога... правили ли сте това?
Те и двамата поклатиха глави отново бавно, отново неразбиращо.
— Може би — каза той, — ще го направите.

ГЛАВА XXXII

Дълбокият рев на океана.
Разбиването на вълните на брегове на разстояние по-голямо от това, което мисълта може да намери.
Мълчаливите гръмове на бездната.
И от това — зовящи гласове, и все още не гласове, а бръмчащи трели и срички — полученоразделните песни на мисълта.
Поздрави, вълни от поздрави, плъзгащи се надолу в нямото. Думите се чупеха взаимно.
Струпване на тъга по бреговете на Земята.
Вълни от радост на — къде? Един свят, неопишимо открит, неопишимо гостоприемен, неопишимо мокър — една песен от вода.
Една fuga от гласове, шумни обяснения за едно неотклоняемо бедствие, свят, който ще бъде унищожен, вълнение от безпомощност, спазъм от отчаяние, умиращо падение срещу празни думи.
И после една луда надежда, намирането на сенчестата Земя в импликациите от обгърнатото време, потопени измерения, опъване на паралелите, дълбоко дърпане, въртенето на волята, плъзгането и разцепването и. Новата Земя беше дръпната на мястото на старата, а делфините си отидоха.
После, зашеметяващо, един глас, доста ясен.
— Този аквариум ви е подарен от Кампанията за Спасяване на Хората. Казваме ви сбогом.
И после звукът от дълги тежки идеално сиви тела, които се търкалят към една неизмеримо недостижима дълбочина, като тихичко се кикотеха.

ГЛАВА XXXIII

Тази нощ те останаха извън Убежището и гледаха телевизора, който беше в него.
— Исках да видите това — каза Уонко Нормалния, когато отново започнаха да предават новини, — един стар мой колега. Той е във вашата страна за едно разследване. Само гледайте.
Това беше някаква пресконференция.
— Страхувам се, че в настоящия момент не мога да коментирам името Дъждовен бог. Ние го наричаме пример за Спонтанен парапричинен метеорологичен феномен.
— Можете ли да ни кажете какво означава това?
— Не съм напълно сигурен. Но нека бъдем откровени. Ако открием нещо, което не можем да разберем, обичайно му даваме име, което вие не можете да разберете, а често и да произнесете. Искам да кажа, че ако ви оставим да го наричате просто Дъждовен бог, това ще предполага, че вие знаете нещо, което ние не знаем и се страхувам, че ние няма да можем да понесем това.
— Не, първо трябва да му дадем име, което да е наше, не ваше, после трябва да открием някакъв

начин да докажем, че това не е такова нещо, каквото вие казвате че е, а нещо, каквото е то според нас.

— И ако се окаже, че вие сте прави, все още ще грешите, защото ние просто ще го наречем... хм, "Свръхнормално... ", — не паранормално или свръхестествено, защото си мислите, че вие знаете какво означава това, не, „Свръхнормален увеличаващ ускоряващ индуктор“. Вероятно ще искаме да сложим и едно „Квази“ някъде там, просто да се застраховаме. Дъждовен бог! Хъх, никога в живота си не съм чувал такава глупост. По общо мнение не можете да ме накарате да отида на почивка с него. Мерси, това е всичко засега, различно от това да кажа „Здрасти“ на Уонко, ако ме гледа.

ГЛАВА XXXIV

По пътя за в къщи жената, която седеше до тях в самолета, ги гледаше доста странно.

Те си говореха тихичко.

— Все още искам да знам — каза Фенчърч, — и силно усещам, че знаш нещо, което не си ми казал.

Артър въздъхна и извади един лист хартия.

— Имаш ли молив? — попита той. Тя се разрови и извади един.

— Какво правиш, сладурче? — попита тя, след като той беше прекарал двадесет минути мръщейки се, дъвчейки молива, дращейки по хартията, зачертавайки написаното, дращейки отново, гризейки молива отново и сумтейки раздразнено под мустак.

— Опитвам се да си спомня един адрес, който един човек ми каза.

— Животът ти би бил ужасно опростен — каза тя, — ако си беше купил тефтерче за адреси.

Накрая той и подаде листа.

— Виж го — каза той.

Тя погледна: сред всички драсканици и задрасквания стояха думите "Планини Куентулус Куазгар. Севорбюпстри. Планета Прелиумтарн. Слънце — Зарсс. Галактически сектор QQ7 Активно J Гама.

— И какво има там?

— Вероятно — каза Артър, — Последното Послание на Бог към Създаденото от Него.

— Това звучи горе-долу като него — каза Фенчърч. — Как ще стигнем до там?

— Наистина ли искаш?

— Да — твърдо каза Фенчърч. — Наистина искам да знам.

Артър погледна през малкото изподраскано плексигласово прозорче към отвореното небе отвън.

— Извинете ме — внезапно каза жената, която ги беше гледала доста странно. — Надявам се, че не ме мислите за грубиянка. Толкова съм се отегчила от тези дълги полети, че искам да си поговоря с някого. Казвам се Енид Капелсен и съм от Бостън, Масачузетс. Кажете ми, често ли летите?

ГЛАВА XXXV

Те се върнаха в къщата на Артър в Уест Кънтри, напъхаха две хавлии и някои други боклуци в една чанта и седнаха да правят в това, което довършва всеки Галактически стопаджия, който го прави през по-голямата част от живота си.

Те чакаха да дойде някоя летяща чиния.

— Един приятел правеше това цели петнадесет години — каза една нощ Артър, докато седяха изоставени и гледаха небето.

— Кой беше той?

— Казваше се Форд Префект.

Той се улови да прави нещо, което никога не беше очаквал да прави отново.

Той се зачуди къде ли е Форд Префект.

По някакво необичайно съвпадени на следващия ден се появиха два репортажа в пресата — единият засягаше най-учудваващите инциденти с НЛО, а другият беше за серия от прилични бунтове в кръчмите.

Форд Префект се появи на следващия ден с убито изражение и започна да се оплаква, че Артър никога не вдига телефона.

Всъщност той изглеждаше напълно болен не просто като че ли е бил прекаран през жив плет, но като че ли в същото време плетът е бил прекарван през комбайн. Той залитна във всекидневната на Артър, разхвърляйки наоколо всичко, което му предлагаше опора, а това беше грешка, защото напълно изгуби равновесие от това усилие и накрая Артър трябваше да го дръпне към дивана.

— Благодаря — каза Форд, — много ти благодаря. Имаш ли... — каза той и заспа за около три часа.

— ... и най-малката представа — внезапно продължи той, когато се събуди, — колко е трудно да се включиш в Британската телефонна система от Плеядите? Виждам, че нямаш, така че ще ти кажа — каз той, — над много голямата кана черно кафе, която ще ми направиш.

Той клатушкайки се последва Артър към кухнята.

— Глупавите телефонистки постоянно питат откъде се обаждаш и когато се опитваш да им кажеш „Лечуърт“ ти казват, че тогава е невъзможно да си включен в тази линия. Какво правиш?

— Много черно кафе.

— Ох — Форд изглеждаше странно разочарован. Той окаяно огледа мястото.

— Какво е това?

— Оризов хляб.

— А това?

— Червен пипер.

— Виждам — каза тържествено Форд и остави двете неща, едното върху другото, но така, като че ли не балансираха правилно така че той размени местата им и като че ли се получи нещо.

— Малко забавяне от разстоянието — каза той. — За какво говорех?

— За нетелефонирането от Лечуърт.

— Не. Обясних това на дамата. „Зарежете Лечуърт — и казах, — ако така искате. Всъщност се обаждам от космически търговски кораб-разузнавач на Сириуската Кибернетична Корпорация, който в момента се движи със субсветлинна скорост по маршрут между звездите, познати във вашия свят, обаче не непременно и от вас, скъпа лейди — казах ’скъпа лейди’“ — обясни Форд Префект, — защото не исках да я запозная с мнението си, че тя е невеж кретен.

— Тактично — каза Артър Дент.

— Точно така — каза Форд, — тактично.

Той се намръщи.

— Забавянето от Космоса — каза той, — е много лошо за подклаузите. Отново ще трябва да ми помогнеш — продължи той, — като ми напомниш за какво говорех.

— „Между звездите“ — каза Артър, — „познати във вашия свят, обаче не непременно и от вас, скъпа лейди, като...“

— Плеяди Епсилон и Плеяди Зета — заключи триумфиращо Форд. — Този шеговит разговор е доста газирани, нали?

— Заповядай кафе.

— Благодаря, не искам. „И причината — казах аз, — поради която ви безпокоя, вместо просто да телефонирам директно, както мога, защото притежаваме доста сложни телекомуникационни апаратури тук, на Плеядите, мога да ви кажа, е защото идиотският син на един звезден звяр, който пилотира този син на звездночудовищен космически кораб, настояваше да се обади през централата. Можете ли да

повярвате това?“

— И можа ли?

— Не знам. Затвори — каза Форд. — Е! Какво си мислиш внимателно попита той, — че направих след това?

— Нямам представа, Форд — каза Артър.

— Жалко — каза Форд, — надявах се че ще можеш да ми припомниш. Наистина мразя тези момчета, знаеш ли. Те наистина са влечугите на Космоса, мотаейки се из небесната безкрайност със своите боклучени малки машинки, които никога не работят нормално, или ако го правят, изпълняват функции, които никой нормален човек няма да изиска от тях, и — прибави свирепо той, — бипкат, за да ти кажат, че са изпълнили това!

Това беше напълно вярно и беше много почтена гледна точка, широко разпространена от правилномислещи хора, които всеобщо са разглеждани като правилномислещи хора поради простия факт, че поддържат тази гледна точка.

ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ГАЛАКТИЧЕСКИЯ СТОПАДЖИЯ в момент на поносима яснота, която е почти уникат сред настоящите пет милиона деветстотин седемдесет и пет хиляди петстотин и девет страници, казва за продукт на Сириуската Кибернетична Корпорация че „е много лесно да бъдеш заслепен от съществената му непотренност, от чувството на удовлетворение, което изпитвате, когато изобщо го накарате да проработи.

С други думи — и това е солидният като скала принцип, на който е базиран целият галактически успех на Корпорацията, и цепнатините в основния дизайн на изделията са напълно скрити от пукнатините на повърхностния дизайн.“

— И този човек — изрева Форд, — беше на път да продава още от тях! Петгодишната му мисия беше да намира и да проучва странни нови светове и да продава напредничави Музикозаместителни системи на тяхните ресторанти, асансьори и винарни! Или ако все още там няма ресторанти, асансьори и винарни, изкуствено да ускоряват развитието на цивилизацията им, докато не си направят! Къде е това кафе?

— Изхвърлих го.

— Направи още. Сега си спомних какво направих след това. Спасих една цивилизация, тъй като я познаваме. Знаех, че беше нещо такова.

Той решително влетя обратно във всекидневната, където като че ли продължи да си говори, като се препъваше в мебелите и издаваше бибипкащи звуци.

Две-три минути по-късно, носейки търпеливото си лице, Артър го последва.

Форд изглеждаше изумен.

— Къде беше? — попита той.

— Правех кафе — каза Артър, като все още беше със спокойното си лице. Той много отдавна беше проумял, че най-печеливия начин успешно да стоиш в компанията на Форд е да си имаш голям запас от много спокойни лица и да си ги слагаш през цялото време.

— Пропусна най-хубавата част! — разяри се Форд. — Пропусна частта, в която се нахвърлих върху онзи! Сега — каза той, — трябваше да скоча върху него, точно върху него!

Той безгрижно се стовари в един стол и го строши.

— Беше по-хубав — намусено каза той, — последния път, и помахаше неопределено към друг счупен стол, който вече беше успял да подпре на масата.

— Виждам — каза Артър, хвърляйки спокоен поглед на подпряните останки, — и, хм, за какво са тези ледени кубчета?

— Какво? — изкрещя Форд. — Какво? Пропуснал си и тази част? Това беше залата за реанимация! Сложих този пич там. Е, може би не трябваше?

— Така изглежда — каза Артър със спокоен глас.

— Не пипай това!!! — изкрещя Форд.

Артър, който точно щеше да премести телефона, който поради някаква мистериозна причина

лежеше на масата отворен, търпеливо спря.

— О'кей — успокоено каза Форд, — чуй.

Артър сложи слушалката на ухото си.

— Това е часовникът — каза той.

— Бип бип бип — каза Форд, — точно това се чуваше из целия кораб на този приятел, докато той спеше в леда, а той бавно обикаля около малко известната луна на Сезефрас Магна. Лондонският телефонен часовник!

— Виждам — отново каза Артър и реши, че сега е времето да зададе големия въпрос.

— Защо? — търпеливо попита той.

— С малко късмет — каза Форд, — телефонната сметка ще разори търговците.

Той се хвърли изпотен на дивана.

— Както и да е — каза той, — драматично пристигане, не мислиш ли?

ГЛАВА XXXVI

Летящата чиния, с която Форд Префект беше пристигнал гратис, беше изумила света.

Накрая вече нямаше съмнение, нямаше вероятност за грешка, нямаше халюцинации, нямаше мистериозни агенти на ЦРУ, намирани да плават в резервоари.

Този път тя беше реална, беше определена. Беше доста определено определена.

Тя беше слязла с чудесно незачитане на всичко под нея и беше разрушила голяма площ, покрита с най-скъпите недвижими имоти в света, в които влизаше голяма част от Харъдз.

Нещото беше масивно — почти миля в диаметър, биха казали някои — убитосребристо на цвят, набраздено, опърлено и обезобразено от белезите на неизброими жестоки космически сражения, водени срещу свирепи сили под светлината на слънца, непознати на човечеството.

Един люк се отвори, като разби „Хранителната зала в Харъдз“, унищожи „Харви Никълз“ и с последен смилащ трясък на поругана архитектура прекатури Парковата кула Шератън.

След дълъг сърцеспиращ момент на вътрешни разрушения и ропот от разцепващи се машинарии от него излезе по една рампа един много голям сребрист робот, висок около сто фута.

Той вдигна ръка.

— Идвам в мир — каза той, прибавяйки дълъг момент на скърцане. — Заведете ме при вашия Гушер.

Форд Префект, разбира се, имаше обяснение за това, но той седеше с Артър и гледаше безспирните френетични телевизионни репортажи, никой от които не казваше нещо по-различно от това да отбележи, че нещото е причинило толкова и толкова разрушения, които се оценяват на толкова и толкова милиарда лири стерлинги, и е убило съвсем различен брой хора, и после да го кажат отново, и после да го повторят отново, защото роботът просто си стоеше там, полюлявайки се много леко и издавайки кратки неразбираеми съобщения за грешки.

— Виждаш ли, той идва от една много стара демокрация...

— Искаш да кажеш, че идва от свят на гущери?

— Не — каза Форд, който по това време беше малко по-разумен и последователен от преди, защото накрая си беше изпил кафето, което го беше ободрило, — не е толкова просто нищо, което е толкова прямо. На неговия свят хората са хора. Управниците са гущери. Хората мразят гущерите, а гущерите управляват хората.

— Странно — каза Артър. — Мисля, че каза, че това е демокрация.

— Казах — каза Форд. — То си е...

— Е, и — каза Артър, надявайки се, че думите му няма да прозвучат нелепо тъпо, — защо хората не се отърват от гущерите?

— Честна дума, това не им идва наум — каза Форд. — Всички те имат изборителни права, така че всички приемат, че правителството, за което са гласували, повече или по-малко отговаря на правителството, което желаят.

— Искаш да кажеш, че наистина гласуват за гущерите?

— О, да — каза Форд, като сви рамене. — Разбира се.

— Но — каза Артър, задавайки отново големия въпрос, — ЗАЩО?

— Защото ако не гласуват за един гущер — каза Форд, може да спечели друг гущер. Имаш ли джин?

— Какво?

— Попитах те — каза Форд с нарастващ тон на спешност, назряващ в гласа му, — имаш ли джин?

— Ще погледна. Разкажи ми за гущерите.

Форд отново сви рамене.

— Някои хора казват, че гущерите са най-доброто нещо, на което някога са попадали — каза той. — Естествено, изцяло грешат, напълно и изцяло грешат, но някой трябва да го е казал.

— Но това е ужасно — каза Артър.

— Слушай, пъпко — каза Форд, — ако получавах по един алтериански долар за всеки път, когато чувах една частица от Вселената да погледне друга частица от Вселената и да каже „Това е ужасно“, нямаше да седя тук като лимон, който си търси джин. Но не съм получавал и съм тук. Както и да е, защо изглеждаш толкова спокоен и замечтан? Влюбен ли си?

Артър каза да, беше, и го каза спокойно.

— В някоя, която знае къде е бутилката с джин? Ще се срещна ли с нея?

Това стана, защото Фенчърч влезе в този момент с купчина вестници, заради чието купуване беше отишла в селото. Тя спря в удивление пред отломките на масата и отломките от Бетелгиус на дивана.

— Къде е джинът? — попита Форд Фенчърч. И Артър: — Между другото, какво стана с Трилийн?

— Хм, това е Фенчърч — несръчно каза Артър. — За Трилийн не знам нищо, ти трябва да си я видял последен.

— О, да — каза Форд, — тя отиде някъде със Зейфод. Имат си няколко деца или нещо такова. Поне — прибави той, — си мисля, че правят това. Зейфод много се успокои, знаеш ли.

— Наистина ли? — попита Артър, като забързано се завъртя около Фенчърч, за да я освободи от покупките и.

— Да — каза Форд, — поне едната от главите му сега е по-нормална от някое ему, потопено в киселина.

— Артър, кой е този? — попита Фенчърч.

— Форд Префект — каза Артър. — Може да съм ти споменавал за него между другото.

ГЛАВА XXXVII

За всичките тези три дни и нощи гигантският сребрист робот стоеше в зашеметяващо удивление, разпилявайки останките от Найдбридж, полюлявайки се леко и опитвайки се да измисли много неща.

Правителствени делегации дойдоха да го видят, празнословни журналисти, накачени в каросерии от камиони, се питаха през въздуха какво мислят за него, изстребител-бомбардировачи се опитаха да го атакуват от въздуха — но гущери не се появиха. Той бавно оглеждаше хоризонта.

През нощта всичко беше много по-грандиозно — засипано с потоци светлина от ТВ-скипи, които безспирно се въртяха около него и безспирно не правеха нищо.

Той си помисли и си помисли и накрая стигна до заключение.

Той щеше да изстреля сервизните си роботи.

Той трябваше да се сети за това преди, но имаше много проблеми.

Малките летящи роботи излетяха с пищене от люка през един следобед като ужасяващ метален облак. Те изръмжаха над околния терен, като отчаяно нападнаха някои неща и защитиха други.

Накрая един от тях намери един магазин за домашни животни, но веднага толкова грубо защити демокрацията в магазина, че малко от околната среда оцеля.

Точката на обрата дойде, когато друг плющящ отбор от летящи пищялки откри Зоопарка в Риджънт'с парк, и то по-специално павилиона на влечугите.

Придобивайки малко опит от предишните си грешки в магазина, летящите бормашини и триони занесоха някои от най-големите и най-дебели игуани при сребристия робот, който се опита да осъществи разговор на високо равнище с тях.

Накрая роботът обяви на света, че въпреки глупавата искрена и широкообхватна размяна на гледни точки разговорите на високо равнище са се провалили, гущерите са се уморили и че той, роботът, ще си позволи кратка почивка някъде, и поради някаква причина избра Борнемаут.

Форд Префект, който гледаше телевизия, кимна, засмя се и си отвори друга бира.

Незабавно бяха направени приготовления за заминаването.

Летящите инструменти пищяха и режеха и пробиваха и пържеха разни неща със светлина през този ден и през цялата нощ и на сутринта и гигантската подвижна ажурна конструкция зашеметяващо започна да се търкаля на запад по няколко шосета едновременно, като роботът стоеше до него, подпирайки се на стърчащите колони.

Това запълзя на запад като странно карнавално шествие, изпълнено с участници и хеликоптери и пикапи с новинари прекоси доста земи, докато накрая стигна до Борнемаут, където роботите бавно се освободиха от системите за транспорт и отидоха да лежат по плажовете за десетина дена.

Това беше, естествено, най-въълнуващото нещо, което някога се беше случило в Борнемаут.

Тълпи се събираха ежедневно по границата, която беше означена и охранявана като място за почивка на работи, като се опитваха да видят какво правят те.

Не правеха нищо. Лежаха на плажа. Лежаха малко неудобно на лицата си.

Един журналист от местен вестник късно една нощ успя да направи нещо, което никой друг на света не беше успял да направи, а то беше да се впусне в кратък интелигентен разговор с един от сервизните роботи, които охраняваха границата.

Това беше необикновено постижение.

— Мисля, че от това може да излезе нещо — повери той на осветно от цигара съчленено стоманено лице, — но трябва да се погледне под добър местем ъгъл. Тук имам един малък списък от въпроси — продължи той, ровейки неспокойно във вътрешния си джоб, — може би ще можете да го хванете този, като и да го наричате, и да му кажете да ги прегледа набързо.

Малката летяща кръстата отвертка каза, че ще види какво може да направи и изчезна с писък.

Отговорът не се върна.

Любопитно, обаче въпросите на листчето бяха повече или по-малко свършено същите като тези, които се въртяха в масивните изподраскани от битки вериги на мозъка на робота, каквито той имаше в индустриално количество. Те бяха следните:

— Как се чувствувате от това, че сте робот?

— Как се чувствувате да сте от далечния Космос?, и

— Как ви харесва Борнемаут?

Рано на следващия ден започнаха да опаковат нещата и след няколко дена стана ясно, че роботът се приготвя да си тръгне.

— Въпросът е — каза Фенчърч на Форд, — дали ще можеш да ни качиш на борда?

Форд диво си погледна часовника.

— Имам да свърша малко сериозна недовършена работа — обясни той.

ГЛАВА XXXVIII

Тълпите се събираха толкова близо, колкото можеха, до гигантския летателен апарат, а това не беше много близо. Непосредствената граница се състоеше от висока ограда и около нея патрулираха малки летящи сервизни роботи. Армията се беше разположила наоколо, напълно неспособна да пробие тази граница, но беше напълно осъдена, ако някой се опиташе да пробие нея. Тя на свой ред беше заградена от полицейски кордон, въпреки че беше изцяло неясно и предмет на много спорове дали те пазят публиката от армията или армията от публиката или да гарантират дипломатическия имунитет на гигантския кораб и да не му позволяват да си откъсне билетче за паркинг.

Оградата от вътрешната страна на границата беше демонтирана. Армията се разбърка неудобно, незнаеща как да реагира на факта, че причината за тяхното присъствие тук като че ли просто ще се издигне и ще си тръгне.

Гигантският робот беше пропълзлял обратно в кораба някъде по обяд, а сега беше пет следобед, и не беше видян друг знак от него. Бяха чути много неща — още скърцане и ръмжения от бездната на кораба, музиката от милиони ужасни повреди; но усещането за напрегнато очакване сред тълпите се породило от факта, че те напрегнато очакваха да бъдат разочаровани. Това чудесно необикновено нещо беше дошло в живота им и сега просто щеше да си отиде без тях.

Двама човека бяха особено завладяни от това чувство. Артър и Фенчърч сърдито оглеждаха тълпата, но така и не можеха да открият Форд Префект някъде в нея, или поне някакъв знак, че е имал и най-малкото намерение да бъде тук.

— Колко благонадежден е той? — попита Фенчърч с отпаднал глас.

— Колко благонадежден? — попита Артър. Той се засмя. — Колко е плитък океанът? Колко е студено слънцето?

Последните части от транспортната система на робота бяха качени на борда и последните няколко секции от оградата бяха сложени на дъното на рампата в очакване да ги последват. Войниците, които пазеха рампата, се наежиха многозначително, заповеди се изляяха напред-назад, бяха проведени бързи пресконференции, но нищо, разбира се, не можеше да бъде направено.

Безнадеждно и без ясен план Артър и Фенчърч започнаха да се провират напред през тълпата, но тъй като цялата тълпа се опитваше да се провира напред през тълпата, това не ги доведе до никъде.

И след няколко минути нищо не остана извън кораба, всеки елемент от оградата беше на борда. Два летящи триона и една мистрия като че ли направиха последен оглед на обекта и после с пищене изчезнаха през люка.

Минаха няколко секунди.

Звукът от механическо безредие отвътре промени силата си, и бавно, тежко, огромната стоманена рампа започна да се вдига от „Хранителната зала в Харъдз“. Звукът, който и акомпанираше, беше звукът от хиляди напрегнати развълнувани хора, които бяха напълно пренебрегнати.

— Задръжте го!!!!

Един мегафон изрева от едно такси, което спря с пищене на ръба на вълнуващата се тълпа.

— Това беше — изрева мегафонът, — голямо научно откритие. Да. Постигание — поправи се той. Вратата се отвори и един малък човек, произхождащ някъде от околностите на Бетелгиус, изскочи от колата, облечен в бял костюм.

— Задръжте го!! — изкрещя той и този път размаха една къса ръбеста черна пръчка с лампички по нея. Те мигаха кратко, рампата поспря и после, подчинявайки се на сигналите на Палеца (за който половината инженери в Галактиката постоянно се опитваха да открият начини за заглушаване на сигналите му, докато другата половина постоянно се опитва да открие нови начини за заглушаване на заглушаващите сигнали), бавно започна да се спуска надолу.

Форд Префект извади мегафона си извън таксито и започна да кряска над тълпата.

— Направете път — викаше той, — направете път, моля, това е голямо научно постижение. Ти и ти, вземете оборудването от таксито.

Напълно наслуки той посочи към Артър и Фенчърч, които си проправиха път през тълпата и бързо се скупчиха около таксито.

— Добре, искам да разчистите път, моля, за няколко бройки важно научно оборудване — боботеше Форд. — Просто стойте спокойно. Всичко е под контрол, няма нищо за гледане. Просто това е голямо научно постижение. Важно научно оборудване. Разчистете път.

Гладна за нови вълнения, очарована от тази отсрочка на разочарованието, тълпата ентузиазирани се отдръпна и започна да се разтваря.

Артър беше малко изненадан, когато видя какво е написано на кутиите с важно научно оборудване, които лежах на задната седалка на таксито.

— Сложи си палтото отгоре — измърмори той на Фенчърч, докато и ги подаваше. Той бързо извади и голямата количка от супермаркета, която също беше сложена на задната седалка. Постави я на земята и заедно натовариха кутиите в нея.

— Разчистете пътека, моля — отново извика Форд. — Всичко е под идеален научен контрол.

— Той каза, че ти ще платиш — каза таксиметровият шофьор на Артър, който извади няколко банкноти и му плати. Чуха се далечни звуци от полицейски сирени.

— Отдръпнете се отгук — извика Форд, — и никой няма да бъде наранен.

Тълпата се отдръпваше и отново се затваряше зад тях, докато те бутаха разтраканата количка по отломъците към рампата.

— Всичко е наред — продължаваше да реве Форд. — Няма нищо за гледане, всичко свърши. Всъщност нищо от това не се е случило.

— Разчистете пътя, моля — избумтя един полицейски мегафон от задната част на тълпата. — Станала е кражба, разчистете пътя!

— Постигание^[8] — извика Форд в надпревара с тях. — Научно постижение!!

— Полиция! Разчистете пътя!

— Научно оборудване! Разчистете пътя!

— Полиция! Пуснете ни да минем!

— Уокмени! — изкрещя Форд, извади половин дузина миниатюрни касетофони от джобовете си и ги хвърли в тълпата. Получените като резултат от това секунди на пълно объркване им позволиха да стигнат с количката до ръба на рампата и да се качат на нея.

— Дръжте се здраво — измърмори Форд и пусна бутона на Електронния си палец. Зад тях голямата рампа се размърда и бавно започна да се вдига нагоре.

— О'кей, деца — каза той, докато многохилядната тълпа бягаше под тях и те тръгнаха навътре по наклонената рампа към вътрешността на кораба, — като че ли тръгваме по пътя си.

ГЛАВА XXXIX

Артър Дент беше раздразнен от продължителното си събуждане от звука на пушечен огън.

Внимавайки да не събуди Фенчърч, която все още успяваше да остане заспала, той се плъзна през сервизния люк, в който си бяха устроили някакво място за спане, слезе по стълбата и навъсено тръгна да кръстосва коридорите.

Те бяха клаустрофобично тясни и зле осветени. Светещите устройства бръмчаха раздразнително. Обаче не беше това.

Той спря и се наведе назад, понеже една мощна летяща бормашина прелетя покрай него и се отправи надолу в мрачния коридор с гаден писък, като от време на време се блъскаше в стените му като

объркана пчела.

И това не беше.

Той се провря през една херметична врата и се озова в един по-обширен коридор. Лютив дим се носеше от единия му край, така че той тръгна в другата посока.

Той стигна до един обзорен монитор, вграден в стената до плоскост от кален, но вече лошо издраскан кристал

— Ще го изключиш ли, ако обичаш? — попита той Форд Префект, който се мотаеше пред него по средата на куп части от видеооборудване, което беше взел от витрината на един магазин от Тотънхам Корт Роуд, като преди това беше хвърлил една малка тухла в нея. Около него имаше и гадна купчинка празни кутии от бира.

— Шшшшшт! — изсъска Форд и се взря с маниакална концентрация в екрана. Той гледеше „Великолепната седморка“.

— Само малко — каза Артър.

— Не! — изкрещя Форд. — Точно стигаме до хубавата част! Слушай, накрая си доставих всичко подредено — ниво на напрежението, линейни връзки, всичко, и това е хубавата част!

С въздишка и главоболие Артър седна зад него и изгледа хубавата част. Той изслуша Фордовите бухания, викове и „йееей!!“ толкова търпеливо, колкото можа.

— Форд — каза той накрая, когато всичко свърши и Форд търсеше „Казабланка“ измежду няколко касети, — как дойде, като...

— Това е големият филм — каза Форд. — Това е филмът, заради който се върнах. Понятно ли ти е, че не съм го гледал до края? Винаги го пропусках. Гледах го до половината в нощта преди да дойдат Вогоните. Когато те унищожиха всичко си помислих, че никога повече няма да мога да го гледам. Хей, какво стана с всичко това?

— Просто живот — каза Артър — и издърпа една бира от един пакет.

— О, пак това — каза Форд. — Мислех си, че може да бъде нещо такова. Предпочитам такива неща — каза той, докато на екрана примигваше барът на Рик. — Как дойде като какво?

— К'во?

— Ти започна да питаш "как дойде, като...".

— Как дойде, като толкова мразиш Земята, че... о, няма значение, нека просто гледаме филма.

— Точно така — каза Форд.

ГЛАВА XL

Остана още съвсем малко за разказване.

Отвъд това, което беше известно като Безграничните Светлополета от Фланукс, докато не бяха открити Сивите Обвързани Пълета, които се простират зад тях, се простират Сивите Обвързани Пълета. Зад Сивите Обвързани Пълета лежи една звезда, наречена Зарсс, около която орбитираща планетата Прелиумтарн, в която са земите Севорбюпстри, и нещото, в което накрая пристигнаха Артър и Фенчърч, малко поизморени от пътешествието, бяха точно тези земи.

И в земите на Севорбюпстри те стигнаха до Великата Червена равнина на Рарс, която стигаше до северните склонове на планините Куентулус Куазгар, на отвъдната страна на които, опирайки се на думите на Прак, щяха да намерят изписано с тридесетфутови огнени букви Последното Послание На Бог Към Творението Му.

Според думите на Прак мястото беше охранявано от Ладжесстичната Вантраковина от Лоб и по някакъв начин се оказа, че е така. Това беше нисък човечец със странна чапка, който им продаде билети.

— Дръжте се вляво, моля — каза той, — дръжте се вляво и се забърза след тях на един малък

скутер.

Те разбраха, че не са първите по този път, защото пътеката, която минаваше през лявата част на Великата Равнина, беше доста изтъркана и осеяна с павилиончета. От едното те си купиха кутия шоколадови бонбони, които били изпечени във фурна, намираща се в някаква пещера в скалата, като била подгрявана от огъня на буквите, които образували Последното Послание на Бог към Творението Му. От друго си купиха няколко пощенски картички. Буквите бяха закрити, „така че да не се развали Голямата Изненада!“, както пишеше на обратната им страна.

— Знаете ли какво гласи посланието? — попитаха те съсухрената малка лейди в павилиончето.

— О, да — бодро изписука тя, — о, да!

Тя им помаха.

На всеки двадесет мили и нещо имаше по една малка каменна хижа с душеве и санитарни възли, но ходенето беше тежко и високото слънце печеше Великата Червена Равнина, и Великата Червена Равнина се гърчеше от топлина.

— Възможно ли е — попита Артър в един от по-големите павилиони, — да наемем един от тези малки скутери? Като този на Вентранезнамсикакъв.

— Скутерите — каза малката дама, която сервираше в айсбара, — не са за набожните.

— О, добре, тогава е лесно — каза Фенчърч, — ние не сме точно набожни. Ние просто се интересуваме.

— Тогава ще трябва да се върнете обратно — сериозно каза малката дама, и когато те се поколебаха, им продаде две шапки „Последното Послание“ и снимка на тях двамата прегърнати върху Великата Червена Равнина на Парс.

Те изпиха две соди в сянката на павилиона и отново се заклатушкаха под слънцето.

— Останахме без крем против изгаряне — каза Фенчърч след още няколко мили. — Можем да вървим към следващия павилион или да се върнем към предишния, който е по-близо, но това значи, че ще извървим този път няколко пъти.

Те се вгледаха напред в малката черна точица, която примигваше в омарата, погледнаха и назад. Гласуваха да продължат напред.

После откриха, че не само не са първите хора, които извършват това пътешествие, но че не са и единствените, които го извършват сега.

На известно разстояние пред тях се люшкаше по земята една несръчна ниска фигура, като стъпваше болезнено бавно полунакуцвайки-полупълзейки.

Движеше се толкова бавно, че не след дълго те можаха да настигнат създанието и да видят, че е направено от изтъркан, изподраскан и усукан метал.

То им изохка, когато го настигнаха, и падна в горещия сух прах.

— Толкова много време — изпъшка то, — о, толкова много време. И естествено, болка, толкова много болка и толкова много време — страдам от това. Мога да се справя с едното или другото поотделно, вероятно. Но и двете наведнъж наистина ме повалят. О, здрасти, пак ли си ти?

— Марвин? — каза Артър рязко, клякайки до него. — Това ти ли си?

— Ти си винаги същият — изпъшка вековната роботска отломка, — за суперинтелигентния въпрос, нали?

— Какво е това? — прошепна тревожно Фенчърч, като клекна до Артър и го сграбчи за ръката.

— Един вид стар приятел — каза Артър. — Аз...

— Приятел! — патетично изскърца роботът. Думата замря с някакво щракане и от устата му паднаха частички ръжда. — Ще трябва да ме извините, докато се опитам да си припомня какво значи тази дума. Банките ми за памет вече не са това, което бяха, и всяка дума, която не употребявам повече от няколко зилиона години трябва да бъде прехвърлена в спомагателната резервна памет. А, ето я.

Очуканата глава на робота прещрака малко, като че ли мислеше.

— Хм — каза той, — какво интересно понятие.

Той си помисли малко повече.

— Не — каза той накрая, — не мисля, че някога съм срещал някой такъв. Съжаливам, тук не мога да ви помогна.

Той патетично размърда коляно в праха и после се опита да се усуче около злополучните си лакти.

— Има ли някаква последна услуга, която може би ще пожелаете да ви направя? — попита той с някакво кухо дрънчене. Късче хартия, което може би ще поискате да вдигна за вас? Или може би ще поискате — продължи той, — да отворя някоя врата?

Ръждясалите му вратни шарнири задрасиха, понеже той вдигна глава, за да огледа хоризонта.

— Не изглежда, че понастоящем наоколо има врати — каза той, — но съм сигурен, че ако почакаме достатъчно дълго, все някой ще построи. И после — каза той, като бавно завъртя глава, за да види Артър отново, — ще мога да я отворя за вас. Привикнал съм на чакане, нали знаеш.

— Артър — остро изсъска Фенчърч в ухото му, — никога не си ми казвал за него. Какво си направил на горкото създание?

— Нищо — тъжно настоя Артър, — винаги си е бил така.

— Ха! — озъби се Марвин. — Ха! — повтори той. — Какво знаеш ти за винаги? Казваш „винаги“ на мен, който заради глупавите малки мисии, в които вашите органични форми на живот ме изпращат насам-натам, сега съм тридесет и седем пъти по-стар от самата Вселена? Мери си думите с малко повече грижа — изкашля се той, — и тактичност.

Той си проправи път през пристъпа на кашлица и продължи.

— Оставете ме — каза той, — продължавайте, оставете ме да се боря мъчително по пътя си. Накрая моето време е почти дошло. Почти завърших състезанието. Глупаво очаквам — каза той, махайки им слабо с един счупен пръст, — да дойде накрая. Ще се спогодим. Ето ме, мозък с размера...

Те го вдигнаха между тях въпреки слабите му протести и оскърбления. Металът беше толкова горещ, че почти изприщи пръстите им, но тежеше изненадващо малко и отпуснато увисна между ръцете им.

Те го понесоха по пътеката, която вървеше по лявата страна на Великата Червена Равнина на Парс към обкръжаващите я планини Куентулус Куазгар.

Артър се опита да обясни на Фенчърч, но беше прекалено често прекъсван от безрадостните кибернетични бълнувания на Марвин.

Те се опитаха да видят дали ще могат да купят някакви резервни части от един от павилионите, но Марвин нямаше нито една от тях.

— Целият аз съм резервни части — избърмча той.

— Нека да бъда! — изпъшка той.

— Всяка част от мен — изстена той, — е била сменяна поне петдесет пъти... освен... — Той изглеждаше почти незабележимо разсъфнал за момент. Главата му се люшкеше между тях с усилие да си спомни. — Помниш ли първия път, когато ме срещна — попита той накрая Артър, — беше ми възложена интелигентно-обсегната задача да ви заведа на мостика? Споменавам ти го заради ужасната болка във всички диоди от лявата ми страна. Които помолих да бъдат сменени, но това никога не стана.

Той отново остави дълга пауза преди да продължи. Те го носеха между тях под печашото слънце, което като че ли едва се движеше към залеза.

— Да видим дали можете да се досетите — каза Марвин, когато реши, че паузата е станала достатъчно въздействаща, — кои части от мен никога не са били сменяни? Давайте, да видим дали ще се сетите.

— Ох — прибави той, — ох ох ох ох ох ох.

Накрая те стигнаха до последното малко павилионче, положиха Марвин между тях и си починаха в сянката. Фенчърч купи няколко копчета за ръкавели за Ръсел — копчета, в които бяха вградени малки полирани камъчета, които бяха взети от планината Куентулус Куазгар, точно под огнените букви, с които беше изписано Последното Послание на Бог към Творението Му.

Артър плъзна поглед по малката купчинка от молитвени трактати до касата — малки медитации

за значението на Посланието.

— Готова ли си? — попита той Фенчърч, която му кимна.

Те вдигнаха Марвин между тях.

Те заобиколиха подножието на планината, и там беше изписано посланието с блестящи букви по билото на планината. Имаше една малка наблюдателница от заварени релси на върха на голяма скала, гледаща натам, от която се разкриваше хубав изглед. Там имаше и малък телескоп за по-подробно разглеждане на буквите, но никой никога не го използваше, защото буквите горяха с божественото великолепие на небесата и щяха, ако бяха разглеждани през телескопа, сериозно да увредят ретината и очния нерв.

Те се вгледаха с учудване в Последното Послание на Бог и бяха бавно и неизказуемо изпълнени с велико усещане за мир и окончателно и пълно неразбиране.

Фенчърч въздъхна.

— Да — каза тя, — това беше.

Те се взираха в него цели десет минути преди да усетят, че Марвин, който висеше между раменете им, има затруднения. Роботът не можеше повече да повдигне главата си и не можеше да прочете посланието. Те повдигнаха главата му, но той се оплака, че очните му вериги вече са гръмнали.

Те намериха една монета и го заведоха при телескопа. Той се оплакваше и ги обиждаше, но те му помагаша за всяка отделна буква. Първата беше „Н“, втората „и“, третата „е“. После имаше празно място, „с“, „е“ и отново празно място. После следваше „и“, после „з“, „в“ и „и“.

Марвин спря за почивка.

След няколко секунди започнаха отново и го накараха да види „н“, „я“, „в“, „а“, „м“ и „е“.

Следващата дума беше „за“. Последната беше по-дълга и на Марвин му трябваше друга почивка, преди да може да се справи с нея.

Започваше с „н“, после „е“, после „у“. После идваха „д“ и „о“, последвани от „б“, „с“, „т“ и „в“.

След финална пауза Марвин събра сили за последен напън.

Той прочете „о“, „т“ и финалното „о“ и залитна в ръцете им.

— Мисля — промърмори той накрая от бездната на корозиралото си тракащо гърло, — че се чувствавам добре от това.

Светлините угаснаха в очите му за абсолютно последен път.

За щастие наблизо имаше едно мяст, откъдето можаха да наемат скутер от едни момчета със зелени крила.

ЕПИЛОГ

Един от най-великите благодетели в целия живот беше един мъж, който не можеше да използва мозъка си за управление на физически труд.

Блестящ?

Разбира се.

Един от първите генни инженери на своето или на всяко друго поколение, включвайки и тези, които беше успял да създаде сам?

Без съмнение.

Проблемът беше, че той прекалено много се интересуваше от неща, от които не трябваше да се интересува, или поне както му казваха хората, не сега.

Той също така беше, отчасти заради това, доста раздражително предразположен.

Така че когато неговият свят беше заплашен от ужасни нашественици от далечна звезда, които все още бяха далеч, но пътуваха бързо, той, Бларт Версенуолд III (името му беше Бларт Версенуолд III, но това не е много важно, но доста интересно, защото няма значение, това беше името му и ние можем

да поговорим за това защо е интересно по-късно) беше изпратен в един охраняван кабинет от господарите на неговата раса с инструкции да създаде порода фанатични супервоини, които да се опълчат и да победят страховитите нашественици, да го направи бързо и, му казаха те, „Съсредоточи се!!!“

И така той седна до прозореца и погледна навън към лятната трева и създаваше, и създаваше, и създаваше, но вниманието му неизбежно беше отклонявано от нещата и по времето, когато нашествениците всъщност бяха в орбита около тях, той създаде забележителна нова порода супермуха, която можеше без чужда помощ да изчисли как да излети през отворената половина на полуотворен прозорец и един ключ за изключване за деца. Отпразнуването на тези забележителни постижения като че ли беше обречено на кратък живот, защото нещастие то беше неизбежно, тъй като чуждоземните кораби вече се приземяваха. Но учудващо, страховитите нашественици, които като повечето войнолюбиви раси, бяха яростни само защото не можеха да се справят с нещата в къщи, бяха зашеметени от необикновените открития на Версенуолд, присъединиха се към празненството и веднага им беше наложено да подпишат широкообхватни договори за търговски споразумения и да основат програма за културен обмен. И, с учудваща промяна на досегашната практика на ръководене на такива неща, всички се съгласиха да живеят щастливо завинаги

Имаше точка на тази история, но тя временно избяга от ума на летописеца.

Бележки

- [1] чакръкчия — народен лечител, лекуващ изкълчвания и пр. чрез наместване (Б. пр.) ↑
- [2] при някои хазартни автомати при комбинация от три ябълки се изплаща голямата печалба (Б. пр.) ↑
- [3] пинта — английска мярка за течности — 0,567 от литъра (Б.пр.) ↑
- [4] банши — духове от ирландската митология (Б. пр.) ↑
- [5] Йелоу Стрийт — Жълтата улица (Б. пр.) ↑
- [6] кумулонимбус — купесто-дъждовен гръмотевичен облак(Б. пр.) ↑
- [7] птици додо — вид птици, изтребени към началото на XX век (Б. пр.) ↑
- [8] непреводима игра на думи — breakthrough означава и постижение, и взлом (Б. пр.) ↑

КРАЙ